

13 Şubat 1987
13. Februar 1987
Nummer 102

15 GÜNLÜK GAZETE
Redakt.: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx: 855705 inmed d

Türkiye Postası

F.ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.- FF
BELÇİKA: 50.- BF
HOLLANDA: 3.- G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.- KRN
İSVEÇ: 8.- KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt 1 H 13 19 D

**“Demokrasi
bizim için
teneffüs
ettiğimiz
hava kadar
gereklidir”**

Sovyetler Birliği'nde 27. Kongre'den bu yana hızla gelişmeler, Gorbaçov'un barış önerilerini "propaganda" olarak göstermeye çalışanları telaşa düşürdü. Komünist Partisi Merkez Komitesi Plenumu tarafından oy birliğiyle onaylanan "Toplulumun Yenilenmesi Programı" gerçekten neyi amaçlıyor?

● Yazısı sayfa 9'da

Köln-GEW
Sendikası
Başkanı
Reinhard Hocker
ve T.Maden-İş
Sendikası Genel
Başkanı Mehmet
Karaca ile
yapılan
röportajları 3.
sayfamızda
okuyabilirsiniz.

Netaş grevini ziyaret eden Alman sendikacı diyor ki!
**“Şimdi vakit kaybedilmeden
dayanışmaya hız verilmeli”**

Netaş işçileri grevi ziyaret eden Alman sendikacılarla beraber.

TÜSTAV
Netaş grevi 84. gününü doldurdu

**“Yedirmekle
içirmekle
olmuyor”**

Federal Almanya'da yeti-
şen ikinci kuşak genç kızlarla,
sorunları üzerine yaptığımız
söyleşi 7. sayfamızda oku-
yabilirsiniz.

**Hükümet
askerlik
yasasıyla
yeni bir
manevra
yapıyor**

● Yazısı Sayfa 5'de

Strasbourg'ta konferansı izleyenlerden bir bölüm.

Fransa'da göçmen işçi konferansları yapıldı

Fransa'nın Strasbourg ve in Göçmen işçi Sorunları Fo-
Lyon şehirlerinde yapılan ön rumu toplandı.
konferanslardan sonra FTİB'

● Yazısı Sayfa 6'da

Hedef 1988

PARYA nedir bilirsiniz? Hindistan'da hiç bir toplum-
sal hakka sahip olmayan insanlara verilen isim. Hindis-
tan İngiliz hakimiyetinden kurtulduktan sonra kurulan
cumhuriyet idaresi paryalara da yurttaşlık haklarını tanı-
mış, fakat bugün bile bu koca ülkenin kırsal bölgele-
rinde onmilyonlarca paryanın eşit haklara kavuşamadık-
ları biliniyor.

25 OCAKTA Federal Almanya'da yapılan genel seçime-
rin bir özelliği ilk defa olarak bizlerin de seçim kam-
panyasına aktif katılmamız oldu. Federal Almanya'nın bir
çok şehrinde Türk ve Kürt işçileri Hollanda, Danimarka ve
İsviçre olduğu gibi yabancılara yerel seçimlere katılma
hakkının tanınması için seslerini yükselttiler. Bu çabalar
kamuoyunda yankısız kalmadı. Partilerden sendikalardan,
kiliselerden, belediye ve eyalet yönetimlerinin temsilci-
lerinden bir çok kişi yerel seçimlerde yabancılara da seç-
me ve seçilme hakkı verilmesini istedikler. Radyo ve tele-
vizyonlar bu amaçla yapılan eylemlere geniş yer verdi.

YEREL seçim hakkını kazanmak yolunda ciddi bir adım
atıldı. Bu adımı arkasını getirmeliyiz. Geçtiğimiz aylarda
yapılan yüzlerce eylem arasında en başarılıları seçmek,
incelemek, geniş bir şekilde tanıtmak ve bunları örnek ala-
rak, yeni yeni çıkışları örgütlemek lazım. Bu hepimize,
ama özellikle de işçi örgütlerine, demokratik basına düşen
bir görevdir.

YAPILAN eylemlerden iki tanesi üzerinde özellikle durmak
gerek. Birincisi Herten'de örgütlenen ve o bölgede yaşa-
yan Türkiyeli işçilerin çok büyük bir bölümünün katıl-
masıyla en yığışsal eylem niteliğini kazanan "**sembolik
seçim**"dir. Bu çalışmada kullanılan örgütlenme biçimle-
rinin dikkate alınarak diğer bölgelerde de nasıl uy-
gulanabileceği araştırılmaktadır. İkinci olarak protestan kilis-
esi tarafından düzenlenen ve Avrupa Halkçı Devrimci Fe-
derasyonu, Avrupa Millî Görüş Teşkilatı ve FİDEF'in katıl-
dığı paneli saymak gerekir. Yurt
dışındaki işçilerin bu üç

Arkası 2. sayfa

Türkiye Postası

Netaş işçileri grevi ziyaret eden Alman sendikacılarla beraber.

Netaş grevi 84. gününü doldurdu İşçinin onuru sermayeyi yenecek

5 Şubat'ta Federal Almanya'nın birçok kentinde atom denemelerine karşı protesto gösterileri yapıldı.

Yeni atom denemelerine hayır

ABD yönetiminin yeni yılda
da atom denemelerini sür-
dürmesi üzerine Amerika'da
ve dünyanın dört bir yanında
protesto gösterileri düze-
lendi. Amerika Birleşik Dev-
letleri'nin 30'dan fazla ken-
tinde gösteriler yapıldı ve Ne-
vada'daki mitingde 437 kişi
gözaltına alındı.

Federal Almanya'nın bir-
çok kentinde 5 Şubat per-
şembe günü yapılan gösteri-
lere çok sayıda başısever
katıldı. Örneğin Bonn'da
uyan nöbetinde Bonn ABD

Büyükelçiliği önünde bir ko-
nuşma yapan barış hareketi
yürütme **kurulu üyesi Gert
Greune**, ABD'nin nükleer de-
nemeleri sürdürmesinin sil-
ahsızlanma görüşmelerine
karşı savaş ilanı anlamına gel-
diğini vurguladı.

Düsseldorf'da da ABD Konso-
losluğu'na yüründü, mitingde
"**ateşle oynamaya son ve-
rilmesi**" istendi. Stuttgart'ta
taki gösterilere katılanlar
"**atom başlıklarını sinaya-
dağınız Gorbacov'un silah-
sızlanma planlarını sinayın**"

pankartını taşıdılar. Frankfurt'ta
taky yürüyüşün akabinde
ABD Konsolosluğu'na çok
sayıda imza teslim edildi.

Hamburg'da da SPD, Yeşil
Alternatif Liste, DKP ve
bilim adamları birlikte atom
denemelerini derhal durdu-
rulmasını istedikler.

● Yazısı sayfa 9'da

Mehmet Bozşık

80 yaşında bir komünist Nazım Hikmet'i anlatıyor

● Yazısı Sayfa 11'de

Otomobil-İş Sendikası'nın
Netaş'ta başlattığı grev gazer-
temizin elinize geçtiği gün 84.
gününi doldurmuş olacak.
Her türlü baskı ve zorluklara
karşın haklarını almaya karar-
lı Netaş işçileriyle yurt içinde
ve dışında dayanışma güçle-
niyor.

● Yazısı Sayfa 3'de

İngiltere'de greve katılan Türk işçileri toplu halde.

Zafer birlikte mücadele veren işçilerin oldu

● Yazısı Sayfa 6'da

Hedef 1988

Başı 1. sayfa

büyük örgütünün yerel seçim hakkını birlikte savunmaları farklı görüşten örgütlerin işçilerin ortak çıkarları doğrultusunda birlikte hareket edebileceklerini bir kere daha gösterdi. Üç örgütün ortaya koyduğu bu yapıcı tutumu işçi haklarını savunan herkes için ümit vericidir.

YEREL seçim hakkı kampanyası sırasında bir kere daha gördük ki, on beş, hatta yirmi yıldır yurtdışında çalıştığı için hayatı boyunca hiç oy kullanamamış onbinlerce yurttaşımız var. Yurt dışından çalışan milyonlarca emekçi demokrasinin en vazgeçilmez öğelerinden olan bu haktan mahrum. Hollanda, Danimarka ve İsveç'te yaşayanlarımız hiç olmazsa oralar da yerel seçimlere katılabiliyorlar. Eğer bu üç ülkenin birinde çalışmıyorsak ne bulunduğumuz ülkede, ne de Türkiye'de devletin idaresinde en küçük bir söz hakkına dahi sahip değiliz.

KİMSENİN gelp de bu durumu düzeltmesini beklemeyelim. Kolları sıvayıp hareket geçmekten başka çare yoktur. **1988 seçimlerine** yurt dışından katılma hakkını elde etmek için hiç vakit kaybetmeden çalışmaya başlamalıyız. Türkiye'de bütün partiler yurt dışındaki işçilerin de seçimlere katılmalarını yana olduklarını açıkladılar. ANAP "gümrük kapılarında oy kullanmak" gibi gülünç bir seçimin dahi olsa bu yöne doğru bir adım bile attı. O halde prensip olarak kabul edilmiş bir meselelerin pratikte de çözülmesini işler bir hak haline gelmesini sağlamak kalıyor. Bunu başarabilmek için Türkiye'li işçilerin çalıştığı bütün ülkelere **"1988 seçimlerine bulunduğumuz yerden katılabilmemiz sağlanmasını"** isteğini yaygınlaştırmalıyız.

BASİT bir gerçek fakat tekrarlamakta yarar var: Türkiye'deki seçimi katılma hakkını elde etmedikçe hükümetlerin bizim hak ve çıkarlarımızı dikkate almalınarın boşuna beklemeyelim. Kimsenin şüphesi olmasın, seçime katılma hakkımızı alırsak övölde ödemiş halde bizden Türkiye'de ödenenleri işi misli olarak alınan bedel meselesi de çözümlenir, pasaport harcı alıyorus bahanesiyle yapılan soygunda da son bulur.

ARTIK 1988'de seçim hakkına kavuşmak amacıyla etkili bir kampanya yürütecek güce sahibiz. Şimdiye kadar gerçekleştirilmiş eylem biçimlerini, kazandırmış deneyimleri dikkate al ve bu meseleye dört elle sarılırsak onbinlerce yurttaşımızın hareket geçmesini sağlayabiliriz. Paraya gibi yaşamaya son vermenin zamanı geldi artık.

Türkiye Postası

Türkiye Postası

Abone Fişi

OKUYUCU POSTASI

Kaçak odunlar

Değerli Dostlar,
Memleketiçe gördüklerim böylesine dokundu ki, Türkiye Postası okurları da okusun diye yazmadım edemedim.

Sümmene yayıllarında devletin yaptığı rezillik hiç aklımdan çıkmıyor. Köylüler yaylaya çıkıyorlar, inek bakmak için. Mecbur yakacak odun lazım. Kadınlar sırtında 3 kilometreden ötede getiriyorlar. Orman işletme müdürü kolcuların arama yolları. Hakkın idaresi adına odunları toplayıyorlar. Gene aynı yayladan olan MHP'li kurultay satıyorlar bu odunları. Paralarıyla da suların başında rakı içiyorlar, hem de köylüleri alaya alıyorlar.

Dostça selamlarımla.
Karadenizli bir okuyucu (H.H.)

**Türkiye Postasına
abone ol
abone bul
aboneni yenile**

Cenazemize bile sahip çıkmıyorlar

Çalışmak olduğum Libya'dan size canlı bir olay aktarmak istiyorum. Bir kelime dahi abartmaksızın. 1981'de Libya'ya işçi olarak gelen bir Türk işçisi Utaş şirketinde çalışıp, daha sonra piyasa işçisi oldu. (Tenezzül aldığı sonralı) Şevki Ülker 25.11.86'da böhrek rahatsızlığı nedeniyle yattığı hastanede öldü. Cenazesinin Türkiye'ye alınması için 1050 Libya Dinari'ne gerek vardı. Bu para ancak Türk şirketlerin de çalışan işçiler arasında açılacak kampanya ile toplanabilir. Bu şirketlere söylediklerimiz: "Konsolosluktan izin kızı getirin" dediler. Konsolosluga başvuru, konsolosluga biletin

Bad Kreuznach bölgesindeki Sobernheim'daki Türk lokalinde bir yurttaş Türkiye Postası dağıtıcısına derdini döktü ve şöyle dedi:

"İzine gittim. Başımın geçen olayı sana anlatayım da not al ve bana oku, daha sonra Türkiye Postası'na gönder. İzindeyken, haksız yere tutuklanan kardeşimi Buca cezaevinde ziyaret ettim. Hiç habermiz yok. Meğerse kardeşimi Balikesir'e göndermişler. İzmir'den Buca'ya gelmişler. Yanımda da iki küçük çocuğum vardı. Kalktı Balikesir'e gittim. Beni ve çocuklarımı kardeşimle götürmüyemeyen hapishane yetkilileri "Siz önce savcı beye gidin. Ondan müsaade alın daha sonra buraya gelin" dediler. Kardeşimin cezası kesinleşmişti. Neden ceza verdikleri de belli değildi. Ama beni neden savcıya gönderdiklerini pek anlayamadım. Ama burası Türkiye, başta da generaller var. Onlara bu işin nedenini sormaya kalksam beni de içeri atabilirler ve çocuk çocuğumun perişan edebilirler. Savcı bey yerindeydi. Tam masasının önüne kadar yürüyün çocuklarının ardından ben de masaya

lundan tutup geri iteledi. "Sizin bu imzayı yazma hakkınız yoktur. Bu imzayı ancak bu masadaki kardeşlerin arkadaşları atabilir" dedi. Ve gerçekten bizler imzalamadık.

Bu olayın arkasından pasaportum gününü kullanmak için konsolosluga gittim. Bir senedir kamelitin olmaması nedeniyle pasaportum gününü kullanmaya çıkaramıyordum. "Sizin son ramazân gününüzü biz taşıyoruz. Kamelatiniz geçmezsiniz. Aksi takdirde başınıza gelecek her şeyde bizi gücümüzde birleştireceğiz" dediler. Ben de "Beyefendi casuslarımızı sahne çıkarmıyorsunuz. Yazarlar

Cumhuriyet Savcısı

doğru yaklaştım. Birden bire yeme uğradığımız bilemedik. Savcı ugradıma başladı. "Gelin alın gelin tepeme oturun Bu ne terbiyesizlik!" demeye başladı. Çocuklarım bana dönerek "Bu ama neden bağınıyorsun? Sen ona ne yaptın ki?" diye sordular. Ben de "Bu ama Cumhuriyet savcısı. Ben bir şey yapmadım. Ama neden bağınırdığını ben de bilmiyorum" dedim. Çocukların halini bir görmeliydik. Cumhuriyet savcısının arkasındaki duvarda Atatürk'ün bir

resmi vardı. Çocuklardan biri "Bu resim Atatürk değil mi?" diye sordu. Hepimiz birlikte Atatürk'ün resmine doğru baktık. Bunun üzerine savcı daha bir sesini yükseltirken başıma başladı ve "Defolun! Görümeziniz! Bu gün bunun günü değil!" diyerek bizi dışarı attı. Ben şüphelenmeye başladım. Acaba bunlar kardeşime bir şey yaptık, veya öldürdüler de bizden böyle bir metotla gizlemeye mi çalışıyorlar? Ama gerçek elbetki meyd-

na çıkacaktır. İşte sayın Türkiye Postası okuyucuları, Türkiye'ye izine giden bizi böylece kardeşimle, çocuklarımı da amcalarımıza götürmediler. Onun için memleketimizde demokrasi falan yoktur. Memleketimizde zorbalık hüküm sürüyor. Ama her yoksun bir de işi vardı. Her geçen bir de gündüzdü. Ben buna yürekten inanıyorum."

Bad Kreuznach-Sobernheim'dan bir okuyucu

OKUYUCU ŞİİRLERİNDEN SEÇMELER

Türkiyem

Sen, verimli güzel ülkem.
Doğuramadın mı bizi, atın uzaklara?
Sürdün çıkardın toprağın.
Vermedin yaşama hakkımızı.
Koca, koca soğuk, ılık, sıcak denizlerin var.
Sayısız imkânların var ormanlar.
Bir bizi mi doğuramadın?
Kömürün mü tükendi?

İstemedim.
Olgunlaşmıyordum da, buğday başakları aç kaldık.

Kerpiçin, taşın tuğlanın, bir gecekonduluk toprağın yokuydu bizim içim.
Ersiz, barsız baktın. Sürdün attın.

Koca Türkiye.
Vatanım.
Şimdi burarlarda, gene sersefil ve milyonlarca.
Gene ellerinden öperiz

saygıyla.
Umutumuzu kaybetmedik.
Döneceliğ.
Kömür çıkıp ısınmağa, buğday ekeceğiz.
Kerpiç keşeceliğ toprağın.
Göreceksin, bembeyaz.
badanalı eller dilkeceğiz.
Sıra, sıra.
Hasretle kucaklayacaksın bizi.
Her birakmıyacaksın bir daha.
İhtiyar ülkem, vatanım Türkiye.

**Toprak Sürğünoğlu/
Rotterdam**

İranlı fıştığın öyküsü

"Supermarkt" denen yerde satılır
Üçseksen marka sadece yüz gramını
İrandan gelen fıştığın almadan
Dertle acıyla dolu seracımızı

Savaşın kanlı hatlarını geçmiş Derelerden bulanık suları içmiş Kanyonların sırtından uçmuş Hiç sormayın onun kederini

Toplayaların yükleyener çepecevre sefalet
Beylerin cüzdanları geçilere kefalet
Çikaradur sairane olayın ahkâmını
O.Toprak/Stuttgart

Barış türküsü

Erenlerin semahında
Döne döne barış oldum
Mevlananın derghana
Gele gele barış oldum

Pir Sultan'ın dar ağında
Öle öle barış oldum
Yunus Emrem halkım için
Yana yana barış oldum

Karacaoğan coştı gönül
Sabır taştı barış oldum
Ferhat oştı su dağılara
Vura vura barış oldum

Köröğlü camibelde
Kılıç kında barış oldum
Ruhi Su'ym bağladım
Çaıla çaıla barış oldum

Celallatın süngüsünde
Her bir açın gıyâni
Karadeniz kan içinde
Onbeşlere barış oldum

Selam olsun Nazım usta
Türkülerde barış oldum
Kurtuluş düşü Mandela
Zindanlarda barış oldum

Ali Vurgun/Gelsenkirchen

Bir ses

Bir ses geliyor kulağıma
Çağırıyor kovuyorum

Bir bir
Ölüm bir

Türkiye Postası

Adı-Soyadı
Adresi

Ülkesi

Abone ücretini **Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität**1, Konto-Nr. 219-004090, BLZ 350 500 00, **Sparkasse Duisburg-Kaisersberg** hesabına yatırınız ve bu abone fişi ile birlikte havale makbuzunuzu **Türkiye Postası Abone Servisi, Mollatstr. 45, 4100 Duisburg 1** adresine postalamız.

Bu abone siparişini 10 gün içinde (posta damgası geçerdin) yazılı olarak başvurarak iptal edebilirsiniz.

Tarih

İmza

Für Bundesrepublik
(Federal Almanya için)

ABBUCHUNGSVOLLMACHT
(Kontodan çekim vekaletnamesi)

Ich ermächtige Sie hiermit -wederlich- die **TÜRKIYE POSTASI** Abonnementgebühren von meinem Konto einzuziehen.
(Sizlere bu imzama -her an geri alabilmek üzere- **TÜRKIYE POSTASI**nın abone ücretini kontodan çekme hakkını veriyorum.)

Beginn ab:
(Başlangıç tarihi)

Abbuchungsmodus:
(Kontodan çekme yöntemi)

Name, Vorname:
(Soyad, Adı)

Strasse, PLZ, Ort:
(Adresi)

Mein Bank/Postcheckkonto bei:
in:

(Bankamız/postahanesinin adı)

(Yeni)

Konto Nr.:

(Hesap numarası)

Datum:
(Tarih)

Unterschrift:
(İmza)

Abone bedeli

	F.Alm.	Belçika Danim.	Fransa	İngiltere Hollanda	İsviç
6 aylık	30 DM	600 BF 120 Km 90,- FF	9,- £	35 G	95 Kr
1 yıllık	60 DM	1200 BF 240 Km 180,- FF	18,- £	70 G	190 Kr

Türkiye Postası: 15 günde bir çıkar Herausgeber: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität e.V. Donaustr. 1, 1000 Berlin 44 Verantwortlicher Redakteur: A. Söylemezoğlu Anschrift der Redaktion: 4100 Duisburg 1, Mollatstr. 45 Tel. (0203) 340197 Herstellung: Infomedia, 4100 Duisburg 1, Mollatstr. 45 Druck: Druckhaus WAZ GmbH & Co. Betriebs KG - 4300 Essen 1.
Banka Hesabı: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Konto-Nr. 219-004090, BLZ 350 500 00 Sparkasse Duisburg-Kaisersberg Abone Koşulları: Federal Almanya ve Berlin'de 6 aylık (12 sayı) 30 DM, 1 yıllık (24 sayı) 60 DM. Temsilcileri: Fransa-Paris Tel: 1-42597402 İsviçre Tel: 21-335691
Kopenhag Tel: 01-707506 İsviçre-Stockholm Tel: 08-7401941

Abone Fişi

6 aylık (12 sayı) ☐

1 yıllık (24 sayı) ☐

Tarih:

Bu para ancak Türk şirketleri için kullanılabilir. Karşılıklı anlaşmalarla yapılacak kampanya ile planlanabilir. Bu şirketlere soydediğimiz "konsolosluğun izin kağıdı getirin" dediler. Konsololuğa başvurduk. Müsteşar Bülent Gökay bize böyle bir yazı veremeyeceğini söyledi. Biz de "O zaman siz Türkiye Cumhuriyeti'nin temsil ediyorsunuz, cenazeyi siz gönderin. Göndermezseniz biz cenazeyi getirip, kapınıza koyacağız" dedik. Bunun üzerine "Hemen bunları dışarı atın" diyerek görevlere emir verdi. Biz dışarıya attılar.

Ve sonuçta cenazeyi kendik imkanlarımızla hazırladık. Gidiş bileti, sandığını aldık. Son olarak sandığın konsolosluk eliyile mühürlenmesi ve masrafların konsolosluk tarafından karşılandığını belirtir bir imzanın atılması gerekiyordu. Konsolosluk sandığı teslim aldığı anda bu bölümü de imzalamaya kalktı. Sonunda üzerine Libya kır arkadaş ko-

rumlu olduğumu, burada çalışıp, kametsiz gezemedişim. Aksi takdirde başınıza gelecek her konuda bizi güç durumda bırakacaksınız" dediler. Ben de "Bayefendi cemaletimize sahip çıkmıyorsunuz. Yaşarken sahip çıkmanıza gerek yok" dedim. Olayı hatırlayarak "Sevki" nin olayını kastediyseniz. Biz burada cenaze göndermekle görevli değiliz. Şirketlerin sorunlarıyla ilgilenilebilir. Veya aksi hastanesine gidenlerle alakadar olabiliriz" diye yanıtladım. Sonunda pasaportumu uzatmayı kabul ettiler. Pasaportu alıp içeriye götürdüler, 2-3 saat sonra herkesini dağıttılar. Benim pasaportum ortada yoktu. Sorduğumda, "arkadaşın falan almıştır" dediler. Tekrar içeri alıp, birkaç sacma sorun soru sordular ve pasaportu geri verdiler.

Muzaffer Şahin/
Trablus-Libya

Bölücülük

Değerli dostlar, 4-5 yıldır İsviçre'de çalışmaktayım. Bir defa Cenevre'deki konsolosluga işim düştü, işimin oldum. Bir sürü yol parası derken günaydın deyip pasaportumu ve yapılıması gereken işimi söyledim. (Muvakatname alacaktım) Memur pasaportumu aldı, içeriye götürdü. Sonra dönüp bana şu soruyu sordu: "Niçin şimdiye dek kendilerine hiç uğramamışsın, uzun süre de neden Türkiye'ye giriş yapmamışsın?" Ben de kendilerine hiç işim düşmediğini, Türkiye'de de

işsiz olduğumu, burada çalışıp, 10 nüfusu beslediğimi anlattım. Tekrar içeri gitti, dönüştü pasaportumu önüme atıverdi ve "Sizin işinizi yapamayız" dedi. Ben Türk vatandaşlığı olduğumu, buranın da Türk konsoloslugu olduğunu söyledim. İşimin yapılmasını da hiç bir sakıncanın olmadığını belirttim. Bana "Ne bilelim, senin bölücülüğün yapmadığını?" demez mi.

Eğer bölücülüğün bir başı savasçıların ananın 60. doğum gününü cezaevine kart gönderip, kutlamaksa, eli kanlı bir generalin İsviçre'yi terk etmesi için İsviçreli dostlarımızdan imza toplamaksa, eğer bölücülüğün aydınlarımızın açmış olduğu Ekmek ve Hak Dilekçesi'ne imza atmaksa ve eğer bölücülüğün grevdeki Netas işçilerine maddi ve manevi yardım yapmaksa daha çok bölücülüğün yapmaka devam edeceğiz demektir.

Dostça selamlarınla.

Fribourg/İsviçre'den bir okur

Dertle acıya dönüştürmek anladım. Savaşın kanlı hatlarını geçmiş Derelerden bulanık suları içmiş Kamyonların sırtlarında uçmuş Hiç işimayın onun kederini garmı

Yedim de onlan evimde çok uzuldum
Sonra vardım bir köşeye buzdolmı
Şiir oldum ak kağıda yazıldım
Siz de duyun şu fişğin nâmnı
Doğrudum ve dedim ozan bunlar ticaret

O.Toprak/Stuttgart
Bir ses geliyor kulağıma
Çağırıyor mu kuyuyormu
Yankısı doldurduyu içime acılan
Yıkıyor dağlan üstüme
Bir sel çeliyor ayağıma
Oysa havada Ne yağmur
Ne bulut var
Sifri sıklamım üstelik
Sifri karanlık bir gece
Dalyorum geçişe
Anılar sıralanıyor

Bir ses

Bir bir
Ölüm bir
Ölüm iki
Ölüm üç
Su işkence
Su hücre
Su dülmə salınacağı
Su salgın
Su deprem
Dun de ağlıyordu anam
Bugün de.

Taşatan

ermis verlag

Türkiye'de en çok okunan kitapları sizin için getirttik
Seçimini yaptığınız kitapları için daha geniş bilgi edinmek isteyenler yayınevimizin 0,80 Pf.lik pul karşılığında katalog isteyebilirler.

Roman, araştırma-inceleme, hikaye, şiir ve bilimsel kitaplarla sizlere sunduğumuz bu hizmete göstereceğiniz ilgi, hizmetimizi yaymada sizlere güç verecektir. Amacımız güncel kitaplarla sizlere ucuz ve seri hizmet vermektir.

Türkiye'de en çok satan kitaplardan

- 1- Gülin Adı, Umberto Eco, Can Yayınları
- 2- Emret Komutanım, M. Ali Bırand, Milliyet Yayınları
- 3- Gülin Solduğu Akşam, Erdal Öz, Can Yayınları
- 4- Yeşilçam Dedikleri Türkiye, Vedat Türkali, Cem Yayınları
- 5- Nevşehir'den New York'a, Yalçın Pekşen, Varlık Yayınları
- 6- Darağacında / Ahmet Kahraman, Milliyet Yayınları
- 7- İcratın İçinden, Emin Çölaşan, Milliyet Yayınları
- 8- Cüneyt Arcaçayrak Akçiköy, Bilgi Yayınevi
- 9- En Altıktılar, Günter Wallraf, Milliyet Yayınları
- 10- Demokrasi Korkusu, Hasan Cemal, Bilgi Yayınevi

Kitaplığımızdan Seçmeler:

- Bir İhtilal Daha Var, Örsan Öymen
Yalçın Nereye Kayıyor, Emin Çölaşan
Yalçın'ın Kim Kuratırca, Emin Çölaşan
Bir Ses, Zeynep Oral
Cevik Kurvetin Gölgesinde, Ufuk Güldemir
Türklerin Tarihi (5 Cilt) Doğan Avcıoğlu
M.Kurtuluş Savaşı Tarihi, (4 Cilt) Doğan Avcıoğlu
Türkçenin Düzeni (2 Cilt), Doğan Avcıoğlu
Dar Sokakta Sıyasat, Yalçın Doğan
12 Eylül Tutanakları, Erbil Tuşalp
Bin Takan, Erbil Tuşalp
Bomba Davası, (2 Cilt) Talat Turhan
İnsan Haklarına Uzanmak, Güney Dinç

14-DM

12-

12-

10-

10-

70-

70-

30-

12-

12-

16-

22-

Plak - Kaset

Mustafa Hayrullahoğlu Anısını
10-; Hüseyin Kiraz 10-; Barış ve Gurbet Türküleri LP Sürme-
ra 20-; El Kapitan LP Ruhi Su
20-; Seferberlik Türküleri LP
Ruhi Su 20-; Kecsces Ensemble
LP (Eski Osmanlı Türküleri)
20-; Güneş Topla Benim için
Theodorakis-Zülfü Livanli 20-

Plakların posta gideri yayın
evimize aittir.

İsteme Adresi: Ermis Verlag, Postfach 101016, 4300 Essen 1

**Netaş grevi
84. gününde**

İşçinin onuru sermayeyi yenecektir

"Netaş'daki sendikal mücadelemiz 1975'lerden bu yana sürmektedir. O yıllarda sarı sendika çemberini kırmıştık. Şimdi önümüzdeki diklen olumsuzluklar duvarını deleceğiz. Mücadele yolumuz, grev boylarından geçmektedir. Netaş işçileri grevi de başarıcaklar, tüm işçi sınıfının için kazanımların yolunu açacaklar."

1985'in son aylarında Netaş İşyerinden atılan Ümraniye Şube Başkanı Şahin Önyay'ın bu sözleri Netaş'ın kahvehanesini adeta bir miting alanına çeviren işçiler tarafından, can kulağıyla dinleniyor, konuşma alkışlar ve sloganlarla kesiliyor. Otomobil-İş Sendikası Genel Merkezi'nden İsmail Aykanat ise işçilere şöyle sesleniyor:

"12 Eylül'de kaybettığımız haklarımızı kavuşabiliyoruz için zor olanı seçmek zorundayız. Bunun için greve çıkıyoruz. Bu koşullarda grev zordur. Ama onurludur. Netaş işçileri ile bu onuru paylaşmanın mutluluğunu yaşıyorum."

Ve oniki bin metrekaresi kurulu dev iletişim tekelinin can damarı Netaş'ta 18 Kasım 1986'da üretim durdu. Ve işçi sınıfının gözbebeği metal işçileri kararlılıkla, inanca ve büyük bir disiplin içinde grevin 84. gününe de ulaştılar. Onlar baskılara, zorluklara karşın direniyorlar. Netaş grevinin öneminin bilincinde olan yurtdışındaki sınıf kardeşleri maddi ve moral desteklerini yurtdışından genellikle sürdürüyorlar.

Türkiye'ye bir delegasyonla gidip Netaş grevcilerini ziyaret eden Köln-GEW Sendikası Başkanı Reinhard Hocker ile görüştük

Dilruba YENEN

Bir delegasyonla 17 Ocak - 25 Ocak tarihleri arasında Türkiye'ye giden Reinhard Hocker Köln-GEW (Eğitim ve Bilim) Sendikası başkanıdır. Sendika yönetiminin yetkiyle 1984 den sonra 5 kez peşitli delegasyonlarla Türkiye'ye giden R.Hocker mahkemelerde, cezaevlerindeki insan hakları ihallerini yakından izleyerek bu konuda Avrupa kamuoyunu bilgilendirmede önemli görevler üstlendi. Türkiye demokrasi güçlerinin aktif destekçisi ve dostu olan R.Hocker'in Netaş grevi izlenimlerini aktarıyoruz.

— Sayın Hocker Türkiye ziyaretinizin amacı nedir? Hangi tarihler arasında bu ziyareti gerçekleştirdiniz?

— 17-25 Ocak tarihleri arasında İstanbul'a gittik. GEW delegasyonu olarak görevimiz, sendikamızın üyesi Şakir Bilgin'in yaralandığı davamın hangi aşamada olduğunu, öğrenmek ve davayı izlemek, Türkiye'deki öğrencilerin, grev yapan işçilerin, statüleri konusunda bilgilenmek ve insan hakları ihallerini yakından incelemektir.

— Netaş işçilerinin de ziyaret ettiğiniz bir konuda okurlarımızı bilgilendirdiğiniz mi?

— Grevci işçilerin moralieri nasıldır?
— Gerek gözlemlerimizden gerekse konuşmalarımızdan çıkarak Netaş işçilerinin dirençli, kararlılığı bizi çok etkiledi. Bir çok işçi bizimle konuşmak istiyordu. 24 Ocak akşamı Aksaray'da yapılan "Grevci işçilerle dayanışma gecesi"ne bizi davet ettiler.

— Aksaray'da yapılan dayanışma gecesi bize anlattı mı?

— O geceyi kelimelerle anlatmak gerçekten çok zor. Salon sonuna kadar mücadelede kararlı insanlarla doluydu. Büyük bir coşku vardı. 3 aya yaklaşan grev süresince ancak üyelerinin yüzde 20'sini alabilirdikler hâlde, çok daha uzun sürecek bir mücadelenin hazırlığı içindeydiler. Onların bu kararlılığı karşısında bu grevin desteklensine gereğine bir kez daha inandık. İşçilerin yüksek morali bize bir grev uzun sürmesinin o grevin kırmızı işçi bir neden olamayacağına da gösterdi.

Dayanışma gecesi gelen mesajlar da çok anlamlıydı. Özellikle Kanada sendikalarından gelen mesaj işçileri arasında coşku yarattı. Çünkü bildirgini gibi Netaş işyerinin yüzde 51'i Kanadalı işverenlere aittir. Bunun dışında Uluslararası Sendikalar Federasyonu'ndan ve SHP'den de mesajlar geldi. Geceyi diğer kardeş sendikalar ve sa-

— Netaş grevi hakkında sizin de görüşlerinizi almak istiyoruz. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

— Öncelikle bu grev 1980 askeri darbesinden sonra yapılan en büyük grev. Bilindiği gibi sendikal haklar Türkiye'de baskı altındadır. Bu büyük grevin önemli bir anlamı vardır. 1982 Anayasası'nın 54. maddesine rağmen, sendika dışı sendikalar yasasına rağmen, sendikaların grev hakkı yoktur.

— Netaş grevinin öneminde değerlendirilmez. Bu grev başıyalla sonuçlanırsa Türkiye'de ne gibi etkileri olabilir?

— Ziyaretim sırasında bir çok in-

sana gördüm. Bu grev büyük değer taşıyor. Eğer Otomobil-İş bu greve başıyalla uğrarsa, bu grev işçi sınıfı açısından, gerekse demokrasi güçleri açısından tartışılmaz bir kazanım olacaktır. Rejim sendika düşmanı politikası ağır bir yenilgiye uğrayacaktır. Ve işverenler sendikal yasaların kendilerine tanıdığı olanakları eksik katar cesaretle kullanamayacaktır. Bu grev, hakların geri alınması konusunda tüm insanlara cesaret aşılayacaktır.

— Siz GEW olarak Netaş işçilerini ziyaret ettiğiniz sonra Almanya'da ne yapmayı düşünüyorsunuz?

— Türkiye'deki izlenim ve araştırmalar bizi derinden etkiledi. Aynı zamanda Alman kamuoyunu bu grevler konusunda yeterli derecede bilgilendirmiş olduğum fark ettim. Bu amaçla şimdi ikili bir görevimiz olduğuna inanıyoruz. Köln ve Bremerhaven'da Netaş işçileriyle dayanışma komitesi örgütledik. Çeşitli bildiriler bastırarak üyelerimiz Netaş'la somut daya-

nişmaya çağırıyor. Bir yandan da Alman kamuoyunu bilgilendirmek üzere hareket ettik. Delegasyonumuzdaki arkadaşlar GEW Başkanı Dieter Gunder ve IGM Sendikası Başkanı Steinkühler'le işçileri geçtiler. Her ay Netaş grevlerine muntazam para yardımı yapacağız. Ayrıca 5 Martta DGB Köln binasında Netaş işçileriyle dayanışma gecesi düzenliyoruz.

— Sayın Hocker Netaş işçileriyle dayanışma konusunda okurlarımıza bir öneriniz var mı?

— Türkiye Postası okurlarına, Netaş işçilerine maddi ve moral destek olmaları tavsiye ediyoruz. Şimdi onları gerçekten çok acele paraya ihtiyaçları var. Ayrıca tüm dayanışma mesajlarını Otomobil-İş sendikasına göndermelerini de öneririm. Türk hükümetine, büyükelçilerine ve işverene protesto mektupları gönderilmelidir. Gerek Türk hükümeti gerekse işverenler çok açık bilmelidirler ki, uluslararası demokrasi güçleri Otomobil-İş Sendikası'nın arkasındadırlar.

Dayanışma haberleri

Yeşiller Partisi Duisburg II Başkanı Frank Braun Otomobil-İş sendikasına bir mesaj gönderdi. Mesajda şöyle deniyor: "Sizlerin daha iyi bir yaşam ve politik haklar için yaptığınız grevini candan destekliyoruz. Hakk grevini iç ve dış politik uğraşımızda her zaman gündeme getireceğiz. Kamuoyu bulması için uğraşacağız. Şahı grevini kutlar başarılar dileriz."

• Avustralya Sidney Türkiye Emekçiler toplumu Merkezi'ni işçi sığara kıymetli birikimi NETAŞ grevci işçilerine gönderim belgisiyle bir dayanışma örgütlediler.

• Hollanda Türkiye İşçiler Birliği Netaş işçilerine gönderdikleri bir mesajla dayanışmalarını bildiriyor. Hollanda'da Rotterdam HTTB Subesi 500 Gulden, Den Haag Subesi 200 Gulden dayanışma parası gönderdi.

• FİDEF'e bağlı Krefeld ve Köln İşçi Demokleri muftalarının grevlerini grev süresince NETAŞ grevci işçilerine bağlayarak aldılar.

• FİDEF'e bağlı Essen İşçi Demokleri Netaş grevlerini 1990

İşçilerin, statülerini konusuna bilgiler vermek ve insan hakları ihlallerini yakından incelemek.

— Netaş işçilerini de ziyaret ettiniz. Bu konuda okurlarımızı bilgilendirir misiniz?

Türkiye'ye vardığımız gün Netaş grevi hakkında gerekli olan bilgileri aldık. Bu grev bizim ziyaretimizin ana noktalarından biriydi. Salı sabahı Ümraniye'deki sendika şubesine gittik. Şube grevi işçileri ve yöneticileri doluydu. Orada grev hakkında bilgi aldık.

Grevin gerek işverenlerce gerekse yasal uygulamalarla nasıl engellenmek istendiğini öğrendik. Otomobil-İş'i işçiler Almanya'dan gelen bizlerin ziyaretinden dolayı çok sevinçliydi. Kesa bir sohbetten sonra, 500 metre ilerdeki Netaş işyerine grev gözçülerini ziyaret ettik. Bu 500 metrelik yürüyüşümüz adeta küçük bir eylem gibiydi. Kapıda bekleyen grev gözçülerine sendikamızın selam ve dayanışmalarını ilettik.

Çünkü bildirildiği gibi Netaş işyerinin yüzde 51'i Kanadalı işverenlere ait. Bunun dışında Uluslararası Sendikalar Federasyonu'ndan ve SHP'den de mesajlar geldi. Geceyi diğer kardeş sendikalar ve sanatçılar da destekliyordu. Dayanışma gecesi öncesi sanatçıların dayanışma olarak oynadıkları bir tiyatro gösterisi vardı. Hadi Çaman Yedi Tepe oyuncuların bir oyun sergiledi.

— Bu grevin rejim karşıtı güçlere de desteklendiğini söylüyorsunuz, bu konuyu biraz açabilir misiniz?

— Muhalefet partilerinin bu grevi desteklemeleri çok önemli. Ziyaretlerimiz sırasında Sosyal Demokrat Partilerinin, özellikle SHP'nin, belli bir çerçevede grevi desteklediklerini öğrendik. Biliyorsunuz mevcut yasal düzenleme ile siyasi partilerin sendikalarla desteklemeleri yasak edilmiş durumda. Bu nedenle muhalefet partileri de bası altında ama SHP'nin demokrasi programında sendikal özgürlüğü savunma maddeler var. Böylece bir programı realize etmek için SHP'nin bu anlamda adım atması Netaş grevinin desteklemesi çok önemli.

24 Ocak günü İstanbul-Aksaray'da yapılan Netaş işçileriyle dayanışma gecesi.

Köln'deki Demeklerli mutlaklaştırmaların getirdiği grev süresince NETAŞ grevlerine bapçılama kararı aldılar.

HİDEF'e buğün Essen İşçi Demekli Netaş işçilerine 1000 Mark gönderdi. Dayanışma kampanyası sürüyor.

Bad Kreuznach Halkevi Yönetim Kurulu NETAŞ işçileri ile dayanışma olarak 400 mark ve bir mektup gönderdi. Mektupta "Bu cam sakızında işsiz arkadaşlarımızın da kakaısı var. Bu para camı gönlünden kopan bir bedeldir" deniliyor ve cesurca mücadelelerini örnek olduğu belirtiliyor.

Stuttgart bölgesi HİDEF üyeleri bir mektup ve 640 mark maddi dayanışma gönderdi. Mektupta Türkiye işçi sınıfının kaybettiği hakları bir bir geri alacağına inanıyor ve dayanışmanın süreci belirtiliyor.

Mannheim'de "Dayanışma Grubu" kuruldu. Kesa zamanda 500 mark toplanarak dayanışma mektubu ile birlikte NETAŞ işçilerine gönderildi. Gelişmeleri duyurmak için "Dayanışma haberleri" isimli bir gazete çıkartıldı.

NETAŞ işçileriyle dayanışma kotosu

Anadolı Bankası Üsküdar Şubesi-İSTANBUL
İbrahim ÖREN (Netaş İşçileri)
HESAP NO: 17757

Dayanışma mesaj ve Mektuplarının gönderileceği adres

Şahin Onayak
T.Otomobil-İş Sendikası,
Ümraniye
Şube başkanı
Alemdağ Cad. No: 131 Kat 2
Ümraniye-İstanbul

Protesto mektuplarının gönderileceği adresler

Mr. Cox
Netaş Genel Müdürlüğü
Ümraniye-İstanbul
Başbakan Turgut Özal
Ankara-Türkiye

Türkiye Büyükelçiliği
Ulestr. 47
5300 Bonn-Bad Godesberg

DiSK-Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Mehmet Karaca sorularımızı yanıtladı

Netaş grevi 84. gününü doldurdu. Bu grevin önemi nedir?

12 Eylül rejiminin içkardığı yeni sendikalar yasasının yürürlüğe girmesiyle birlikte yeni yasal düzenleme ile Türkiye'de grevlerin nasıl yapılacağı belirlendi. Bu konularda küçük çaplı birkaç tane grev devresi oldu. Bunlar başarsızlıkla sonuçlandı. Bu grevler, işyeri itibariyle küçük işyerlerinde olduğu için zaten baştan şansı da çok zayıf. Bu olumsuz sonuç da bir eylem bir değerlendirme katılmaya çalışıldı. "Bu grev yasası ile sendikalar yasası ile Türkiye'de grev yapma olanakları kalmıştır" Tam bu yarıya varıldığı aşamada 12 Eylül'den sonra ikinci ciddi grev diyebileceğimiz Petrol-İş Sendikasının Birleşik Alman İş Sanayinde başlattığı grev oldu. Tabii bunun sonucu diğer işkollarına da yansdı. Dolayısıyla bu grev ciddi bir şekilde sonuç alıcı, bir ölçüde olumsuzlukları kıran bir grev oldu. Dolayısıyla bu konularda da grev yapılabileceği bir ölçüde pratikte de

yanışmış oldu. İşte 12 Eylül sonrasında Birleşik Alman İş Fabrikası'nda yapılan grevden sonra ikinci ciddi grev Netaş grevidir.

Peki bu grevin simdiye kadar kamuoyundan aldığı destek nasıldır? Netaş grevi kamuoyundan destek alması başari mi?

Hatırlarsak 12 Eylül öncesi metalişkolunda, 40 bin işçiyi kapsayan sendikamızın yürürlüğe koyduğu çaplı grevler vardı. Ayrıca bizim işkolumuz dışında Cam-İş ve Tekstil-İşkolumda da grevler vardı. Grev dalgası giderek genişliyordu. 12 Eylül darbesi yapıldıktan 50 binin üzerinde işçi grevdeydi.

12 Eylül sonrası özellikle, Netaş grevi ile başlayan bu süreç metalişkolu açısından önemli bir göstergedir. 12 Eylül öncesi uzun grevlerin Metalişkolunda olduğu dikkate alındığında, Netaş grevinin de metalişkolunda olması bakımından bu grevler zaten kamuoyunda dikkat çekici bir noktaya gelmiştir. Bu açıdan da özellikle 12 Eylül sonrası baskıcı re-

"Hem moral, hem maddi olarak olanakların sonuna kadar zorlanmalıdır. Çünkü bu grevin başarıya ulaşması ülkenin demokrasisi kazanmasında önemli bir dönemeç olabiliriz" Mehmet Karaca

jimden kurultma kavşası veren tim politik güçler, bu rejime karşı mücadeleyi eden tim politik güçleri bu grevi desteklediklerini açıklamışlardır.

Bunun ötesinde bu grevin uluslararası boyutları da vardır. Dayanışma açısından uluslararası kuruluşlarda bu grevi desteklediklerini teğziflarla, mesajlarla mektuplarla Türkiye'ye yaptıkları ziyaretleri dile getirmektedirler.

84 gün buğünkü konularla abayaş uzun, bu grev hangi aşamada, sürece başan şansı nasıldır?

Öncelikle bu greve neden olan anlaşmazlıktan bilmek lazım. Bu işyerinde 12 Eylül öncesi bizim sendikamızın yürürlüğe koyduğu toplu sözleşme vardı. 12 Eylül rejimi sendikaların toplu sözleşme yapma hakkını ortadan kaldırdı. Sonra yeni bir sendikamız ve DiSK'i oluşturduktan, diğer sendikaların da toplu-

sözleşmeye yetkisini ellerinden aldıktan sonra, bir süre, toplu sözleşme yerine geçecek kararlar vermeye Yüksek Hakem Kuruluna bıraktı. Hükümetin denetimindeki Yüksek Hakem Kurulu da kararları iş işi lehine kararları sözleşme hükümlerini çıkardı.

12 Eylül sonrası grevlerle bu yitirilen kazanımların hakkını geri alınması savapı verilmiştir. Netaş işçileri 12 Eylül öncesi sözleşmelerde yer almış hükümlerin buğünkü yapılacak iş sözleşmede de yer almasını istemişlerdir. İşveren ise buna yanaşmamıştır. Bu istemler anlaşmazlığın esas nedeni olmuştur.

Peki o zaman 12 Eylül'de demokratik haklarını kaybetmiş olanlar bütün yarıtlar bu grevi desteklemeleri için diğlebilir miyiz? Bu konuda okuyucularımıza ne önerilirsiniz?

Bu sorumuzdan yararlanarak bir şeyi daha, yurtdışındaki işçilere destekleri borcunu yerine getirmek istiyorum. 12 Eylül öncesi bizim sendikamızın Maden-İş'in

gerek 1977-1978 gerekse 1979-1980 dönemlerinde yaptığı uzun süreli grevlerde, biz, yurtdışındaki Türkiye işçi emekçi kardeşlerimiz onları için büyük desteğini verdik. Maddi ve moral desteğini verdik. Onların bu konudaki duyurduğuna büyük değer verdik. Bu konuda onlara gereken teşekkür etmek istiyorum. Bu dayanışma ölümlü işçilerimize büyük cesaret verdi. Bu günde yurtdışındaki Türkiye işçi ve emekçilerin ve onların yurtdışındaki ayın anlaşması bu grevle maddi ve moral geniş bir kampanya için güçlerine inanıyorum. Çünkü onlar, 12 Eylül rejiminin baskıcı uygulamalarının kırılması açısından da yapılan bu grevin ne kadar önemli olduğunu bilincindedir.

Bu destek örgütlenmelidir. Hem moral, hem maddi olarak olanakları sonuna kadar zorlanmalıdır. Çünkü bu grevin başanması uluslararası demokrasinin kazanmasında önemli bir dönemeç olabileceğini görmek lazım.

TÜRKİYE

Onbeşleri anma toplantısı yapıldı

Türkiye Komünist Partisi'nin kurucusu ve ilk başkanı Mustafa Suphi, ilk genel sekreteri Ehem Nejat'ta birlikte 28-29 Ocak 1921'de Karadenizde öldürülen 15 komünisti anma amacıyla, 7 Şubat'ta Köln'de bir toplantı düzenlendi.

Şiir, müzik, dia ve konuşmalarla Türkiye Komünist Partisi tarihinden kesitler verilen toplantıda, DKP (Alman Komünist Partisi) adına Heinz Lang bir konuşma yaptı.

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri Haydar Kutlu'nun toplantıya gönderdiği mesajda, "1980'lerin dünya ve Türkiye koşullarında 'Demokratik Türkiye daha güçlü TKP' belgisi altında mücadele ederken, geriye baktığımızda görülen odur ki, 66 yıl önce işlenmiş olan bu kanlı cinayet yalnızca TKP'ye değil, aynı zamanda halkımıza ve ülkemize

varulmuş bir darbeydi. O günden bu yana ilerlemenin motoru olan komünistlere vurulan darbeler, ülkemizin önündeki ufuk ve olanakları dayatmaktan başka bir iş yapmamış, aynı zamanda öteki ilerici ve demokrat güçleri de hedef alarak, demokratik hareketin Türkiye topraklarında güdük kalmasına yol açmıştır. Bugün bundan gereken sonuçları çıkarmak, yalnızca komünistlerin değil, aynı zamanda demokrasiden yana olduklarını belirten tüm güçler için de bir zorunluluktur.

Kısa bir süre önce tamamladığımız TKP'nin 1986 Ulusal Konferansı, partimizin bugünkü kışaklanın Onbeşleri'nin izinden yürüyen zor günlerin savasplanı olduklarını gösterdi. Bu konferansın başlarıyla gerçekleştiren TKP, yalnızca genel demokratik kesin çözümünü amaçlayan, sosyalist görev-

lerin çözümüne ada olabilecek devrimci sınıf ve katmanları değil, bugünkü durumdan çıkılmasına, demokratikleşmeye katkıda bulunabilecek bütün sınıf ve katmanları işçi sınıfının etrafında birleştirmeye aday olmuştur. Şimdi, Ulusal Konferansımız aldığımız kararları yaşama geçirmek üzere kolları sıvamış bulunuyoruz. Onbeşleri'nin eseri olan TKP'miz, eğer aldığımız bütün kararları eksiksiz yerine getirmeye başarabilirsek, yalnızca binleri, onbinleri değil, milyonları boğuna çekmeyi başaracaktır." deniyor.

Toplantıya sayıyla türküler söylenerek Heval ile Melike Demirağ ve sayıyla Orhan Temur da katıldı. Melike Demirağ ve Orhan Temur söyledikleri halk türkülerine izleyicileri katarak coşkulu bir hava yarattılar.

İbranice, Hollandaca, Polonyaca lise bitirme dersi olarak kabul ediliyor. Ya Türkçe...

Anadili eğitimi çocuğun kişilik gelişimi için önemlidir

Gazetemizin sayfalarında zaman zaman ana dili konusunda yazılmış araştırmalar ve incelemeler yer vermiştik. Bugünkü yazımızın konusu da yine eğitim ve "ana dili ile ilgili. Yabancı öğrencilerin ama özellikle Türklerin öğrenim gördüğü örnek liselerden biri olan Ricarda Huck lisesini okurlarımıza tanıtmak istiyoruz.

Gelsenkirchen'de bulunan bu liseye Almanya'da ilk kez üniversite bitiren bir kadının adını vermişler. 20. yüzyılın ilk yıllarında Almanya'da kadınların üniversite okuması yasak olduğ için, tahsili- ni İsviçre'de tamamlayarak bilimsel çalışmalar yürüten Ricarda

Yabancı öğrencilerin bizim okulumuzda eğitim görmesi deneyimlerimizi zenginleştiriyor

buluyoruz. Bu nedenle bu imkânı Türk öğrencilere tanıtmaya gerektigine inanıyoruz. Ancak ne yazık ki 2. yabancı dili olarak Türkçeyi Türk öğrenciler 10. sınıfa kadar okuyabiliyorlar. Türkçe, lise bitirme dersi (Abitür) olarak henüz kabul edilmedi. Yani Türkçenin Abitür dersi olarak kabul edilmesi için çalışmalar sürüyor.

Okulumuzda çok sayıda yabancı öğrencinin bulunması belli zorluklar getiriyor mu?

Kesinlikle hayır, bu anlamda hiç bir sorun yoktur aksine yabancı öğrencilerin bu okula okumaları bizim eğitim sistemimizi deneyimimizi zenginleştiriyor. Ayrıca sıfır

ARININ BALI

Süleyman ÜSTÜN

Çocuğa güvenen çocuk gibi

İnsanla ilişkileri, aşağıdaki iki dizede ne denli parçacı, ne kadar gerçek:

"Diz ve diz oturur, sanki yüz yıllık arası var,
Yüz yıllık yerde oturur, su sızmaz arası var."
Sevgisi, ilişkisiyle, dostluğu, düşmanlığıyla işt insan!
Belki şana, "canıçı yakın" ama senden çok uzak Belki senden, "mesafe ötesi uzak", ama sana çok yakın.

"Gözden uzak, gönülden ırak" sözü de kimsden çıkmış,

DISK'in
20 kuruluş

"Diz ve diz oturur, sanki yüzüklük arası var. Yüzüklük yerde oturur, süz zızzam arası var." Sevgili, ilişkisiyle, dostluğu, düşmanlığıyla **İste insan!** Belki sana, "canlı yagın" ama senden çok uzak Belki senden, "mesafe ötesi uzak"; ama sana çok yakın. "Gözden uzak, gönülden irak" sözü de kinden çıkmış, hereden geliyor? Sevgisinden, hem de nefretinden insanın "döçü", göz mesafesi midir ki? Bunlarda tam "ölçü" insanın, insanlığın olan mesafesidir.

İlk adamda, ilk ateşle ısınmak için iki taşı birbirine sürten "insan" da bu ölçü neyi acaba?

Günümüz insanı için, sevgisinden -sövgüsünde artık, bir "ölçü" bulunamıyor. Deniyor ki, "insanda sevgi ve şifce damarı, günbegün kurumaktadır. Ve giderken o kocaman kızmıyacak, sevdıyla sevmeyecek; günü, derdi kendisi, kendi olacak." Çünkü, deyip ekleniyor: "Makina, bilgisayarın on, sisteme birlikte program oluyor. Bu da, insanı, sistemin kalıplarına dökmek, sisteme uyuma sokmak, sevgisinden insanı yikamak" oluyor.

Bir dram bu. İnsanların dramı. İnsan ölümlüğü. Ama neyse çok kişi, yazar bundan alıncı bir dille söz ediyor. Kara mizah konusu yapıyor. İşte Uruguaylı ünlü yazar E. Galeano şöyle yazıyor:

"Sistem bankacısı uyarıyor, bankacı elçiyi. Elçi general'e yemek yiyor, general bankacı atıyor. Generali atadığı başkanı bakani buluyor. Bakan, genel müdürü her görüyor, Bakanın her gördüğü genel müdür, müdürü başlaıyor. Başlağın müdür şeş bağıyor. Şeş, amire kuvvet gösteriyor. Amir, işçiyi küçümsüyor. Küçümsenen işçi kâşına kötü davranıyor. Kadın çocuğu dövüyor. Çocuk köpeği tekliyor."

21. yüzyıla girmeden, galiba tarih, ayak giden yağının altına kalın bir çizgi çekmeye hazırlanıyor. Gerekelecek de gösterelecek:

- Makina insanı ölüyor; insan teslim alınıyor.
- Nükleer silah düğününü başına "celafat" yapılmıştır; ve artık düğünü "can"ı parçale bağlıyor.

İnsan sonuyor kendi kendine:

- Doğru mu, gerekcek tamam mı?
- "İlk bakışta öyle görünüyor. Dünyanın sonu galiba geldi," diyor insan içinden. Karamsar oluyor, umutsuzluğa düşüyor.

Sonra yine kendisi görüyor insan:

- "Hayır, durum tam da böyle değil. Önce, insan teslim alınmamıştır; 5 katlıda ayaktaadır. Her yan kıpır, kıpır; şartlı çekecek ele karşır."

Asıl önemlisi de, insan içinde yaşadığı dönem bir "yeni dönem", evet, bir "yeni dönem" olduğunu kavramıştır. Tarih, kalın bir çizgi çekmeye hazırlanırsa, bu çizgi, tarihin, yağının altına-buram-buram -diken çizgiyi değil, "ekşi" ile "yeni" dönemlerin arasına çektiği bir çizgisiz olacaktır.

Koca Mevlânâ,

- "Dinle beraber çifti cancağazım,
- Ne kadar söz varsa düz ait.

Simdi yeni şeyler söylemek lazım" diyor. Gel de, bir söz daha kat Mevlânâ'nın sözlerine.

Yeni durumda yeni şeyler söyleyebiliriz, ya da söyleyemeyiz. yeni durumda hep beraber olabilmek ya da olamamak, işte bütün mesele burada.

Brezilyalı ozan Mello:

- "insan insana güvenecektir,
- Çocuğa güvenen çocuk gibî..." demiş

DISK'in 20. kuruluş yıldönümü kutlanıyor

Federal Almanya'da yaşayan DISK yöneticilerinin düzenlediği ve Batı Avrupa'nın diğer ülkelerinde sürgündeki DISK yöneticileri, net desteklediği toplantı, DISK'in askeri mahkeme kararıyla kapatıldığı, 264 yöneticisine 5-10 yıl hapis cezası verildiği bir dönemde, DISK'in verdiği mücadele ile dayanamayan yükseltilmesi amacıyla da tasyör. 28 Şubat 1987, cumartesi günü, Gelsenkirchen'de Hans-Sachs-haus Valtmann str. adresine yapılacak. Toplantıyı düzenleyen sen-

dikâclar Gültekin Gazioğlu (TÖB-DER Genel Başkanı), Murat Tokmak (DISK GYK üyesi, DISK-Maden-İş MYK üyesi), Yaşar Ankan (DISK GYK üyesi, DISK-Hür-cam-İş MYK üyesi), Tühan Ala (DISK GYK üyesi, DISK-Bank Sen MYK üyesi), Zeki Kılıç (DISK Sos-yal-İş Genel Başkan Yard.), Ayhan Kutlay (TÖB-DER Genel Başkan Yard.), Bahadır Erol (DISK-Maden-İş Genel Başkan Vk.), Tekin Üstün (TÖB-DER MYK üyesi), Aydın Yeşilyurt (DISK Bölge temsilcisi).

Toplantıyı destekleyen sendikâclar: Kemal Dıysal (DISK Yürüt-mek Kurulu üyesi), Mehmet Karaca (DISK-Maden-İş Genel Bşk.), Ekrem Aydın (DISK GYK üyesi), DISK-Maden-İş MYK üyesi, Salt Aydoğan (DISK Gıda-İş Genel Sekreteri), Yücel Çubukçu (DISK-Bank Sen Genel Sekreteri), Mehmet Yıldırım (DISK Tes-Ges İş MYK üyesi), Halil Erdem (DISK-Bank Sen MYK üyesi), Eref Okusu (DISK Petkim İş MYK üyesi).

Recep Orduşevan (DISK Bank Sen MYK üyesi), Akat Sağner (DISK Bank Sen MYK üyesi), Handaif Güzel (DISK Gıda-İş MYK üyesi), Ömer Anslan (TÖB-DER MYK üyesi), S. Taner Şerif (DISK Bölge temsilcisi)

site bitiren bir kadını aramış- vermişler. 20. yüzyılın ilk yıllarında Almanya'da kadınların üniversite okuması yasak olduğu için, tahsilini Livjere'de tamamlayarak bilimsel çalışmalar yürüten Ricarda Hüch, Nazi döneminde faşistlerle iğbirliği yapmayı reddeden, faşizme karşı direnen aydın kadınlar-dan birisi. Bu nedenle savaş sonrası, Gelsenkirchen'deki bu okula onun adı verilmiş.

Bu okul, taşıdığı isimden kaynaklanan demokrat niteliği yanında öğretmenlerin ve özellikle de yöneticilerin gabıyala, örnek bir eğitim yuvası haline getirilmiş.

Lise Müdürü Wilhelm Funcke'den birer almağ için okula girdiğimde, her taraftan çok sesler geliyor, litemiz civil bir ortamda da adam aşmış olduk. Teneffüs işi ile birlikte çocukları doldurdugu koridorlardan geçenler deride baktığımız öğrencilik yılların sevinç dolu anı da gözlerimizin önün-den bir film seridi gibi geçti. Okul müdürü W. Funcke'nin odasına fotoğraf makinası ve teyizimle girdik. Ve ilk sorumuza yönelttik

Okulunuzda Türk öğrencileri var mı? Onların eğitim durumları ile ilgili deneyimlerinizi aktarabilir misiniz?

Okulunuzda 200 yabancı öğrenci okuyor. Ve bunların 160-170 kadını Türki ler oluştuyor. Bu sayıya rağmen Türk öğrenciler alman öğrencilerin 7 de bir. Yapılabilecek konferans yapılabilecekler nâsi bir eğitim olanağı verebileceğimizi uzun boyu düşündük. Türk öğrencilerin almaya zorluğu olduğunu bildiğimiz için onlara alman öğrencilerle aynı haktan yararlanma olanağını nâsi vermez diye çok uzun zaman çeşitli yöntemler aradık. Okulda yabancı öğrencilerle alman öğrencilerle aynı şansa sahip olmaları için çaba gösteriyoruz.

Okula Türk öğrencilerin alınması ne zaman başlandı?

8 yıl önce 5. sınıfı oluşturan başlandı. Sımdı 13 sınıfa kadar okuyan Türk öğrencilerimiz var. Tükim okulda 810 öğrenci var. Bunun içinde 24 ü yabancılar teklifi ediyor. Okulda yabancı kızları sayarsa erkeklerden biraz daha az.

Biraz önce Türk öğrencilerle alman öğrencilerin aynı şansa sahip olmaları için gerekli önlemleri aldığımızı belirtiriz. Bu konuyla ilgili biraz bilgi verebilir misiniz?

W. Funcke

Bu konuyla ilgili çeşitli yardım ve destek programları uygulanıyor. Okulda sımsıkı Ortalama 26-27 kişiden oluşuyor her sınıfta 7-8 Türk öğrenci var. Sınıflardaki bu oranı devamlı tutmaya çalışarak özellikle her sınıfta Türk öğrenci gruplarının olmasına dikkat ediyoruz. Bu volla Türk öğrencilerin almanlardan soyutlanmasını önlemiş oluyoruz. Diğer yarıyla da Türk öğrencilerin çoğunluğu ailelerinde Türk konuşmaları ve almanca öğrenme ile karşılaşmaları engellenmiş oluyor.

Sınıflara bu şekilde dağıtılmanın bir diğer yararı da öğretmen açısından. Öğretmenler deris verirken kendilerini de kontrol etmiş oluyor Türk öğrencilerin 7-8 kişilik bir grup halinde sınıfta bulunması öğretmenleri için yararlı oluyor.

Okulunuzun başarı oranı nasıl? Geçen yıl öğrenim gören 820 öğrenciden ancak 16'sı başarası olarak okuldan çıkmış. Okulunuzdaki başarsız öğrencilerin sayısı yüzde ikidir.

Yabancı öğrencilerin kendi ana dillerini öğrenmeleri onların kişiliklerinin gelişmesi açısından çok önemlidir

Max Tülnay

retmenlerin deri kendi başına sürüle götüremesini önüyor. Bu durumda öğrenci, öğrenmedi değil, öğretmen öğrenciyi izlemeli, onların öğrenme kapasitesini dikkate almak zorunda kalıyor.

Uyguladığımız ikinci bir tedbir de lisan zorluğu nedeniyle derslerinde her kalan öğrencilerle yardım eden programları uygulamak. Özellikle bu dersler İngilizce, Almanca, matematik konularında oluyor. Küçük öğrenci grupları oluşturuluyor. Yüksek sınıflardan bir öğrencinin ve öğretmeninden-

Kesinlikle hayır, bu anlamda hiç bir sorun yoktur aksine yabancı öğrencilerin bu okula okumaları bizim eğitim sistemimizi deneyimlerimiz zenginleştiriyor. Ayrıca sırf almanların okuduğu bir çok lise öğrenci azlığı nedeniyle kapıyor. Yabancı öğrencilerin yoğunluğu kabul edilebilir işler aç kalabilmeğin için bir güvence de kazanmış oluyor.

Lise müdürü W. Funcke'ye yanıtından dolayı teşekkür ederek yanından ayrılanlar. Ricarda Hüch lisesinde Türk derslerinin okutulmasında öncülük eden lise öğretmeni Max Tülnay'e de bu översinden dolayı hem teşekkür etmek hem de Ana dili ile ilgili bir kaç soru yönelmek için ziyaret ediyoruz.

Sayın Tülnay Türkiye'nin lise bitirme sınavında geçerli ders olan İngilizce biliyor. Acaba hangilisanlar lise bitirmelerde Abitur derisi olarak kabul ediyor?

İbranice, Eski Yunanca, Japonca, Polonyaca, Hollandaca, Rusça, Farsça.

Türk öğrenciler ikinci yabancı dil olarak seçtikleri ana dillerinden lise bitirme sınavlarında yararlanamıyorlar. Sımdı ki uygulamaya gbi zorluklar geliyor?

Önceki öğrencilerin kendi ana dilleri öğrenmeler onların gelişmeler açısından çok önemli. Diğer bir telefoncu ise. Öğretmen 10. sınıfa kadar okulumuzda Türk okuduktan halde 11,12 ve 13 sınıflar da bu derslere devam ediyor. Ve Türk dersinden alıdan notları mezuniyet notlarını yükseltmesinde kullanılıyor. Bu durumda Türk öğrencilerin aleyhine bir durum doğmuş oluyor.

Türk öğrencilere ana dilinde ders yapabilece şansı tanımlan ve bu derslerden alndığı notlarla ortalamasını yükseltme imkanı verilmektedir. Türk Abitur derisi olmalıdır.

Max Tülnay'e de teşekkür ederek yanından ayrılmak aldığımız olumlu bilgilerden dolayısıyın bir yandan da üzülmüyoruz. Eski Yunanca, İbranice, Polonyaca, Farsça Hollandaca lisesinde Abitur derisi olarak kabul edilebilir halde Türkçe bu diller arasında yer almıyor. Bu diğer öğrenciler bu haktan yararlanamıyor. Bu olguyu böylece kabul edecek miyiz?

Zeynep, Adnan ve Uğur Altan birlikte.

Mainz'da bir aile parçalanmak isteniyor

Küçük Uğur'u babasından ayırıyorlar

Mainz'de Zeynep Altan ve 7 aylık oğlu Uğur Türkiye'ye geri gönderilmek isteniyor. Geni gönderilmenin engellenmesi için Mainz'de imza kampanyası açıldı.

Zeynep Altan 20.07.1984 yılında Mainz Panzerwerk fabrikasında çalışan Adnan Altan ile evlendi ve 23.09.1985 tarihinde Almanya'ya geldi. Bu zamana kadar oturma izni kısa sürelerle uzatılarak Almanya'da kalabilen Zeynep Altan'ın 01.01.1987 tarihinde Almanya'yı terk etmesi istendi.

Olaysı Adnan Altan şöyle anlatıyor: "Eğer tek başıma olsam, tek başıma barak etmiş olsam polis kolayca halledecekti. Tutumu da şöyleydi zaten. İyi dalandırıp budaklandırmadan halletmek. Po. li isturuna izni vermek istemeyince avukat kamalı ile hamiyetinden şübhü 2'yer ay izni aldı. Avukata

gelen son mektupta" 1.1.1987'de bayan Altan Almanya'yı terk etsin" deniyordu. Bu mektuptan hemen sonra büsey bulunduğum DAK'a gittim. Bu yolla konu Algemeine Zeitung, Frankfurter Rundschau ve Südwest 3 gazetelerinde dile geldi.

İşyerinde arkadaşlarla birlikte imza toplamaya başladık. İmzaı önce sendika ve işçi temsilcileri verdi. 200'ün üzerinde imza topladık. Bu imzaları çok kısa zamanda ve arkadaşların izinde olduğu bir dönemde topladık. İmza toplamaya devam edeceğiz ve sonunda seçir idarelene vereceğiz."

Yabancılar yasasına karşı parçalanmam, bir arada kalabilme mücadelesi veren ailelerden bir Altan ailesi. İstedikleri sadece birarada yaşayabilmek, aile bütünüünü korumak. Haklı müdâhalelerinden Türkiye Postası da onların yanında

Yeni askerlik yasa tasarısı bedeli düşürüyor mu?

"Bedel"i indirme manevrası

Savunma Bakanı Zeki Yavuztürk gençlerin 3 milyon lira bedel ödeyerek askerlik yapabileceklerini açıkladı

Savunma Bakanı Zeki Yavuztürk NATO Savunma Semineri nedeniyle geldiği Federal Almanya'nın Münih kentinde "Gurbetçi gençlerin yeni askerlik yasa tasarısına göre Türkiye'de askerlik için başvuruları halinde 15 bin mark yerine 3 milyon lira bedel ödeyerek askerlik yapabileceklerini" açıkladı.

"Geçtiğimiz hafta Bakanlar Kurulu'nda görüşülerek Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulan yeni askerlik yasa tasarsına ve Savunma Bakanı'nın açıklamalarına göre tasarının kesinleştiğinde gençler Türkiye'ye gelecek 3 milyon lira bedeli bir defada ödeyecekler. 3 ay met askerlik süresini doldurduktan sonra terhis olacaklar. Bilindiği gibi bir Türkiye'de yaşayan gençler için bedel tutan 2,5 milyon lira. Ve bu durumda bedelli askerlik süresi de 2 aydan 3 aya çıkarılmış oluyor. Bu da işyerlerinde 2 ay ücretsiz izin haklarını kullanarak askerlik yapan gençleri güç duruma sokuyor.

Savunma Bakanı'nın yukarıdaki müjdesinden sonra değindiği konu yurtdışındaki gençlerin 3 milyon liralık bedel ödeme tamamen kaldırıyor. Gençlerin bedel ödeyerek askerlik yapabilmeleri için Genelkurmay Başkanlığı'nın ihtiyaç gösterdiği gençlerin dışında kalmaları gerekiyor. Yine Bakan'ın açıklamasına göre Genelkurmay'ın ihtiyaç göstereceği gençler arasında sanatçılar ve yabancı dil bilen gençler var. Yaşadığı ülke itibarıyla yabancı dil bilen gençler de bu işyerlerini olacak ve 18 ay askerlik yapmak durumunda kalacaklar. Böylece de işini, çalışma ve oturma iznini kaybedecekler. Ya da yine 15 bin mark bedel ödeyecek askerlik yapacaklar.

Aynı açıklamada bakan basında yeralmadan geçirilen şu sözleri ile aslında hükümetin bedeli indir-

mek niyetinde olmadığını açık bir biçimde belirtiyor. "Her yurtdışı çıkışımızda karşınıza bu soru ile geliniyor, bedelli askerlik fiyatı in-meyecek mi diye...Bu fiyat kala-caktır."

Yeni kanun tasarısı ve Savunma Bakanı'nın açıklaması üzerine Federal Almanya Bedelli Askerlik Girişimi FEBAG bir basın açıklaması yaptı. Söz konusu açıklamada tasarının yasaftığı yurtdışındaki gençleri nasıl olumsuz etkileyeceği belirtiliyor ve şöyle deniyor:

Kıscakası "yen" denilen tasarıya neresinden baksarsak bakalım, tasarısı eşitsiz, haksız, olanaksız ve gerekçesi güçsüzdür. Ancak biz yinede iyi niyetimizi yitirmeyi istemiyoruz. Özellikle Bakanlar Kurulundan geçen ve açıklanmadığı belirtilmiş gibi bir çok yö-nüyle yaşamda uygulanması olanaksız olan yasa tasarsından güç alarak şu öneriyi getiriyoruz:

Madem ki hükümet bize bir takım kolaylıklar sağlamak istiyor, biz yine dövizle bedel ödeyelim. Ama bu miktar 15.000,- DM olmasın da 5.000,- DM olsun. Böylece hem ülkemize döviz kazandıracağız sürdürmüş oluruz, hem de 2 ay kısa dönem askerlik süresince ücretsiz izin hakkımız kullandık işyerimizi yitirmiş olmayız.

Bir yandan gerçekleştirilmesi çok zor olan kısıllarda "3 milyon TL bedel 3 ay askerlik" önerisi öte yandan "bedelle indirim olmayacak" açıklaması bize pek samimi gelmiyor. Samimiyetin ötesinde bir manevra ile karşı karşıyayız. Bu yaklaşım düzeltilmelidir.

Yurtdışındaki gençlerin bedel müdâhalelerine artık kimse kulagi-ni okuyamıyor. Müdâhale yüksel-dikçe böyle manevraları başyur-mak zorunda kalıyorlar. Ancak gençler bu manevralara kanmıyor, müdâhalelerine devam ediyorlar.

F.Almanya seçimlerinde seçme-seçilme hakkı olmadığı halde oy kullanan Zehra Tıraş'la söyleşi

Oy kullanmak güzel şey

Zehra Hanım, seçim lokalinde neler hissettiniz?

Çok heyecanlıyım. Bu heyecanımı belki daha ilk olarak oy kullandığım için belki de yabancı bir ülkede oy kullandığım içindi. Seçim lokalinde geri çevrilceğimi hatta kovulacağımı düşüncüm ve korkuğum.

Oy kullanabilmek nasıl bir şey?

Oy kullanabilmek çok güzel bir şey. Nasıl tarif edeyim bilmiyorum, fakat insan sevdiği, desteklediği partiye yardım etme zevkini ve sevmedikleri desteklemediği diğer partilere olan hıncını aynı anda yaşıyor.

Neden yeşillere oy verdiniz?

Yeşiller, F.Parlamentoda grubu olan yegane parti olarak yabancı-lara eşit haklar istiyor, ve bu iste-minden dolayı diğer partiler gibi Alman seçmenlerden oy kaybına uğrama korkusu yok. Televizyon-da bazan parlamenta toplantılarını yayınladıkları yeşillerin milletvek-illerini kendimize daha yakın hisse-diyorum. Sanki hepsi bizden biri-leri, yapmaktan uzak daha insani-ol görünüşleri var bu nedenle be-nim seçmenliği kazandılar. Gerçi Sosyal demokratlarında bizler ara-

sında büyük sempatisi var. Biz ya-bancılardan sorunların çözümün-de bu partiye büyük ihtiyacımız var. Şimdiki bizlerin seçimi istem-lerime kaygısı kalmaları benim oyumu vermeme engelledi.

Oy kullanma hakkınız olmadığı-mı biliyorunuz, neden oy kulan-mağa gittiniz?

Oy kullanma hakkım olmadığını biliyorum. Başta söylediğim gibi korku içindeyim. Fakat Alman arkadaşların dayanışması ve oyuma yabancıları ödette almay-ya politikacıları protesto etme hıncı ayrı bütüğü için oy kulan-mağa gittim.

Seçim sonrası Bremerhaven seç-im kurulu başkanı "Bu bir yaban-cının oyunun seçimin neticesini et-kilemeyeceği için bu sandıkta ye-niden seçim yapılmasına gerek yoktur" diye açıklama yaptı. Şu anda hakkımda herhangi bir kanu-ni kovuşturma yapıp yapılmaya-cağını bilmiyorum. Bütün bu olan-lara rağmen oy kullandığım için mutluym. Dileğim en kısa za-manda bütün yabancılar oy hakka-na sahip olurlar, eşit haklara kavu-rurlar ve insan gibi muamele gö-rürüz.

Stuttgart'ta gençler "Bedel Türküsü"nü bir ağızdan söylüyorlar.

Danimarka Sosyalist Halk Partisi milletvekili Ebba Strange:

Göçmenlerin seçime katılmasından çok memnundur

Danimarka'da göçmenlerin 1981 yılından bu yana yerel seçimlere katılma hakkı var. Ülkede 3 yıl süreli ikamet eden her yabancı uyruklu yerel yönetimlere aday olabilir.

Danimarka'da göçmenlerin seçime ve seçime hakkını elde etmeleri ve politik yaşama katılmaları konusundaki görüşlerini almak için Sosyalist Halk Partisi (SF) milletvekili Ebba Strange ile konuştuk. Strange, SF'nin meclis grubu başkanı ve göçmen politikası sözcüsü. Göçmenleri ilgilendiren tüm konularda aktif çalışmalar yürüten Strange, 1984 yılında FIDEF'in AL'manya'daki göçmen yasası tasarımlarına ilişkin olarak düzenlediği konferansa da katılmıştı.

"Göçmenlerin politik çalışmalarına ilgilendiğini çok sevindim" diye Ebba Strange beldeyi yönetimleri seçimleri aracılığıyla politik yaşama doğrudan etniklik kazanmalarının gerek kendileri gerekse Danimarkalılar açısından olumlu olduğunu görüşünü. Çünkü göçmenler böylece ülkedeki toplumsal tartışmada rol almaya başlıyorlar.

1985 yılından belediye seçimlerinde 7 farklı yerel yönetimlere belediye yönetimleri seçildiler. Göçmenlerin seçime ve seçime hakkını elde etmesinden yana bunun ikinci seçimi olduğu gözönünde bulundurulursa, bu son derece 3 yıl sonu 1981'deki seçimlerde 3 göçmen yerel yönetimlere girmişlerdi.

"Biz Danimarkalı politikacıların, ilkelede ikametgahı olan (en az 3 yıl süreli ikamet) tüm yabancı vatandaşların belediye seçimlerinde katılma hakkını benimsemek yıllar sürdü. Bu nedenle göçmenlerin de bu hakka alması için bir süre geçmesi gerektiğini ya-

Ebba Strange

mak gerekir" diyor yarıldır göçmenlere oy hakkı sağlarının başını çeken Ebba Strange.

"Göçmen örgütleri göçmenlerin aynı zamanda meclis seçimlerine de katılma hakkına sahip olmalarını istemledikleri ve istemeye devam ediyorlar. Ama bu biraz karnasak bir sorun çünkü anayasa değişikliğini gerektiriyor." Strange, göçmenleri yerel seçimlere katılma hakkını vermek için seçim yasasını değiştirmesinin yeterli olduğunu belirtiyor.

Ama seçim yasasını değiştirilmesi için konuşulmuş sağlamlık bile uzun yolları aldı.

Danimarka'da 1977 yılında Kuzey illerde vatandaşlarına yerel seçimlere katılma hakkı verildi. Bunun gereksiz Kuzey illerinde aralarında uzun yıllardır pasaportuza dolayışa özgürlüğü ve ortak bir pazar bulundularsa, O tarihte bu hakkın ülkede ikamet eden diğer yabancılarla da tanınması konusu tartışıldı ama sosyal demokrat hükümet muhtemelen ortak kullanımı oluşturulmasını sağlamak üzere AET içindeki tartışmaları sonuçlanmasını beklemeye tercih etti.

1970'lerin son yarısında ise Danimarkanın göçmen politikası konusundaki tartışmalar yoğunlaştı. Giderek politikacılar Danimarka'

da kalıcı göçmenlerin yaşayacağı fikrini benimsemeye başladılar. Gerçi bir süreli ülkeye yeni göçmen gelmesi yaşanamıştı ama daha önceden gelen göçmenlerle birleşimleri yaşalandıran yaygın biçimde yararlanıyorlardı. Üstelik bu, işsizliğin artışı ve göçmenleri özellikle etkilendiği koşullarda gerçekleşiyordu.

İşte bu koşullar altında 3 yıl ülkede ikamet eden tüm yabancılarla seçme hakkı önerisi geldi. Bunu gündeme ilk getiren SF ve VS (Sol Sosyalistler) oldu, daha sonra sosyal demokratlar da buna katıldılar. Böylece 1984 yılında bezi mensucen öneriyi sunan bizda sosyal demokrat hükümet oldu.

Ancak önerinin meclisten çok küçük bir çoğunlukla geçilmesi ekliyor Ebba Strange. 4 burjuva partisi, Venstre (Sol parti), Muhafazakar Halk Partisi, Fremskridtpartiet (İlerleme partisi) ve Hristiyan Demokrat Partisi öneriyi karşıya kullanırken Merkez Demokratlar çekimser kaldılar. Yalnızca Venstre'den bir milletvekili öneri lehinde oy verdi. Ebba Strange bu oyların gerekçe o tarihçe gerekse şimdi göçmenlere karşı politik tutumun gayet iyi yansıttığı sandı. Bu ayırım çizgisinin diğer batı Avrupa ülkelerinde de kendini gösterdiği inanıyor.

"Ama yasanın çıkarılmasını katılan bizler, bundan çok memnunuz" diyor.

1985'teki seçimlerde yaklaşık 60 bin göçmen oy hakkına sahipti. 1981'de yüzde 61.3 olan seçime katılma oranları bu yıl yüzde 52.2 oldu. Danimarkalılar için ise aynı oranlar 1981'de yüzde 73.3, 1985'te yüzde 69.7 idi. Ama bazı "büyük" göçmen belediyelerinde göçmenlerin katılma oranları Danimarkalılardan çok daha düşük.

SENDİKACI GÖZÜYLE

Ekonomik bunalım ve kiralık işçiler

Kapitalist dünya ülkeleri içinde bulundukları ekonomik bunalımdan kurtulabilmek ve yığılmalı işsizliği azaltabilmek için gerekli ve yeterli önlemleri acilen almak yerine, karamizme emekçi halklarının daha da budanması yolunu seçiyorlar. Çeşitli uygulamaları, uzun süreli mücadeleler sonucu kazanılmış bir dizi sendikal hakları yokediyor, içleri boşaltıyor.

Bu konuda son yılların "Moda" uygulamalarının biri de, süreli iş anlaşımları ve kiralık işçiler sorunudur. Bu sorun, sadece Federal Almanya'daki (FAC) emekçilere özgü olmayıp, Avrupa'daki tüm kapitalist ülkeleri kapsamakta, ABD'ye kadar uzanmaktadır.

Eldiki verilere göre şu anda ABD'de süreli iş anlaşımları, kiralık işçi veya mevsimlik işçi statüsünde çalışanların sayısı milyonlarca ölçümlenmekte ve bu sayı her geçen yıl yüzde 20 oranında artmaktadır.

"Kiralık işçiler daha ucuza malolunmakta, verilen emirlere karşı çıkmamakta ve sendika üyesi olmaya yanaşmamaktadır" diyen ABD'de bir holding meneceri, böylece, kiralık işçi çalıştırmanın gerekçe amacını açık bir şekilde ortaya koymaktadır. ABD Sendikaları sözcüsü, "Süreli anlaşımlar ve kiralık işçilerin, patronlarca sendikalar karşı, sendikal kazanımları yoketmek için kullanıldığını" belirtmektedir.

FAC'de de faaliyet gösteren, Avrupa'nın en büyük işçi kiralayıcı firmalarından İsveçli "Adial"ın geçtiğimiz yıl bu işten elde ettiği kar, 470 milyon dolara ulaşmaktadır. Şu anda Avrupa'nın her ülkesi satır, robotlar, minyatür araçlar, taşıma taşıma, ne olduğu belirsiz acılaya hayvanlar türünden çokuk oryantasyon, savaş aletleri, elektronik araç ve gereçler, tıyım eşyalarının büyük bir kısmı, Taiwan, Hong-kong, Japonya ve benzeri ülkelere en ucuz ücretle, en kötü koşullarda çalıştırılan bu tür işçilere yapılmaktadır.

İspanya Ekonomi Bakanı, işçileri ve kiralık işçi çalıştırmanın bu ülke için gerekli bir görünümün olmanın potansiyelini ve üretiminin resmi bir biçimi haline geldiğini söylemekte, bu tür işleri "Karamiz işler" olarak isimlendirmektedir. Bakanlık, İspanya'

nın tüm üretiminin yaklaşık üçte birinin "Karamiz işleri" yapıldığını söylemektedir. 1985 Resmi verilerine göre, İngiltere'de 1.5 milyon insan süreli anlaşımlara veya kiralık işçi olarak çalıştırılmakta, 3.5 milyon insanın işsiz olduğu bir ülkede, kiralık işçiler, tüm çalışanların yüzde 6.5'ini oluşturmaktadır.

Durum Fransa'da da aynıdır. Bu şekilde çalışan işçilerin sayısı son üç yılda 1.5 milyona ulaşmıştır. Buna ek olarak, günün beheri saatlerinde kadın emekçilerin sayısında da artış olmuş, 1985'de 2 milyona yükselmiştir.

Gazetemizin 99 sayısının bu köşesinde geniş bir şekilde yer verdikimiz, FAC'deki kiralık ve süreli iş anlaşımlarının durumu, yukarıda sözünü ettiğimiz tüm ülkelere işçileri için geçerlidir. Her türlü sosyal ve yasal haklardan yoksun ve korunmasız bu işçiler, kapitalist ülke patronları için resmi işsizler ordusu yanında, sendikalar ve sendikacılar olsa çalışan işçilere karşı kullanılabilecek ikinci bir rezerve ordudur.

Bu tür işçi olanlarda: Değişik iş süresi, tempolu ve değişik çalışma zamanları nedeniyle son zamanlarda artan bir oranda çeşitli hastalıklar ve sağlıklarında bozukluklar kaydedilmekte, özellikle sinir ve ruhsal dengesi zikiler başgöstermekte, ale ve şaşımlarda uyumsuzluklar ve çatışmalar başlamaktadır. Bunları bunlara rağmen işsiz kalmaya korkusu, olumsuz sağlık durumuna girmesi zorlamakta ve bu tür işleri kabul etmeye zorlamaktadır.

Süreli iş anlaşımları ve kiralık işçi olarak çalıştırılmaları, diğer kapitalist ülkelerde de olduğu gibi, önümüzdeki yıllarda FAC'de de artacaktır. İşverenleri yeni tekinğin getirdiği çalışmaları uyuşma gerekçesiyle bu tür işçi çalıştırma daha da yaygınlaştırmak istemektedirler. Bunun tabanı, bir yandan önümüzdeki devre toplu sözleşmelerle hazırlanmak istenirken, diğer yandan da, ülke hükümetinden bu amaçla ulaşmayı kolaylaştıracak yasal değişiklikler beklenmektedir. Bu beklentilerden biri, işi kiralama yasasını ve süreli iş anlaşımlarını daha da kolaylaştıracak ikinci bir "İstihdamı Teşvik Yasasının" çıkarılmasıdır.

FAC'deki, Ticaret-Banka ve Sigorta emekçileri sendikası (HBV) açıklamasına göre, bu branşta çalışanlar arasında daha şimdiden yer yer her ilk emekçinin birinin süreli anlaşımak, kiralık işçi olarak veya günün belirli saatlerinde kısmen çalıştığı gözlenmektedir. Gerici Kök hükümeti, orta çağdan kalma bu tür metodların işverenlere uygulanmasını gözümme, hatta genişletilmesine yasal baskı hazırlamaktadır.

Demokratik, sosyal ve toplumsal kazanımları ortadan kaldırılmak istendiği, işçilerin boşaltıldığı böyle bir gelişme emekçiler için vericidir. Patronların, onların hükümetlerini tutma uğraşını, sendikaların toplum önünde "Gereksiz kuruluşlar" olarak gösterme yolundadır. Sendikaların yığılmalı güçlerini kullanarak toplumsal olayları etkileme, demokratik ve sosyal hakların korunması, genişletilmesi doğrultusundaki mücadele gücünü kırmak istemektedirler.

Kapitalist ülkelerin içinde bulunduğu bunalım, yığılmalı işsizlik sorunu, kapitalist sistemin kendi içinde çalıştığı çelişkiden kaynaklanmaktadır. Bunalımın geçici süre de olsa altlatılması, yığılmalı işsizliğin belirli oranda da olsa azaltılması, emekçi haklarının budanması, sosyal hakların kısıtlanmaması olamaz.

Bunun en etkin yolu, sendikalarımızda istemi olar: Haftalık çalışma süresinin 35 saate indirilmesi, çalışanların herkesi bir hak olarak tanınması, kitlesel işleri çıkarılmaları yasaklanması yoluyla olanaklıdır. Şimdiki durumda bundan başka alternatif yoktur.

Kapitalist ülke hükümetleri ise, içinde bulunduğu bunalımdan, yığılmalı işsizlikten bir süre içinde olsa kurtulmak için böyle bir politika izlemek niyetinde değildirler. Fransız Demiryolu ve Metro işçilerinin son grevlerinde, hükümetin aldığı inatçı tavır bunun en belirgin örneğidir.

Bu nedenle, önümüzdeki dönem toplu sözleşmelerin başlayacağı ülkelerde ve özellikle FAC'de mücadele daha keskin olacaktır. Politik güçler dengesinde değişim olmadıkça, bu konunun önemi gözardı edilemez, sorunu toplu sözleşmeler yoluyla çözüm aramaktan başka çıkar yol kalmamaktadır.

Ümit KÖSEOGLU

Fransa Türkiyeli İşçiler Birliği'nin düzenlediği "Göçmen İşçi Sorunları Forumu" Paris'de yapıldı Ana görev eşit haklar için savaşım

Feridun AKSIN

"Çok ilgi çekici bir forum oldu. Kalabalık ve çok dikkatli bir dinleyici topluluğu vardı. Konuşmacıların çeşitliliği bakımından çok zengin. Bugüne kadar görmediğimiz biçimde çok sayıda sendika, dernek temsilcileri, araştırmacılar bir araya getirilmiş. Çok çeşitli görüşlerin bir arada sergilenmesi son derece ilgi çekici bir olay oldu. Bunlar göçmen işçilerin savaşımına önemli katkıda bulunacaktır."

CGT Uluslararası İşçiler Bölümü Sorumlularından Jacques Tixier, gazetemize izlenimlerini bu sözlerle açıkladı. Böylece FTİB'in düzenlediği forumun niteliğini de bu birkaç cümle ile tam olarak özetlemiş oluyoruz.

Fransa Türkiyeli İşçiler Birliği'nin düzenlediği "Göçmen İşçi Sorunları Forumu" 31 Ocak-1 Şubat günlerinde Paris banliyölerinden Bobigny'de "Barış, Demokrasi, Eşit Haklar" belgisi altında yapıldı.

Daha önce Strasbourg, Mulhouse, Lyon vb. yerel örgütlerin yaptığı bölgesel toplantılardan sonra düzenlenen bu forum, geniş sayıda Fransız ve Türkiyeli konuşmacının katılımıyla, göçmen işçi sorunlarını yüksek düzeyde ele alarak bir toplantı oldu. Büyük bir kalabalık toplantıyı dikkatle izledi.

FTİB Genel Başkanı Kasım Yeşilgöl'ün açış konuşmasından sonra Genel Sekreter Selahattin Kaya FTİB'in Forum'a ilgili olarak hazırladığı raporu okudu.

Geniş kapsamlı olarak hazırlanan raporda, göçmenlik olgusu tarihsel ve sosyal boyutları ile ele alındıktan sonra Fransa'daki göçmenler ve özel olarak da Türkiye'de göçmenler üzerine somut bilgiler ve teblihtir sunuluyor. Daha sonra güncel sorunlar; ikinci kuşak ve eğitim, aile birleşimleri ve konut, oy hakkı, geriye dönüş, mes-

lek eğitimi, serbest dolaşım ve vize, göçmenler ve barış, göçmenler ve demokrasi, göçmenler ve kültür sorunları irdeleniyor ve somut açık öneriler getiriliyor. Ve bugün için ana görevin eşit haklar için savaşım olduğu vurgulanıyor.

Rapordan sonra söz alan konuşmacılar herbiri çeşitli yönlerden konuyu derinleştirdiler. İkinci gün toplantı, FTİB'in bölge örgütlerinden katılan delegeler arasında sürdürüldü. Bir gün önceki konuşmalardan ve rapordan çıkarak çok geniş ve zenginleştirici bir tartışma ortamı oluştu. Savaşım için önemli dersler çıkarıldı.

Forum için neler dediler?

CIEMI Yönetmeni Antonio Perotti
Toplantı beni çok etkiledi. Birincisi beklendiğimden çok daha geniş bir toplulukla karşılaştım. İkincisi tartışılan konulara karşı olağanüstü

bir dikkat gösteriliyordu, bunu çok olumlu buldum. Bunlar bizim ortak çalışmalarımızı daha da geliştirmemiz gerektiğini gösteriyor aynı zamanda.

Francois Bouille (CFDT)

Çok ilgi çekici bir toplantı oldu. FTİB'in toplantıya sunduğu rapor çok geniş ve iyi hazırlanmış. Önemli bir bölümü ile CFDT olarak görüş birliği içindeyiz. Özellikle geriye dönüş, eğitim, anadil öğretimi sorunları üzerinde görüşlerimiz aynı.

Nancy Green (Araştırmacı-Yazar)

Göçmen işçilerin böyle bir forum düzenlenerek çeşitli örgüt sorumlularını, araştırmacıları bir araya getirmesinden çok etkilendim. Özellikle göçmen işçilerin gügünler yaşadığı bir dönemde düzenlenmesi bakımından ayrıca bir önem taşıyor. Benim için çok zenginleştirici bir forum oldu. Konuşmada verdiğimiz birkaç fikirle bir katkıda bulunabilmiş kendimi mutlu sayacağım.

ATT Temsilcisi

Göçmen işçi sorunlarının böylesine geniş bir biçimde tartışılması çok önemli. Türkiye'de bu sorunla yaklaşma bakımından sınırlı da olsa olumlu bir farklaşmanın gündeme geldiği görülüyor. Bu sevindirici. Ancak eski mantıkların tümüyle terk edildiğini düşünmüyorum. Bunun zaten bir çırpıda olması mümkün değil. Zaman işi. Forum'un da konuyu, göçmen işi olmanın kaynaklaşan sorunlar olarak koyması da bir değişikliğe işaret ediyor. FTİB'in düzenlediği forumun niteliğini de bu birkaç cümle ile tam olarak özetlemiş oluyoruz.

Kemal Daysal, Naim Gemrik, Perotti, Ufuk Doğrusöz, Selahattin Kaya, Jean Belanger, François Bouille

ğün, işçisinden esnafına, tacirine kadar tümünün sorunları olarak ele alınmalı. Yoksa daha önce de Türkiye toplumunun yatkın olduğu gibi kendi içinde yeni bölünme ve parçalanmalar gündeme getirecektir. Bu yapıyı parçalanmalar göçmenleri engelleyecektir.

F.Brunet (MRAP)

Çok olumlu izlenimlerle ayrılıyorum. Tüm konuşmacılar birbirini tamamlayan ve sonuçta aynı hedefe yönelen konuşmalar yaptılar. Ve hepsi FTİB'in görüşleri ile bütünlüştü. Bir yandan bugünkü hükümetin politikasının olumsuz sonuçları ortaya kondu, diğer yandan göçmenler sorunu tarihsel bir gelişim içinde ele alınarak, durumun daha iyi anlaşılmasına ve yeni çözümlere ulaşılmasına olanak sağlayacak adımlar getirildi.

Catherine de Wenden (İnsan Hakları Birliği)

Bu kadar geniş bir katılım, bu kadar çeşitli konuşmacıların söz alması benim için biraz da sürpriz oldu. Tabii multir bir sürpriz. Daha küçük bir toplantı ile karşılaşılabileceğini sanıyordum. Gerçekten etkileyici bir toplantı oldu.

FTİB Göçmen İşçi Sorunları Forumu, bir şeyden önce, tüm gözlemcilerin de belirttiği gibi, katılan örgütlerin ve kişilerin çeşitliliği ve görüşlerin zenginliği ile dikkat çekti. FTİB sorumluların dışında Türkiye'li ve Fransız 13 konuşmacı

Konfederasyon Göçmen İşçiler Sorumlusu, Antonio Perotti - CIEMI (Göçmen İşçiler Uluslararası İnceleme ve Araştırma Merkezi) Yönetimi, Enis Coşkun - Türkiye Barış Derneği Genel Sekreteri, Catherine de Wenden - LIGUE des DROITS de l'Homme (İnsan Hakları Birliği)

temsilcisi, F. Brunet - MRAP (İrki-liğe Karşı Halkların Dostluğu Hareketi) Yönetim Kurulu Üyesi, Abdürrezzak Birazıcı - CAIF (Fransa Göçmen Dernekleri Konseyi) Temsilcisi, ATT (Türkiyeli İşçiler Derneği) temsilcisi, Nancy Green - Yazar-Araştırmacı, Konfeksiyon İşçileri üzerine geniş bir araştırmacı

Feridun Aksin, CIEMI Temsilcisi Perotti ile

nın yazan, Bekir Harputlu - Araştırmacı

Konuşmacı olarak söz almadıkları birlikte Fransa İslam Birliği'nin bir temsilcisi, Val d'Oise Türkiye-İ İşçiler Birliği Başkanı Hacı Tepe, çeşitli sendika ve demokratik örgüt sorumluları ve kişilerle de forum'u ziyaden davetliler arasında bulunuyordu.

**Lyon'da
Göçmen İşçi**

Strasbourg Göçmen İşçi Konferansı'nda divandan bir görüntü

Strasbourg Göçmen İşçi Konferansı toplandı

Strasbourg Göçmen İşçi Konferansı'nda divandan bir görüntü

Strasbourg Göçmen İşçi Konferansı toplandı

18 Ocak tarihinde Strasbourg'da, FTİB Strasbourg ve Haguenau (HTID) örgütleri "Göçmen İşçi Konferansı" düzenlediler.

Kadın ve gençlerin yığılmalı katılımıyla gerçekleştirilen konferans divanında, Profesör Server Tanilli, Fransa Göçmen İşçi Bakanlığı Alsace bölge temsilciliği Alain Jung, CGT'den Phillipp Ottmann, Andre Hemmerle, Jacqueline Buzes, Göçmenler İçin Formasyon ve Dil Derneği AEFTI temsilcisi Lucien Klein, DISK Maden-İş Ege Bölge temsilcisi Cemal Karal, FTİB yürütme kurulu üyesi Servet Demir, STİD Başkanı Hayrullah Akkaya, Strasbourg AIT (Devrimci İşçi Derneği)nden Ali Moğultay yer aldılar.

Konferansa ayrıca Haguenau Türk işçileri Yardım-lama Cemiyeti yöneticileri ve çeşitli politik görüş-tür Türkîyeliilerin dinlenerek katıldılar. Bu tür Fransız kurumu ve örgütleri toplantıya mesaj gönder-diler.

Ayrıca konferansa katılan CGT adına Jacqueline Buzes, DISK adına Cemal Karal, AEFTI adına Lucien Klein, AIT adına Ali Moğultay ve Profesör Server Tanilli birer konuşma yaptılar.

Prof. Server Tanilli konuşmasında, "Dünyada kültür merkezi diye bilinen Fransa'da günümüzde Fransız halkı ve gençliği bile Victor Hugo'nun, J.J. Rousseau'nun yarattığı bu zengin kültürden yoksun bırakılmaktadır. Türkîyeli gençler ise hem Fransız kültüründen hem de Türk kültüründen yoksun bırakılmaya itilimlislerdir. Eğitimsiz, mesleksiz başı boş, işsiz bir geleceğe karşı kaygı kalmışlardır. Türkçe eğitimi ve kültürünü tanıtmak amacıyla Türkiye'den gönderilen eğitimciler ise çok yetersiz ve politik iktidarların bugünkü rejimin koruyucuları olma-k-tan ileri gilmemektedirler," dedi.

Tam gün süren konferans aynı akşam yapılan bir kültürel şenlikle sona erdi.

Alain Jung

(Göçmen İşçi Bakanlığı Temsilcisi)

Alsace bölgesinde Türkîyeliler sayı olarak ilk sırayı

alıyor. Bu nedenle bu önemli toplantıda daha çok Fransız resmi kurumu yer almalıydı. Türkîyelilerin sorunlarına sahip çıkmaları, bu tür konferanslar yap-maları örnek bir davranıştır. Konferansta belirtildiği gibi birlikte yaşamak ancak eşit haklardan geçer. Göç-men işçiler ülkemiz için bir çoğunun dediği gibi bir "handicap" değil olsa olsa bir zenginliktir.

Muharrem Şenyurt (işçi)

15 yıldır Fransa'dayım çocuklarımla çoğu burada doğdu. Sorunlarımız tartışıldığı bu tür toplantılara ilk defa katılıyorum. Bu toplantıların bir dayanışma, birlik toplaması olduğunu gördüm. Bundan böyle bu tür konferansların yapılmasını istiyorum. Göçmen derneklerinin sadece politik toplantılar yaptığını sanan ve bu nedenle katılmayan arkadaşlarımız da bu-nun FTİB için doğru olmadığını anlatacağız. Onların da katılmalarını isteyeceğim. Biz işçiler sorunlarımızı tartışmadan hiç bir şey elde edemeyiz.

Emin Yıldırım (Haguenau Türk İşçileri Yardım. Cem. YK üyesi)

Bu toplantı gerçekçiyet güzel bir toplantıydı. Böyle olacağını tahmin etmiştim. Temsil ettiğim cemi-yetimiz adına konferansı çok olumlu buldum. İlerde bu tür konferansların yapılmasını istemim ve bizim cemi-yetin de ortak katılmasını çalışacağım. Burada tartışılan bütün sorunlara ben de karşı karşıyayım. Özellikle bizim çocuklarımızın büyük kültürel sorun-ları var. Bunun için bizim kültürel politik görüş ayrılıklarını bir yana bırakıp birlikte haklarımızı ara-mamız gerekmektedir.

Mahe Yıldız

15 yıldır Fransa'dayım. Gökıldığım den beri çok zor-luklara karşılaştım. Çocuklarımız da çok zorluklara karşı karşıyalar. Bir kadın olarak konferansı iyi bul-dum. Biz kadınların sorunları da burada tartışıldı. İlerde daha çok kadının katıldığı toplantılar yapılmalı-dır.

Jacqueline Buzes (CGT)

Başarılı bir çalışma. Türkîyelilerin böylesine yığıl-malı katılmaları önemliydi. Özellikle kadınların gen-çlerin çokluğu beni şaşırttı. Burada ele alınan sorun-ların çözümünde Fransız ve Türkîyelilerin birlikte savaşmaları gerekmektedir. Biz devamlı haklı istem-lerimizin ve eşit haklar için Türkîyeli göçmenlerin yanında olacağız.

Ercan Özdek

Herşeyden önce bu konferan biz gençler için çok yararlı oldu. Biz gençlerin çok büyük sorunları oldu-ğu bir gerçekti. Bunları babalarımızla anaannelerimizle aynı toplantıda tartışma birlikte çözüm yolu arama fırsatını bulduk. Bu tür konferanslar burada sona ermemeli devam etmelidir.

rak değildi. Yurt dışında yaşadık, göç-men olan tüm Türkîyeli toplulu-

Yazar, Nancy Green

rumu, her şeyden önce, tüm göz-lemlerimize de belirligi gibi, katılan örgütlerin ve kişilerin çeşitliliği ve görüşlerin zenginliği ile dikkati çekti. FTİB sorumluları dışında Türkîye'li ve Fransız 13 konuşmacı söz aldı. Konuşma sırasına göre söz alanlar şunlardı: Ersin Tosun-FTİB (Belçika Türkîye'li İşçiler Birliği) temsilcisi, Ha-sip Ay - KOMKAR Temsilcisi, François Bouille - CFDT Sendikası Konfederasyon Göçmen İşçiler sorumlusu, Kemal Dada - DISK Merkez Yürütme Kurulu Üyesi, Jean Belanger - CGT Sendikası

CFDT Temsilcisi François Bouille

u ziyaden davalardır davalardır bu-lunuyordu.

Lyon'da Göçmen İşçi Sorunları

FTİB Lyon Şubesi 24 Ocak 1987 tarihinde bir Göçmen İşçi Sorun-ları toplantısı düzenledi. 31 Ocak'ta Paris'te yapılan Fransa Göçmen İşçileri Forumu öncesi bir ön bilgilendir-me niteliği taşıyan toplantı geniş bir emekçi katılımıyla gerçekleşti.

Londra muhabirimiz Hackney de Türkîyelilerin aktif katıldıkları grevleri bildiriyor

Zafer, birlikte mücadele veren işçilerin oldu

Thatcher hükümeti halk düş-mani ekonomi politikasını sür-dürmeye çalışıyor. İşçilerin öncesi teklileri hoşnut etmek için, tekellere yönelik vergi oranlarını-dan indirim yapmayı düşünen İn-giliz Hükümeti, burdan doğacak mali açıklarını bugüne değin top-lanmamayan KDV, Gelir Vergisi ve Sigorta Kesenekleriyle kapat-mayı hesaplıyor. İngiltere Vergi Tahsil Kurumu'nda özellikle tekst-il sanayinde yoğunlaşmış irili ufaklı bir çok atölyeyi yakından izlemeye başladı. Bunun üzerine atölye sahipleri işçilerin ücretlerini düşürmeye yönelik girişimler, de bulundular.

İyiverlen, kendi aralarında birlik oluşturmaya yöneldiler. Bu birlik bir yanıyla tüccarların yeni fiyat talebinde bulunuyor, di-ğeri yanıyla da işçilerin olası dire-nişine karşı bir kalkan işlevi taşı-yordu. Ancak, işçilerin ücretlerini düşürülmesine karşı daha ilk günlerde tepkilerini açtıkça dile getirmesi bu birliği dağıttı.

Londra'da, Türkîyelilerin 'yoğun yerleşim bölgesi Hackney'deki kimi fabrikalarda Londra Halk evi yönetici ve üyelerinin onderliğinde işi yavaşlatma ve bı-rakma eylemleri başladı. Bu eylemlerde başları sağlayan işçiler Halkevinin önerdiği sayışım programı çerçevesinde işyeri işyeri Giyim İşçileri Sendikası-

da örgütlenmeye başladılar. 20 Ocak 1987'de 115 kişinin çalış-tığı Tekay adlı atölyenin sahibi pemmiz işçi çalıştırmayacağını ve bundan böyle tüm sigorta ve vergi kesintilerini işçilere yük-lemeceğini belirtmesi üzerine iş-çiler fabrikada oturma grevi yapı-lar. Çarşamba günü patronun fabrikayı kapatması ve görüşme-leri iptal etmesi üzerine işçiler kaç gün ölümlü direnişe geçtiler. Londra Halkevinin girişimiyle işyerinde sürdürülen sendikala-yma çalışması sonucu Türkîyeli işçilerin yandan fazlası sendikaya üye oldu. Patronun her türlü an-laşmayı reddetmesi üzerine iş-çiler sendika desteğinde 26 Ocakta grev gömlekleri giydiler. Başta

Halkevi yönetici olmak üzere gre-v-e çıkan Türkîyeli, Bengaldeşi, Pakistahlı işçilerin 4 gün süren grev 29 Ocakta başını ile sona er-di. Başarı ile biten grev boyunca Halkevi yönetici ve üyeleri grev gözçülerine yardımcı oldular. Grevin başladığı günden itibaren her sabah saat 7.30 da grevci iş-çilerle birlikte fabrika önünde nö-be-tutan Halkevi yönetici ve üye-leri tükürüklerle, marşlarla, halaylar çekerek işçilere moral destek sağ-ladılar. Halkevi Maden Merkezi hergün grevciilere yiyecek ve sıcak içecek taşıdılar. Halkevi Gençlik Merkezi grevci işçilerin başta ter-cihi olmak üzere bir çok so-runlarının çözümünde yardımcı

oldu. Grev İngiliz İlerici basını-na da geniş yer tuttu. İngiliz sen-dikalar Türkîyeli grevcilerle maddi manevi dayanışma çağırsı yaptı.

29 Ocak günü iyiverlen uzun süren görüşmeler sonucu anlaş-maya sağlanan maddeleri işçilerin onayına sunan işyeri temsilcisi Kenan Gümmüş, işçilerin onayını aldıktan sonra yaptığı konuşma-da işçilerin örgütlü mücadelesi-nin yenilmezliğini vurguladı. Tekay işçilerinin sürdürdüğü dire-niş ve grevin tüm fabrikalara örne-çlen olmasını diledi.

İşçilerin işbasi yapması öncesi-nde grev yerini boşaltan destek-çiler işçilerin alkışlarıyla uğurlan-dılar.

Gençlere ailelerinin bu toplumu tanımadıklarından, kendilerine güvenmeyip, şans tanımadıklarından şikayetçiler

“Yedirmekle, içirmekle olmuyor”

Serpil ERYILMAZ

Düsseldorf'da soğuk bir kış gününde Türklerin yoğun oturduğu bir semtte genç kızlarla sorunları hakkında sohbet etmek üzere buluştuk. 16-22 yaş arasındaki genç kızların hepsi de uzun yıllar önce gurbet ellere çıkmak üzere gelen işçi ailelerinin çocuklarıydı.

Onlarla bu sohbetimizde daha çok aileleriyle ilişkileri ve sorunları hakkında konuşmayı amaçlıyoruz. Genç kızlar sohbetin başında rahatlıkla girmediler konuya. Sohbet ilerledikçe de, aile-geçmiş ilişkilerinin, bu ülkede yabancı olmaktan, daha da önemlisi gelişmiş bir toplumda göçmen işçi ailesi çocukları olmaktan kaynaklanan sorunlardan sızıldılar, aynı aile almamın oluştuklarını gördük hep birlikte.

Bugün üstüne çok yazılan çizilen 2. kuşaklı sorunları çocukluklarında başlıyor. Türkiye'den yurt dışına göçten başladığı yıllarda doğan çocukların anneleri ya da babaları geliyorlar önce. Daha sonra sırayla eşler, parti partii çocuklar değişik yaşlarda göçüyorlar. Hemen hemen hepsinin çocukluğunda aileyle bir kopukluk var. Kimisi anne ve kardeşlerle meklemekte kalmış, ya da köyde dedenin, ninenin ya da başka bir akrabanın yanında geçen çocukluk. Aileli Almanya'dan yazılan mektuplardan, izinde gelen bebeklerden, oyuncaklardan, elbiselerden tanımak. Çocuğun en çok aileye ihtiyacı olduğu dönemde (pskologlar, pedagoğların görüşüne göre) yaşıyor bu ayrılıkları, özlemleri.

Hemen bu noktada, şu anda meslek eğitimine hazır sınıfına giden 18 yaşındaki **Meryem Dalgacı**'nın annasına kulak verelim.

“Ben köyde dedemin yanında büyüdüm. 5 yaşına kadar babamı hiç görmedim. Hep mektuplarını okurdum, dinlerdim. Benim de babam var diye köyde arkadaşlarına övünmek isterdim. Bir gün ‘baban izlen gelecek’ dediler. Ancazla karışılama gittik. Bir otobüs geldi, heyecanlanıyordum, ‘anacın

yaşamış. Ne sofrası kurulmuş, ne aile havası. Bizler gelince hem derdi, hem de sorumlulukları arttı. İşten geliyordu yorgun, argın, biz de oynamak istiyorduk, TV seyretmek istiyorduk. Hiç kafası götürmüyordu. Başımı dinleyemiyordum diye bize kızardı, bağırıyor. Biz de içten içe ona kızardık.”

“Tabii o da aile yaşamına alışmıyor. Bize nasıl baba yabancı geliyorsa, ona da çocukları yabancı geliyor” diye **Dudu Üstün** atılıyor. Dudu 22 yaşında, daha önce beraberlik yapmış, şimdi tramvayda çalışıyor, söforlük için basıyormuş. O da çocukluğunda aynı kopukluğa yaşamış. “Çocukluk döneminde babam hiç yanımda değildi. Şimdi sadece babam olduğu için saygı duyuyorum, ama kaynaşamıyorum” diyor.

Sonra Almanya'ya geliş... Daha bu yabancı ülkeye ayak bastıklarında daha farklı sorunlar başlıyor. Kimisi okul çağında, kimisi daha küçük yaşlarda geliyor. Herseyden önce dil sorunu, özellikle okulla kendini gösteriyor. Okul öncesi gelenlerin çoğunluğu da ailelerin bilmezliği, çekingenliği nedeniyle kreşe (Kindergarten) gidemiyorlar. Köyden küçük şehirlerden (kırsal kesim genelleme) gelen hayatında Türkiye'de bile hiç büyük şehir gitmemiş küçükler kendilerini ge-

Olcay İzçimen ve Dudu Üstün.

lişmiş bir toplumda buluyorlar. Ve sokakta, okula başladıklarında yabancı düşmanlığı karşılıyor olmaları.

Hasibe Bozdağ 16 yaşında, Hauptschule'ye gidiyor. Hasibe ilk okula gidişini şöyle anlatıyor. İlk geldiğim sene beni bir Alman sınıfına soktular. Hiç Türk yoktu, ben de hiç Almanca yoktu. Hiç bir şey anlamıyordum, o sene sınıfta kaldım. Annem babam Almanca bilmiyor, evde yardım eden yok. Ben biraz öğrenmeye başladım, tek tek. İlk karşılaştığım oldu, neden başörtü takıyorsunzu sordu. Bir gün sınıfa girdiğimde tahtada ‘Türken raus-Türkler dışarı’ yazısıyla karşılaştım. Bir büfeye gidip,

birşey almak istediğimde ‘Für Türken haben wir nichts-Türkler için hiçbir şey yok’ diyorlardı.”

Konuşturduğum gençlerin hepsi bu konuda dolular. Örneğin **Elmas Kıran** ‘Ben anlatmaya başlasam, kimselere sıra gelmez’ diyor. Federal Almanya’da uzun yıllar yaşamış olup da benzeri örneklerle karşılaşmamış olan çok azdır diye düşünerek bu örneklerle uzun uzun yer vermiyoruz.

Gerek aile yaşamında gerekse çevrede yaşanan olumsuzlukların sadece bir kaç yanı bunlar. Eğitimde karşılaşılan güçlükler, hem Alman toplumunu hem de kendi toplumunu yeterince tanıyamadan yetişen gençlerin ortak sorunu, hep

söyleneni tekrarlıyorlar. “Biz nereye alınız. Türkiye'ye gidiyoruz. Almanca oluyorum, buraya geliyoruz, adımız pis Türkler oluyor.”

Aile ile ilişkilerde ise bu güçlüklerin hepsi rol oynuyor. Sohbetin koyulaştığı noktada sözü tümüyle gençlere veriyorduk. **Gülşen Kıran** 11 yaşında gelmiş Almanya'ya, 17 yaşında. Hauptschule'yi bitirmiş, şimdi Kollegschule'ye başlıyacak. O aliyor sözü ilkin.

“İşçi ailesinin çocukları olunca durum başka. Sabahdan akşama kadar çalışıyorlar, çocuklar evde. Sen yetiştiyorsun kendini. Kardeşlerin varsa, durum başka oluyor. Benim çok arkadaşım var, 16-17 yaşında kızlar. Anneleri, babaları sabah 6'da işe gidiyorlar. Yıllardır hep böyle. Kızlar geliyor 17-18 yaşına. Aile diyor ki, ‘Niye böyle oldu, kızların bidden potları, bizimle konuşuyorlar. Kasa kasa elma, portakal aldık, yemedik yedirdik, giymedik giydirdik, nelerini eksik bıraktık, için bizimle konuşuyorlar?’ Kasa kasa elma portakalla olmuştur bu işler. Bizim hangi çevrede, nasıl yetiştiğimizden haberi yoktu. Gerçi ben onlarda da suç bulamıyordum, yıllardır geçim, para biriktirme derindeler. Diyalog kurabilmemizi işi ailelere görev vermek gerek. Bizim Türk gençleri biraz da ailelerini küçük görüyorlar.”

Meryem ailesiyle ilişkilerde çok dertli, teyibimizi ona yöneltiyorduk. “Benim ailemin güvensizliğini bir türlü yıkamıyorum. Fikirlerimiz paralel değil. Hiç uyuyuşumuz nokta yok. Benim babam dindar, başımı örtmem için baskı yaptı, 2-3 yıl bunun için uğraştım. Kendi isteğim kabul ettirebildim. Şimdi saçımı uzat diyorlar. Saçı uzun, aklı kısa geliyor aklıma, tepki gösteriyorum. Kitap okuma, eliş yap, çeyizini hazırla, bir güvercin keşkin, sen eliksini diyorlar. Ama bunların çoğu benle çevre baskısından. Orsa Anadolu'dan geliyoruz, kırsal kesim, tutucu çevre. Hava kararınca eve geldiğinde misafir olursa,

KUŞAKTAN KUŞAĞA SORUNLAR

kızın nereden geliyor diye soruyorlar manalı manalı. Annem, babam da ele güne rezil ettin bizi diye bana yükleniyorlar.”

Dudu hem kendi ailesinin hem de genel olarak Türklerin bu topluma uyum sağlayamamasından şikayetçi.

“Benim dikkatimi çeken şu oldu. Benim babam Almanya'ya geldiğinden bu yana hep Türkiye'deki gibi yaşamış, o düzeni sürdürmüş. Biz de buraya gelince haliyle çocuklar bu topluma daha kolay ayak uyduruyorlar. Çünkü burada yetişiyoruz. Ben birkaç aile tanıyorum. Buraya ayak uydurmuşlar, çocuklarıyla sorunları az. Bir de ailecin genç olmasının da etkisi var.

Meryem: Ama bunların sayısı çok az.

Hasibe: Şimdi burada 30-35 ya-

Meryem Dalgacı

şında bir kadını düşünün. 16 yaşındaki kızıyla her sorununu konuşabiliyor. Almanlar düşünün. Genç kız annesine herşeyi anlatır. Erkek arkadaşını, her türlü problemini. Bizde olmuyor bu. Mesela ben şimdi erkek arkadaşım olsa gidip bunu anneme söylerim.

Küçük yaşta Almanya'ya gelmiş, anadilinden çok çok daha iyi Almanca konuşan **Olcay İzçimen** atıyor hemen (18 yaşında, beraber olarak meslek eğitimi yapıyor). “Ben annemle konuşabiliyorum” diyor.

Gülşen: Ben de konuşabiliyorum, ama eğer evlenmeyi düşünüyorsam. Sadece erkek arkadaşım desem, evlenmeyi düşünmüyorsunuz desem, asar keser beni.

Dudu: Benim annem kızım git tanış görüş ama ileriye gitmemi istiyor. Evlenmek istediğinde de beni tanıştırıyor. Babamla bunları konuşmak bile mümkün değil.

Meryem: Bu kadarcık gelişme de hiç yoktan iyi. Bizimkilerde çok zor.

Elmas: Anne baba bu toplumu tanımıyor, tanımadığı için de bu topluma çocuğu girdiğinde ne olacağını kestiremiyor, korkuyor, çocukları sıkıyor.

Olcay: Birinci kuşak gelişmeleri görmüyor. Hâlâ 15-20 sene öncesinde yaşıyorlar. Onlar hep geçmişte yaşıyorlar. Bunun içinde geri dönmek istiyorlar. Ben atıldıkça gimcek isterim ama temelli değil. Benim burada özgürlüğüm var. Oraya gittiğimde gördüm. Kızlar hep evde oturup örgü öüyor, yemek yapıyorlar. Erkeklerle konuş-

Hasibe Bozdağ ve Gülşen Kıran arkadaşımız Serpil Eryılmaz'a.

F.Almanya Öğrenci Temsilciliği Yönetim Kurulu üyesi Muharrem Kirli ile söyleşi

/Hafize ÇAKAR

okurları, dinlerdim. Benim de baham var diye köyde arkadaşlarım bitirmek istedim. Bir gün 'baham izine gelecek' dediler. Ancaamlı karşılama'yı gittik. Bir otobüs geldi, heyecanlanıyorum, 'amca hangisi benim baham' diyorum. 'Şu kavravı senin baham' dedi. Güzel elbiseler giymiş, köylününkinden değişik, hoşuma gitti. Ama yamaa yaklaşamadım, yabancısı bir adam. Baham da bir çoğu nasıl davra-

Olcay İzçimen

nılır, bilmiyor. O zamana kadar annemle birlikte yatıyordum. Baham gelince bana ayrı yatak yaptılar, annemden acayip kıskanmaya başladım. Sonra yaramazlık yaptım diye beni dövdü babam. Ondan sonra hiç istemedim babamı. 'Bu adam gitsin' diye tutturdum. Babam ilk görüşmeden hatırladına kalkan burlar, ama hiç silinmedi. Konuştuğumuz genç kızlar "bizim kuşağın hepsinin konuşulduğunda benzeri anılar vardır" diyorlar. Hepsi de çocuklukta yaşanan bu kopukluğun giderilmediğini, günü yılları gen getirilmediği görüşünde birleşiyorlar. Örneğin Elmas Kıran (Şu anda bir devlet hastanesinde çalışıyor) çocukluğunda bu kopukluğu farkı bir biçimde yaşamış. Babası uzun süre memlekette kalmış. "Kaynaşamadık bir türlü babamla" diyor. "Özellikle küçük kardeşlerim öyle korkarlardı ki babamdan. Onun olduğu yerden kaçarlardı," demesi üzerine çocukluğundan bir kesi hatırlayveren Hasibe Bozdağ "bak bizde nasıl oldu?" diyerek giriyor sohbeti.

"Abimle babam önceden geldiler. İstedikleri gibi yaşasınlar. Kardeşim 4 yaşındaydı. Ben de küçüktüm. Yıllarca Heim'da (yurtta)

Hasibe Bozdağ ve Gülşen Kıran arkadaşımız Serpil Eryılmaz'a.

F.Almanya Öğrenci Temsilciliği Yönetim Kurulu üyesi Muharrem Kırlı ile söyleşi

Meryem Dalgacı

/Hafize ÇAKAR

Yerleşme eğilimi anadilin önemini azaltmıyor

Muharrem Kırlı F.Almanya Öğrenci Temsilciliği yönetim kurulu üyesi. 1966 yılında Ankara'da doğdu. 1972 yılında F.Almanya'ya geldi. Burada okula başladı. Şimdi Duisburg Üniversitesi Ekonomi Bölümü'nde okuyor. 3 yıl Kuzey Ren Westfalya eyaleti öğrenci temsilciliği yapmış. 1986 Mayıs ayında F. Almanya Öğrenci Temsilciliği Yönetim Kurulu üyeliğine seçildi.

Türkiye Postası: Öğrenci temsilciliği nedir, öğrenciler neler yapabilir, bize kısaca anlatırmısın?

M.Kırlı: F. Almanya'da 5. sınıftan sonra her okula öğrenci temsilciliği olur. Sınıf, okul, eyalet çapında öğrenci temsilcileri seçilir. Sınıf başkanları sınıftaki özel problemlerden yola çıkarak öğrencileri savunmaya çalışıyor. Okul temsilcileri için okuldaki problemler sözkonusu oluyor. Ben sınıf başkanlığından başlayarak her düzeyde çalıştım. F. Almanya öğrenci temsilciliği 1984 yılında kuruldu. Biz F.Almanya'da okula giden öğrencilerin isteklerini, haklarını saptamaya çalışıyoruz ve F.Hükümetine yaptığımız politikayla karşılaşıyoruz. Anlatmak istediğim biz öğrencilerin haklarını ve isteklerini savunmaya çalışıyoruz. Bu doğrultuda hükümetin eğitim politikasını etkilemek için uğraşyoruz. Okuyucuların şunu da bilmesi lazım. F.Almanya'da okul sisteminden genel olarak eyaletler belirleyici oluyor. Bayern, Baden Württemberg'de her eyalette öğrenci temsilcileri var. Bunları ele alamadığı konuları biz ele almaya çalışıyoruz. Çünkü Almanya'da her eyalette öğrenciler var. Ama bu kısa süre içinde birçok zorluklarla karşılaştık.

Türkiye Postası: Alman olsun, yabancı olsun öğrencilerin kuşkusuz eğitim sorunları var. Ancak yabancı öğrencilerin sanırım yabancı olmaları dolayısıyla bu sorunları dışından daha başka sorunları da

var. Bunları da biraz anlatırmısın?

M.Kırlı: Bir öğrencinin sorunlarını anlayabilmek için önce onun yaşadığı toplumu incelemek gerekiyor. Bizim yaşadığımız toplumda izzetlik gibi birçok belirsizlik noktalar var. Bunlardan en fazla etkilenenler de yabancı öğrenciler oluyor. Bir yabancı, bir Alman'dan daha fazla işsiz kalıyor. Çevremize, istabistiklere baktığımızda da bu açıkça görülebiliyor ve toplumdaki bir baskı unsuru oluyor. Öğrencilerin birçok bu konuda doğrudur. Aile Türkiye'deki normal hayatı yaşamıyor. Oysa çocuk Alman toplumunun içinde gelişiyor aynı zamanda. Çocuk yuvasında, okula Almanlar gibi geliyor. Ailenin getirdiği normlar çok farklı. Böyle olunca aile ve toplumda çocuk arasında çelişki doğuyor. Çocuk kendisini, yalnız bırakılmış hissediyor. Bazen aile içinde de büyük problemler oluyor. Evden kaçma, intihar olayları yaşanıyor. Özellikle karne döneminde bu olaylar

artıyor. Tabii az da olsa bazı ailelerde çocuğu yaklaşıp daha farklı, daha bilinci. Çocuğun evde, okulda, sokakta problemi olduğu zaman çözümleyici yaklaşıyor. Bu durumda aile ile çelişki de asgariye iniyor.

Türkiye Postası: F. Almanya'da eğitim sistemi nasıl. Bu konuda biraz bilgi verir misin?

M.Kırlı: İlkokul bitirdikten sonra öğrenciler üç tip okula karşı karşıya kalıyorlar. Eskiden beri bir düşünce hakim. Bu tam olmasa da bugün de geçerli. Hauptschule bir iş olma için yeterli görülmüyor. Realschule'ye gidenler bürolarda sekreter vs. olabiliyor. 3. okul gymnasium ise toplumun liderlerini yetiştirme hedefliyor. Ancak gymnasium'u bitirenler üniversitelere gidebiliyor. Almanlar çocuklarını bu okula gönderebilmek için saatli 15 martaş başlayan yardımcı dersler aldırıyorlar.

Türkiye Postası: Gymnasium'da giden yabancı öğrenci sayısı çok az...

M.Kırlı: Kesin bir sayı söyleyemem ama Gymnasium'una giden Türk çocukların sayısı hiç bir zaman yüzde 4'ü bulmadı. Ancak son senelerde oran yükseliyor. Bir de bizim desteklediğimiz Gesamtschule'ler var.

Bu okullardaki yabancı öğrencilerin sayısı daha fazla. Yabancı öğrencilere burada daha fazla yardımcı oluyoruz. Yaşlı derslerden ek ders alma olanağı, çalışma grupları var. Yani şansları daha eşit. Ve bu okullar da üniversitelere açık. Ne yazık ki bu okullar çok az sayıda Gesamtschule'lerin her yerde açılması için mücadele ediyoruz.

Türkiye Postası: Yabancı öğrencilerin okuldaki başarısızları bir etmen de anadil sorunu. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

M.Kırlı: Önemli ve tartışılmalı bir konu. Ben öğrenci temsilciliği adına birşey söyleyemem, ancak kendi düşüncemi dile getirebilirim. Yabancı çocukların büyük bir bölümü ister istemez burada kalması hedefliyor. Ama buna rağmen anadilin önemi azalmıyor. Çünkü anne baba Türkiye kültürünü, yaşam biçimini buraya taşımış. Kişiliği geliştirme döneminde çocuk anne babanın kültürünü alarak yetişiyor. Burada anadili de öğreniyor. Ben annemin babamın dilini almayasam kültürünü nasıl alıyayım? Bizde Türkiye'den gelen ailelerin genel anlamda eğitim düzeyi çok düşük. Anne kendisi annesinden gördüğü biçimde çocuğunu yetiştirmeye çalışıyor. 4-5 yaşında bir Alman çocuğun resimlik kitapları, kütüphanesi olur. Ne yazık ki bu bizde yaygın değil. Demek istediğim bizim çocuklarımız kültür alanında da yetersiz yetişiyor. Bir anlamda okuldaki yardım gelmesi gerekiyor.

Türkiye Postası: Anadili ve kültür konusunda çocuklar okulda eğitilmeli diyorsun ya?

M.Kırlı: Yalnız bunlar da değil. Aileler çocuklarına müslümanlığı öğretmek istiyorlar. Bu okulda

olmadığı için de çocuklarını birçok yerde gerecilere, faşistlerin yuvalladığını kur kurslarına göndermek zorunda kalıyorlar. Sonra coğrafya, Türkiye tarihi, şimdiki politika durumu, neden göçmen edildi...Bunları da bilmek lazım. Hangi yabancı öğrenci okula bunları öğreniyor? Bunun için de anadili eğitimi gerekli

Türkiye Postası: 6 Aralık günü Hürriyet gazetesinde bir haber okumuştum. Karlsruhe'da bir okula Türkçe dersleri konulmuş. Fakat öğrenciler Türkçe yerine İngilizce'yi seçiyorlarmış. Yöneticiler de Türk çocukları anadillerinde okumak istemiyorlar, bu dersleri kaldırarak zorunda kalacağız yönünde bir açıklama yapıyorlardı. Eğitim konularını çocukları bu anda buna zorluyor. Sence anadili eğitimi nasıl olmalı?

M.Kırlı: Bir örnek de ben verebilirim. Dusseldorf'ta Goethe Gymnasium'da birçok öğrenci 5. sınıfta Türkçe 7.sınıfta da İngilizce ders aldi. 11. sınıfa geldiklerinde Türkçe dersler okutulmadı. Öğrenciler geçeri olan İngilizceden de geri kalmış oluyorlar. Yani öğrenciler Türkçe dersini, anadili dersleri okumak istemediklerini değil, bu ders yabancı dil dersleri olarak kabul edilmediği için bu durum ortaya çıkıyor. Bu dersin ek bir zorluk değil, ders programı içinde olması lazım. Herde işsiz kalmamak için İngilizce gerekiyor. Öğrenci ben 5. sınıfta Fransızca yerine Türkçe istiyorum diyebilirim. Ve bir dersin notları oku notlarına girebilirim. Bu şimdiki mümkün değil. Polonyaca, İbranice, İspanyolca yabancı dil olarak geçerli fakat Türkçe değil. Bunun olabilmesi için vailerden de destek gelmesi lazım. Anadili dersleri ders programına girsin, göreceksiniz daha fazla öğrenci anadili dersini seçecek.

dünya, dinlerdim. Benim de baham var diye köyde arkadaşlarım bitirmek istedim. Bir gün 'baham izine gelecek' dediler. Ancaamlı karşılama'yı gittik. Bir otobüs geldi, heyecanlanıyorum, 'amca hangisi benim baham' diyorum. 'Şu kavravı senin baham' dedi. Güzel elbiseler giymiş, köylününkinden değişik, hoşuma gitti. Ama yamaa yaklaşamadım, yabancısı bir adam. Baham da bir çoğu nasıl davra-

Dudu: Ben Türkiye'de yaşama ayak yudurdum ama gelecek yok. Gitsen hem evlen diyecekler. Mesleki alanda da gelecek yok. Elimi hamamık davranıncasın, başı yapacakmış. Yaşlı kadın gelince hülmüt göstereceksin. Yapamam ben bunları.

Elmas Kıran

Gülşen: Gençlerin de biraz ailelere fırsat tanıması lazım. Zaman içinde kimi okut noktalar buluyoruz. Mesela 2 yıl önce benim annemle hiç bir konuda anlaşmam mümkün değildi. Şimdi anladım kimi konular var. O konuda hiç annemin üstüne gitmemek lazım.

Meryem: Aynı şansa, fırsat ailelerin de tanıması lazım. Çocukların giversinler, şansa tanınsınlar.

Olcay: Evet karşılıklı tanımalı. Biz uyuma noktaları buluyoruz. Birbirimizden ne beklediğimizi biliyoruz.

Tüm ailelerle ilişkilerde aynı şeyleri dilerken, Meryem'in sözleriyle sohbetimizi kapatıyoruz.

"Burada esas zorlukları ailelerimiz ve bizim kuşak çekiyor. Onların kendilerine zorlukları var. bizim kendimize göre. Bu kuşak daha çok çekecek, yanı bizler. Kardeşlerimi düşünüyorum da benim kadar zorluk çekeceklerini sanmıyorum. İlk yolu açıyoruz ben ama. Ve ailem onlara gelince daha anlamlı olacak, bir bir yerde deneme kuşağıyız. Ezilen biz oluyoruz."

Yığınların beklediği Özlem ÖZGÜR

24 Ocak Kararları uygulamaya konulurken, bu ekonomi politikaların, "serbest piyasa ekonomisi"ne geçiş olarak tanımlanmıştır. Yedi yıl sonra bugün, Özal'a sorarsanız, şimdi Türkiye'de "serbest piyasa ekonomisi"nin kuralları geçerlidir.

Bu kavramın, günümüz dünyasında, pratik olarak bir değer taşıyıp taşımadığı noktası bir yana; bu deyim, bazı kuramsal gereklerini anımsatmak istiyoruz. Herşeyden önce, bu felsefeye dayalı politikalar bütününde, devletin ekonomiye müdahale etmemesi esastır; ya da, bu müdahalelerin, en düşük düzeyde tutulması temel kuraldır. Serbest piyasa ekonomisinin mantığı ve mentalitesi, "serbest rekabet" üstüne kuruludur; ve böylece bir ekonomide fiyatların, faiz oranlarının, yatırımların, üretim ve benzeri ekonomik dengelerin; rekabet koşullarında, müdahalesiz ve piyasa mekanizmalarının yasalıklarının kendiliğinden işleyişleriyle oluşması gerekir.

Oysa, büyük bir ağırlıkla, ekonominin bu temel dengelerinin devlet tarafından belirlendiğini, bilmiyen var mıdır? Ekonomiyi, büyük bir ağırlıkla yöneten ve yönlendiren devletin, bu politikaları yalnızca emperyalizm ve işbirlikçi tekelci sermayenin çıkarları doğrultusunda kullandığı, açık seçik ortada değil midir? Tek kelimeyle, bugün Türkiye'de, "serbest piyasa ekonomisi"nin kurallarının geçerli olduğunu söylemek; aynen, Nasrettin Hoca'nın odada dışık dikerken yere düşürdüğü iğneyi, dışarı daha aydınık diye sokak ortasında araması gibidir. Ama, Özal'ın bu kavramı kullanması da, elbette nedensiz değildir!

Şimdi, devam edelim. 24 Ocak Kararları uygulamaya konulurken, bu ekonomi politikaları ile, ekonominin "dış dünya"ya açılması, "dıştışın seferberliği"ne başlanacağı ve bütün bunlar için de, ekonominin "yeniden yapılandırılması" söylenmiştir. Bir başka deyişle, "ithal ikamesi"ne dayalı modelden vazgeçilerek, "ihracata yönelik" sanayileşme politikaları temel alınacak ve bu amaçla, Türkiye sanayisi yeniden yapılandırılacaktır. Eğer, yedi yıl sonra bugün, Özal hükümetine sorarsanız, bu hedefe de ulaşılmış ve sanayi sektörü, bu amaçla uygun olarak yeniden yapılandırılmıştır!

Genel olarak ekonomiyi ve özel olarak da, sanayi sektörünü yeniden yapılandırmamızı anlama, bağımlı ve montajcı yapıları kırarak, ileri ve çağdaş teknolojileri kullanarak büyük ölçekli üretimi gerçekleştirmek ve dünya pazarlarında, rekabet gücü yüksek malları üretilebilir kılma gelmek demektir. Oysa, Türkiye ekonomisinde ve özel olarak da, sanayinin yapısal özelliklerinde, 1980'den sonra olumlu en küçük bir gelişme görülüyor. Örneğin, Türkiye'nin en büyük 600 sanayi kuruluşlarının faaliyetleri, 1979 ile 1986 yılları arasında karşılaştırıldığında, bunların hemen aynı işlemlere odaklanarak görüldü.

O zaman, birileri kıl kalkmaz mı, hani nerede bu "yeniden yapılanma" diye?

Serbest piyasa ekonomisi, yeniden yapılanma, dıştışın seferberliği ve benzeri deyimlerin yanı sıra; 24 Ocak'tın temel belirgiden birisini de, o demelerden geçişin kapattıkları vaadi oluşturuyordu. Yani, Türkiye'nin döviz gelirleri, giderlerinden daha hızlı artacak ve doğal olarak, ülke dışı dünyaya elçamak gereğini duymayacaktır. Yedi yıl sonra bugün, Özal'a sorarsanız, bu iş de tamamdır. Dıştışın 3,5 kat artmış; dış borçlar, tıkr tür ömür hale gelmiş ve Türkiye, ithan yüksek bir ülke olmuştur!

Ne pahasına ve nasıl arttı, bir yana; evet, Türkiye'nin dıştışını artması, ama, dıştışını daha çok artması ve sponte-

● Eximbank'ın bundan bir süre önce ABD ile parafede edilen Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması (SEİA) çerçevesinde devreye sokulduğu ve ilgili anlaşmanın sağlanmasında, Türkiye'nin gerek duyduğu yeni dış borçların bu banka aracılığı ile temin edileceği vaadinin önemli rol oynadığı belirtildi.

IMF, Dünya Bankası ve benzeri kuruluşlardan sonra, ABD'nin Eximbank (Dış Ticaret Bankası) adlı finans örgütüne de, Türkiye ekonomisini denetleme ve yönlendirme görevi verildi. Özal Hükümeti ile ABD yetkilileri arasında yeni yabancı özel bankalardan alacağı yeni dış borçların organizatörlüğünü Eximbank yapacak ve buna karşılık, bu kuruluş ekonomiyi denetleyecek ve dış borçların yönetiminde söz sahibi olacak.

Yapılan açıklamada, Eximbank'ın bunda bir süre önce ABD ile parafede edilen "Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması" (SEİA)

Türkiye'nin dış borçlarının yönetiminde bir ABD bankası yetkili kılındı

Ekonomik bağımlılığa eklenen yeni bir halka

çerçevesinde devreye sokulduğu kaydedilerek, ilgili anlaşmanın sağlanmasında Türkiye'nin gerek duyduğu yeni dış borçların bu banka aracılığı ile temin edileceği vaadinin önemli rol oynadığı belirtildi. Varlan anlaşmaya göre, Türkiye'nin 1987 yılında gerek duyduğu

4 ile 4,5 milyar dolar dolayındaki yeni dış borçları, yaklaşık yarısı Eximbank öncülüğünde özel bankalar grubu tarafından karşılanacak.

Merkez Bankası Başkanvekili Zekeriya Yıldırım yaptığı açıklamada, Türkiye'nin bu yıl özel banka-

lardan almak istediği 2,3 milyar dolar tutarındaki yeni dış borçların temini için, Eximbank öncülüğünde çalışmalar başladığını belirtti. Bu, yıl 13 değişik ülkeye 27 bankadan kredi alınacağını söyledi. Bu arada, 22 Ocak 1987 tarihli Hürriyet gazetesinin haberi-

Eximbank'ın temin edeceği kredilerin önemli bir bölümünün, ABD'den dışılam yapmak koşuluyla bağlandığı belirtildi.

Ekonomi uzmanları, dış borçlar konusunda Eximbank'ın devreye sokulması'nın gelecekte Türkiye açısından büyük tehlikeler doğuracağına dikkat çekerek, bu kuruluşun "fili denetimine" girilmesi durumunda, yalnızca ekonomik alanda değil, aynı zamanda, politik yaşamda da emperyalist kanşmaların artacağına söylediler. Bilindiği gibi, IMF ve Dünya Bankası'nın son yıllarda büyük ölçüde ypranması ve bunlara, büyük tepkiler yöneltilmesi nedeniyle, ABD'nin bir devlet bankası olan Eximbank, kısa bir süreden beri öne çıkarıldı ve bu banka, IMF ve Dünya Bankası'nın görevlerinin bir bölümünü üstlendi.

Örneğin, Eximbank geri kalmış bağımlı ülkelere kredi temin ediyor ve buna karşılık, yalnızca bu para-ları kullanma alanlarını belirlemek ve koşullara bağlamakla kalmıyor; aynı zamanda, bu ülkelerde uygulanan ekonomi politikalarının ana hatlarını dikte ediyor. Eximbank, dış borçların yönetimini eline geçirirler ülkeler hakkında, hem ekonomik ve hem de, "politik istikrar" konusunda raporlar hazırlayarak, bunları ABD Hükümeti ile birlikte çalıştığı uluslararası tekelere ve bankalara veriyor.

Nitekim, basına açıklandığı kadarıyla, Özal Hükümeti ile Eximbank arasında varılan ilk anlaşmada, bu kuruluş oldukça geniş kapsamlı yetkilerin tanıdığı görülmektedir.

Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı 15 gün gecikmeyle Resmi Gazeteler'de yayımlandı

Yabancıların mülk edinmeleri anayasaya aykırı

Özal Hükümeti tarafından çıkarılan ve yabancı uyruklu özel ve tüzel kişilere, Türkiye'de tarım topraklarını ve taşınmaz mallarını mülk edinme hakkı tanıyan yasa, bir kez daha Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilerek, gerekçeli iptal kararı 31 Ocak 1987 tarihli bir gazete'de yayımlandı.

Yeni Anayasa Mahkemesi'nin gerekçeli kararında, ilgili yasanın Anayasa'nın emgenlik ve bağımsızlığa ilişkin temel maddelerine aykırı olduğu belirtilerek, "ülkede yabancıların arazi ve emlak edin-

mesi, salt bir mülkiyet varunu gibi değerlendirilemez. Toprak, devletin varçğımlılığı olmaksızın temel unsuru, emgenlik ve bağımsızlığın simgesidir" denildi.

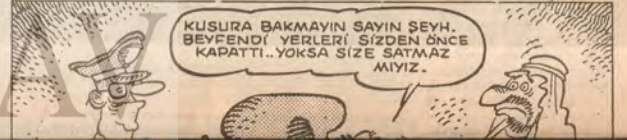
Bilindiği gibi, Özal Hükümeti, bu yasayı ilk kez 1984 yılında Meclis'ten geçirmiş ve fakat, tiraz üzerine Anayasa Mahkemesi yasayı iptal etmişti. Ancak, hükümet bazı bimsel değişiklikler yapıp yeniden Meclis'ten geçirmiş ve Anayasa Mahkemesi de, 9 Ekim 1986 tarihinde bir kez daha iptal karar vermişti.

ramoğlu'nda 12 bin metre karelik alan ile bir köşk, Darca Belediye Emisleri Kararı ile Birleşik Arap Emirlikleri Devlet Başkanı Seyh Zayed el-Nahyan'a satıldı.

Anayasa Mahkemesinin yasayı

iptal kararı 15 gün gecikmeyle resmi gazetelerde yayımlanarak mülk satışı yapıldı.

Bu kasılı geçime için Devlet Bakanı Hasan Celal Güzel "15 günlük süre geçime değildir" dedi.

dünya ekonomisi gereği dünyayla ayni. Yedi yıl sonra bu gün, Özal'a sorarsanız, bu iş de tamamdır. Dışta 35 k sat artmış, dış borçlar, tıkr tıkr ödenir hale gelmiş ve Türkiye, itibarı yüksek bir ülke olmuştur.

Ne pahasına ve nasıl artmış, bir yana; evet, Türkiye'nin dışta artmış; ama, dışarımla daha çok artmış; ve sonuçta, dış ticaret açıkları küçülmüş, büyümüş, Türkiye'nin döviz açıkları azalmış, kalmamış, bu ya açıkları karşılamak için, dağlar gibi dış borçlanmaya gidilmiş; ve 1980 öncesine oranla, Türkiye'nin toplam dış borç miktarı yalınlaşık üçe ve yıllık dış borç yükü ise, onbire katlanmış.

12 Eylül destekli 24 Ocak Kararları gündeme getirilirken, modelin mucitleri tarafından ortaya atılan bu bilgiler ve bu çerçevede, örülen geniş kapsamlı propaganda ağı, birkaç yıl boyunca etkili oldu. Hem yığınlar ve hem de, burjuvazi'nin bütün kesimleri açısından.

Kuşkusuz, bugün durum farklıdır. Şimdi, bu ve benzeri propagandaların etkisinin azaldığı ve dahası, Özal'ın kullandığı "serbest piyasa ekonomisi", "dış açılma", "yeniden yapılanma" ve benzeri kavramların, yalana dayandığını görenlerin sayısının arttığı söylenmek, elbette doğrudur.

Ankac, demokrasi güçleri açısından, gerekli olanları yapmadan da, bu gelişme kendi başına fazla birşey değildir. Ve sorun, herşeyden önce, dolaysız bir biçimde alternatif program konusıyla yakından ilgilidir. Rejim karıştı çökür, yasal ve yasal olmayan en geniş muhalefet partileri, yalnızca Özal hükümetinin kullandığı belgilerin yalan ve demagojiye dayandığını, açık seçik ortaya koymakla değil, aynı zamanda, gerçekleri bir alternatif oluşturmak ve daha önemlisi de, böyle bir program etrafında bir araya gelmek göreviyle karşı karşıyadırlar.

Cünkü, yığınların beklemediği de, günün ve koşulların gerektirdiği de, gerçekten budur. Aksi durumda, yığınlar kime ve niçin inansınlar ki?.

gerekli. Anayasal mahkemesi'nin bir kez kararından, ilgili yasanın Anayasa'nın emenlik ve bağımsızlığı ilişkini temel maddelerine aykırı olduğu belirtilerek, "dışarımla yabancının arazi ve emlak elinde"

1986'nın enflasyon oranları açıklandı

Değişik kuruluşlar tarafından derlenen, toptan eşya fiyatları ile tüketici fiyatları endekslerinin 1986 yılı kesin sonuçları belli oldu. Devlet İstatistik Enstitüsü'nün (DİE) tüketici endeksinde göre, Türkiye'de geçtiğimiz yıl perakende fiyatlar, yüzde 34,6 oranında artış gösterdi. İstanbul Ticaret Odası'nın (İTO) endeksinde göre ise, 1986 yılında fiyat artışları, yüzde 35,6 olarak gerçekleşti.

Bu arada, enflasyon göstergelerinde, perakende fiyatlarla artışlara oranla, toptan eşya fiyatlarında gözlenen artışların 7 ile 9 puan arasında daha düşük olması dikkati çekti ve bu durum, kuşku ile karşılandı. Nitekim, DİE'nin toptan eşya endeksinde göre, geçtiğimiz yıl toptan fiyatlar, yüzde 29,6 oranında artış gösterdi. Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın verilerine göre ise, 1986 yılında, toptan fiyat artışları yüzde 26,7 olarak gerçekleşti.

DİE'nin toptan eşya fiyatları endeksinde göre, 1986 yılında toptan eşya fiyatları, tarım sektöründe yüzde 25 olarak gerçekleşirken; imalat sanayi kesiminde, fiyatlar yüzde 33 oranında artış gösterdi ve böylece, tarım kesiminin ulusal gelir içindeki payı ve köylülerin gerçek gelirleri, geçtiğimiz yıl içinde de gerilediği oldu.

1986'da Fiyat Artışları

Endeksler	% olarak
DİE Tüketici End.	34,6
İTO Tüketici End.	35,6
DİE Toptan Eşya	29,6
Hazine Toptan Eşya	26,7

Nevar ki, bu yasanın esas amacının, başlıca turistik yerler ile tarihi köşkerlerin ve tarım topraklarının petrol zengini Arap seyyahlarına satmak olduğuna dikkati çeken uzmanlar, yasanın çıkması ile iptal kararı arasında geçen sürelerde ilgili yerlerin yabancılara satıldığını ve böylece, Özal Hükümeti'nin büyük ölçüde hedefine ulaştığını belirttiler. Nitekim, son olarak, Anayasa Mahkemesi'nin gerekçeli kararından bir hafta kadar önce, Bay-

Türk-İş'e bağlı 22 işçi sendikası Özal hükümetinin baskı ve müdahalesi kınandı

Kamu kesiminde 650 bin işçinin toplu sözleşme görüşmeleri çıkmazda

Türk-İş'e bağlı 22 işçi sendikası ile kamu işverenleri arasında 650 bin işçiyi ilgilendiren toplu sözleşme görüşmelerinin başlaması üzerine, ilgili sendikaların başkan ve yöneticileri Türk-İş Genel Merkezi'nde toplanarak ortaya çıkan sorunları görüştiler. Toplantıdan sonra yapılan açıklamada, Özal Hükümeti'nin işçi sendikalarını baskı altında tuttuğu ve yasalara aykırı olarak, toplu sözleşmelerin müdahale etliği ve görüşmelerin çıkmazda sokulduğu belirtildi.

Toplu sözleşmesi çıkarmın işlemediğini söyleyen Türk-İş yetkilileri, toplu sözleşme görüşmelerine işçi sendikalarının üst düzey yetkilileri, toplu sözleşme görüşmelerine işçi sendikalarının üst düzey yetkililerinin katılmasına karşın, işverenlerin görüşmelerde yetkili kılınan ve bunların iş, verilerin değiştirilmesinde, daha hiçbir konuyu konuşmaya dahi yanılmadıkları belirtilir. Yasalara göre, hükümetin bu konuda taraf olamayacağına dikkati çeken Türk-İş yetkilileri, Özal Hükümeti'nin bütün toplu sözleşme görüşmelerini denetim ve baskı altında tuttuğunu belirtirler, görüşmelerin çıkmazda girmesine neden olan ortak noktaların konusunda şunları söylediler:

● İşveren tarafı, daha önceki toplu iş sözleşmelerinde kazanılmış hakların yeniden görüşülmesini ist-

● Sendika yöneticisi ve temsilcilerinin, işyerilerindeki güvencelerinin ortadan kaldırılan hükümler dayatılıyor.

● Kamu işverenleri sendikası, kendi aldığı ilke kararlarının kesinlikle dışına çıkmıyor.

● Gözlemciler, idari hükümlerinin müdahalesi bitmeden bu bunlar imzalamaz tutanak altına alınmaz, ücret ve sosyal haklar konusuna geçmiyor.

● Yüksek Hakem Kurulu (YHK) döneminde kazanılmış haklar bile, sözleşmeden kaçınılmaz isteniyor.

● İş ve işyeri değişikliğine ilişkin maddelerde, işçiyi söz hakkı vermeden işverenin işçiyi istediği yerde çalıştırabileceğine ilişkin öneriler dayatılıyor.

● Toplu sözleşmelerde elbise, ayakkabı, gocuk gibi daha önce kazanılmış ayrı yardımlar, parayla çevrilerek ücretlere eklenmek ve böylece, bu hak fiilen ortadan kaldırılmak isteniyor.

● Toplu sözleşmelerde yıllık ücret zammının, iki kademedeyi aşmaması dayatılıyor.

KISA... KISA... KISA...

Memurlar borçla yaşıyor

Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü'nün yaptığı açıklamaya göre, geçtiğimiz yıl içerisinde, kurumdan 829 bin memur 172 milyar 635 milyon lira tutarında borç aldı. Toplam memur sayısının 1 milyon 200 bin olduğuna açıklayan Emekli Sandığı yetkilileri, geçtiğimiz yıl borç almayan 371 bin memurun büyük bir çoğunluğunun da, kuruma borçlu olduğunu belirtirler. Borçsuz memurun pakmakla gösterilecek kadar az olduğunu söylediler. Bilindiği gibi, devlet memurları, Emekli Sandığı'ndan iki yıl vadeli borç alabiliyor ve bunlar, borçlarını tümü ödenmeden yeni bir borçlanmaya gidemiyorlar.

Öte yandan Ocak ayı içinde temel gıda maddelerine yapılan zamlarla birlikte yiyecekleride yaşanan 4 kişilik bir ailenin mutfak masrafları yüzde 4,3 arttı. Memurlar borçlarını ödemeye çıkarsın, artan hayat pahalılığı yaşarımı daha da güçleştiriyor.

Özal ailesinin bir marifeti daha!

Başbakanın ortanca kardeşi Korkut Özal'ın damadı Abdülbari Kaşay'ın, yasadışı yollarla çıkar sağladığı ve kısa sürede, kayınpederi gibi köşeyi döndüğü belirtildi. SETA adlı bir şirket kuran Abdülbari Kaşay'ın yasalara aykırı bir biçimde şirketlerle DPT'den teşvik temini, devletten ihale almak ve kamu işletmelerinden çeşitli çıkar sağlamak konularında anlaşmalar imzalayarak, bu kuruluşlardan büyük komisyonlar aldığı ve damat beyin, milyarderler ordusuna katıldığı ortaya çıktı.

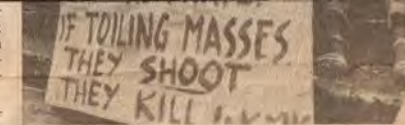
Sözleşme görüşmeleri sürüyor. (Basma)

de komunizme mücadele edenleri öldürme, daha fazla demokrasiyi, kapitalist toplumdaki geçerli olan kumulları sosyalist toplumda da geçerli olduğunu sansır. Sovyetler'den olup bitenleri anlayamayız. Benzerleri tarafları hiç yok mu? Var. Bugün hem kapitalizm, hem sosyalizm ekonomik ve toplumsal yapıyı yeni teknolojilerle, robotlarla, otomasyona dayalı üretimi kullanmaya çalışıyor. Ancak kapitalizmde robotlar ve otomasyon milyonlara işçiyi işsiz kılmaya, işten atılmaya, atılmadan da atılmam korkusuyla daha fazla, daha yavaş bir yavaşlanma toplumsal meseleleri, devlet yönetimi, askeriye, askarlar, büyük bir açık yükümlülük tartışmaya başlıyorlar. 27. kongre, kimin elstirir yapı diye takibata uğramadılar dedi. Yıllarında Saharov Moskova'ya döndü, üstelik bütün Gorbacov'un kendisine telefon

olacağı açıkla çıkmış ve sonuç, Başkan Aquino tarafından "demokrasinin zafiri" olarak yorumlanmıştır. Gerçi seçimlere katılımın yükselişi ve ilk kez nispeten sakin bir ortamda gerçekleşmesi halkın demokrasiye olan özlemini yansıtmıştır. Ancak bunlar, halkın kararının "özgürce" belirtildiğini söylemek için yeterli midir? Filipinler'de seçimler, Marcos tahtlarından orduyun bir kesimiyi birlikte darbe girişiminde bulunduğ, barışçıl protesto gösterilerinin üzerine askerlerin ateş açtığı, Amerikan savaş gemilerinin Filipinler açıklarında nöbet beklediği, Washington'un CIA'sı, elçileri, yüksek rütbeli askerleri kanallarıyla her gelişmeyi yakinen izlediği son

Ekonominin her alanında egemen olan yeni sömürgeci ilişkiler sonucunda Filipinler halkının yüzde 70'inden fazlası yoksulluk sınırı altında yaşamaktadır. 1974-84 yılları arasında emekçilerin gerçek ücretleri yüzde 45 oranında azalmıştır. Büyük miktarda sermaye yurtdışına çıkarılmış, Filipinler 27 milyar doları aşkın dış borcu ödeyecek durumda değildir. Borç, borcu verenlere her anlamda kulluğu da beraberinde getirmiştir, ülkeyi yönetenler, farklı derecelerde olmak kaydıyla ABD dayatmalarına boyun eğmişlerdir. IMF, 250 kadar devlet işletmesinin özelleştirilmesi, yabancı işletmelerin tanınan kolaylıkların daha da artırılması için ısrarlıdır.

Marcos'un ardından yığınların karşısına toplumda iyileşme doğru bir dönüşüm umudu olarak çıkan, ancak IMF'nin istemlerine karşı tutarı bir alternatif program getirmeyen Bayan Aquino bu tabloyu değiştirebilir mi? Gerçi geçtiğimiz yıl içinde Aquino yönetimi kimi ekonomik önlemler almış, Filipinler halkının yüzde 70'ini istihdam ediliği tarım sektörüne önemli fonlar ayrılmıştır.

Manila'da, askerler gösteri yapan köylülere ateş açıyor.

miğ bağımsızlığını savunabilir mi?

Şu anda Filipinler'de kendi çıkarlarını korumaya açısından daha uygun bir alternatif göremeyen, halkın gözünde oldukça yıpranmış olan Marcos tahtlarının ABD sermayesi gereken istikrarlı ortamı sağlamamaya çalışıyor. Düşünen ABD ise Aquino'ya destekler, ondan silahlı kuvvetlere dayanarak sola karşı daha sert bir rota izlemesini de bekliyor. Oysa, Marcos rejimi yeni sömürgeciğin derin ekonomik krizinin dalgaları batırırken Aquino da geniş yığınların Marcos rejiminin hoşnutsuzluğunu yığınal bir direniş dalgasına dönüştürüş koşullarında, ABD'nin de yardımıyla bir kurtuluş umudu olarak öne çıkmıştır. Ama umular kırık döymüştür...

Silahlı kuvvetlerle yapılan kimi değişikliklere rağmen Marcos taraftarları, ordu içinde önemli güce sahiptirler. İktidara geleli daha yıl olmanın dört darbe girişimi veya tehdit-

diye karşılığımızdır Aquino... Başkanların hedeflerini gerçekleştirecekleri ciddi darbe girişimleri, hedeflerini ise çok yönlü Amerikan senaryoları olduğu birbirine karışmıştır. Ancak pusarı çok açıktır. Washington yönetimi, darbe girişimlerinin planlanmasındaki rolü ne olursa olsun bundan hem Filipinler halkı, hem de Başkan Aquino üzerinde baskılar artırmak için yararlanmaktadır.

Referandumla sunulan yeni anayasada da ülkedeki çeşitli sınıfl ve politik güçlerin çıkarları arasında hassas bir denge kurulmaya çalışılmıştır. Özünde tekelcilerin çıkarlarına dokunulmadık, emekçi sınıflara da bazı olanaklar vadetmektedir. Onda yanda, yeni anayasada, 23 ABD üssü ile tam bir nükleer barut fıçısı olan Filipinler'de ABD üsslerinin sökülmesinde hiç söz edilmeyen, çok zayıf bir vurguya da olsa Filipinler'in atomdan arındırılması bir bölge statüsüne sahip olacağına yer verilmiştir...

Anayasa oylamasının ardından Aquino'yu zorlu günler bekliyor. Simdi ABD, onun halktan aldığı desteğe de bağlı olarak özellikle komünistlere karşı daha sert davranışında ısrarlı olabilir. 1988'de ise ABD ile askeri iş anlaşmalarının uzatılması konusundaki görüşmelerinin başlanması söz konusudur. Bu işler, yalnızca Filipinler halkı açısından değil, tüm Pasifik, Hint Okyanusu ve Doğu Asya'da barış açısından önem taşıyor. Filipinler'de ise gittikçe daha geniş kesimler bu işler varoluşu süreci ülkede ekonomik ve politik bağımsızlık söz edilemeyecekleri görmedikleri. Yeni anayasa, bu nedenle söz gücünün kurduğu "Ulusal Demokratik Cephe" tarafından reddedilmiştir.

Türkiye eli boş döndü

Mahmut DEĞER

Kuveyt'te toplanan "İslam Konferansı Örgütü" 5. zirve Kuveyt Dişliğin Başkanı Şeyh Ahmed el Sabah'ın deyimiyi "yüzde 100 başarı" kapandı. Şeyh Sabah'ın bu terim sevinçinden kuşkusuz zirveye derinleşen golgesinin düşmesini olmasındı. Bilindiği gibi zirve öncesi İran Kuveyt'e delegasyon göndermeyeceğini belirtmiş, yine İran'ın güdümlüdeki fanatik örgütleri "toplantı sarayını kافر müslümanların başlarına geçirecekleri" açıklamışlardı.

Bugüne kadar İslam Konferansı zirvelerinin ana gündemi Filistin sorunu bu kez ikinci planda kaldı. Zirveye Başkanı Assad'ın zirveye katılması ve karşı FKÖ lideri Arafat'ın ikinci planda itmesi bunda önemli rol oynadı. Onda yandan Kuveyt Emiri, Zühd Arabistan Kralı Fahad, Ürdün Kralı Hüseyin Zirveye Başkanı Assad ve Cezayir Başkanı Sadık Arafat'ın büyük bir "zirve" gerçekleştirildi. Bu beş Arap ülkesi liderlerinin görüşmelerinin ağırbaşlı merkezi ise Riyad'da toplanacak birkaç yıl önce açıklanan ancak bir yıl önce gerçekleştirilmeyen "Arap Ülkeleri Zirvesi" oluyordu. Basına sızan bilgilere göre, "İsrail'te yiğitsizlerden dolayı" dışlanan Mısır'ın, yeniden Arap ülkesi topluluğuna katılması üzerinde görüş birliğine varıldı.

5. zirveye yine davet edilmeyen Afganistan konusundaki olayların kararda "tüm güçlerin heme ve kapsuluz ülkeyi terk etmeleri" isteniyor. Bunun aynı "İslam Ülkeleri" ve SSCB arasındaki bariyeri rahatsızlıklarla ortadan kaldıracağı belirtiliyor. 5. zirve açıklaması'nın Yüksek Sovyet Prezidyumu'nun Kuveyt'e gönderdiği mesajda ise "Sovyetler Birliği Afganistan hükümetinin istemi üzerine bu ilkeye gönderdiği birliklerini daha fazla tutmaya düşülmüyor. Sorunun politik çözümlü gerçekleştirilmediği tüm birliklerini hemen çekilecektir," deniliyor.

Uluslararası terörizmin ve terörizmi destekleyen devletlerin (isim verilmeyen) kanun dışı bir başka kararda "terörizme ulusal kurtuluş savaşları karıştırılmaması" deniliyor, Filistin ve Güney Afrika halklarının savaşlarını destekleniyor. 5. zirve Suriye'nin istemi üzerine "terörizmi tanımlama amacıyla bir uluslararası konferansın toplanması" için de bir çağrı yapma kararı aldı.

Lübnan'da Filistinlilere yönelik uygulamaya baskılan da protesto eden 5. İslam Konferansı Örgütü zirvesi, Lübnan'ın karşı çıkması, Suriye'nin ise çekimser kalmasıyla rağmen Lübnan'da Filistin kamplarının yeniden oluşturulması ve dağıtılan Filistinlilerin yeniden bu kamplarda toplanabilmeleri doğ-

ultusunda görüş belirtir. İran-Irak savaşına ise son dakikaya kadar 5. zirve tartışmalarına ana gündemini oluşturdu. Konu üzerinde anlaşma sağlanamaması nedeniyle de zirve bir gün uzatıldı. Önce Tahran'a gönderilmiş düşüncüler bir delegasyondan sonra vazgeçildi. Suriye'nin girişimiyi karar tasarıları İran lehine yuvarlandı. İran'ın Irak'ın barış çağrısına yanıt vermesi istemi karar tasarılarında yer alırken, savadın çıkarıldı. Sonuçta "Irak'ın savaşa barışçı yoldan son verme gayretini olumlu karşılayan" bir karar onaylandı. Ancak, tüm bu girişimleri karşın Tahran onaylanan karara hemen sert tepki gösterdi.

Türkiye'ye gelince, 5. zirvenin ana konuları tartışmalarında daha çok "İftihranlı" yapan Kenan Evren "Türkiye'ye diplomatik destek" yönünde gaba gösterdi. Küçük Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin tanınması ve tanındırılması için oldukça ter dökükleri anlatılan Evren ve hamiyetinin önlerinin kapalı olduğunu ilk günün Kuveyt Dişliği Bakanı El Sabah'ın şu sözleri gösteriyordu: "Biz Küveyt, Kıbrıs Türk, Güney Kıbrıs Rum Cumhuriyetleri diye birşeyi değil, bağımsız Kıbrıs Cumhuriyeti'ni tanıyıyoruz. Türk basınındaki manşetleri görmeyenlere hatırlatalım: Bu yanıt "Kuveyt'te Rum oyununu" diye yansıtıldı!

Filipinler'de yeni anayasa ABD üsslerine değinmiyor, ancak açık olmayan bir cümle ile Filipinler'in atomdan arındırılması bölge statüsünden söz ediyor. ABD üzerindeki nükleer yükü uçaklara rağmen bu nasıl olacak?

Avustralya'dan Türkiye Postası okurlarına mektup var

Avustralya'daki üsler, ABD'nin gözü, kulağı, ağzı

ABD emperyalizminin Avustralya'daki etkisi, dünyanın diğer yörelerinde olduğu gibi, 2. Dünya Savaşı'ndan sonra hızla artıyor. Soğuk savaş döneminde ülkede işbaşında bulunan gerici hükümetin de yardımıyla Amerika'nın bölgede çıkarlarını koruyacak "ortak savunma tesisleri" kuruluyor. Avustralya'nın dört bir köşesini saran bu üslerden en önemlilerini, ABD'nin ilk vuruş gücü ve Yıldızlar Savaşı projesinde kullanmayı tasarladığı 3 Amerikan üssü var.

PINE GAP ABD'nin kulağı

1966'da kurulan bu üs doğrudan Amerikan gizli servisleri CIA, NSA ve NRA tarafından yönlendiriliyor. Üssün ana işlevi uzaya yerleştirilen uydular yoluyla her türlü iletişimi kesmektir. Bu özellikle de ABD'nin "ilk vuruş" planında önemli bir yer var. Bilindiği gibi ilk vuruş planına göre, ABD SSCB'nin çoğunluğu kara-ya yerleştirilmiş olan (yaklaşık yüzde 60) nükleer füzelelerinin büyük bir bölümünü yok edecek, kalanları ise Yıldızlar Savaşı projesi çerçevesinde uzaydan yönlendirilen lazer ışınlarıyla yok edecek.

Bu anlamda, **Pine Gap**, elektronik verileri toplama yeteneğiyle, SSCB radarlarını ve hava savunma sisteminin etki alanını öngerebiliyor. Uydulardan gelen bilgiler değerlendiriliyor ve ilk vuruşun yapılmasına gereken noktalar saptılıyor.

Bu üssün ikinci görevi ise, her

türlü telefon, telex görüşmelerini dinlemek ve özellikle sosyalist ülkelerdeki CIA ajanlarının minicik transistörlerle uzaydaki uydulara yolladıkları şifreli mesajları toplayarak CIA merkezine yollamak. Bu dinleme olanakları aynı zamanda sanayi casusluğunda da kullanılıyor. Çok uluslu tekellere bilgi akışı bu üsten yapıyor.

Pine Gap'da Akdeniz'den Pasifik'e dek geniş bir alan dinlenebiliyor. Uzaya yerleştirilen uydularla iletişim için de Avustralya coğrafisi anlamda çok elverişli. Örneğin Nisan 1985'de Yunanistan seçimleri sırasında ABD, Yunanistan'daki her türlü iletişimi Pine Gap'tan izledi. Libya saldırısı sırasında yine bu üssün kullanıldığı ve casusluk yaparak düzenlenen KAL 007 Güney Kore uçağında toplanacak bilgilerin de bu üsse yollanacağını planlandığı iddia ediliyor.

Pine Gap üssü her zaman büyük bir gizlilik altında çalışmış. Avustralya halkına en ufak bilgi verilmemiş. Bu konuda tek olumlu adım atılan Avustralya İşçi Partisi **Whitlam hükümeti**, 1975'de yine bu üssün yapılan telefon ve telex görüşmelerini

Avustralya, Türkiye Postası'nın uzandığı en uzak noktalardan biri. Bizler ülkemizden 17 bin kilometre uzakta yaşadığımız bu kıtayı zaman zaman, çeşitli yönleriyle Türkiye Postası okurlarına tanıtmak istiyoruz.

Avustralya üzerine yazacak çok şey var. Beyaz yerleşimi sırasında ve sonrasında katledilen ve kendi topraklarında ikinci sınıf vatandaş durumuna düşen Aborjin halkı ve mücadelesi, göçmen işçilerin mücadelesi ve kazanımları, kanguruları, uyusuk ve sarhoş ama bir o kadar da sevimli koala ayıları, doğal güzellikleri, v.b.

Bu sayıda işin bir ucundan tutalım dedik. Duyduk ki bu kapalı kutu, Avrupa'da nükleer savaştan en az etkilenecek cennet" olarak biliniyor. Bunun üzerine ABD'nin nükleer stratejisinin bir parçası olan Avustralya'daki 3 ABD üssünün tanıtılmasının gerekliliğini duyduk.

Başka sayılarda buluşmak üzere...

Sydney Türkiye Postası Temsilciliği

izlemesi, hükümeti ekonomik çıkmaza sokmadaki kullanılması sonucunda, halen varlığını sürdüren İngiliz valinin yaptığı beyaz darbeyle düşürülmüş. Whitlam hükümetinin düşürüldüğü gün, Whitlam, Avustralya Parlamentosu'nda bir CIA ajanının adını açıklıyaktı, bu ad hala bilinmiyor. Telefon ve telex görüşmelerini kaydeden Pine Gap üssü sayesinde Whitlam hükümeti susturuldu.

Bu özelliklerinden ötürü Pine Gap ABD'nin kulağı olarak nitelendiriliyor.

NURRANGAR ABD'nin gözü

Yıldızlar Savaşı projesinin bir diğer ayağı olan Nurrangar üssü gibi aynı işlevi gören bir ikinci üs de Amerika'nın Colorado eyaletinde.

Dünyadan 32 bin kilometre

uzaya yerleştirilen uydular her türlü nükleer patlamayı anında haber alıyor. Ayrıca infra red alıcılar yoluyla uçan her roket ve yerli belirleniyor. Nurrangar üssüne gelen bu bilgiler Yıldızlar Savaşı projesinde kullanılabilecek.

ABD ilk vuruş yaptığında bu veriler, atılan füzelerin hedefini bulup bulmadığını belirleyecek. Böylelikle yeni atılacak ya da yolda olan füzelerin hangi hedeflere atılması gerektiği ortaya çıkacak. Uydular uçan roket ve füzelerin de yerini belirleyebildikleri için imha edilmeyen nükleer füzelerin uçuş yolu da bu üsse toplanan bilgilerle saptanarak, bu füzelerin havada lazer ışınlarıyla yönlendirilmesinde kullanılabilecek.

Nurrangar'a ise bu manifeleden dolayı ABD'nin gözü deniyor.

NORTH WEST CAPE ABD'nin ağzı

ABD'nin Avustralya'daki deniz üssü olan North West Cape Güney Pasifik ve Hint Okyanusu'nda dolaşan ABD gemilerinin komuta merkezi, Avustralya'nın Batı kıyısında kurulmuş.

ABD'nin diğer filolarını yönlendiren diğer iki üs ise, ABD'nin Maine ve Washington yakınında, Kuzey Atlantik, Arktik ve Akdeniz filoları Maine'den yönlendiriliyor.

Bir saldırı sırasında ABD'nin saadın enrri, dev antenlerle donatılmış bu üsse yollanacak. Çok yüksek frekanslı (VHF) ve çok düşük frekanslı (VLF) alıcı ve vericilerle bu emir özellikle nükleer silah taşıyan denizaltılara ve bölgedeki diğer üslerle (Filipinler ve Guana'daki) iletişilecek.

Ekim 1973'de İsrail-Mısır savaş sırasında bu üste nükleer alarm verilmiş ve bu, Pasifik ve

Hint okyanusundaki tüm gemi ve denizaltılara iletişimti. Bu alarmdan her zaman olduğu gibi ne Avustralya halkı ne de hükümeti haberdar olmuştu.

ANTI-ÜS KOALİSYONU

Avustralya baş gücünün bir bölümü geçtiğimiz Aralık ayında biraraya gelecek **Anti-Üs Koalisyonu**'nu oluşturdu. Koaliseden komünistlere dek geniş bir yelpazeden oluşan koalisyon henüz tüm savaş karşıtı güçleri kapsamıyor. Koalisyon öne sürülen hedef olarak Avustralya halkının üsler hakkında bilgilen-

dirilmesini koydu. İkileri belirledi ve kabul eden her örgüt ve kişiye kaplarını açtı.

Tüm üslerle özellikle Pine Gap ve Nurrangar'a son dönemlerde yoğun olarak ABD'den yeni bilinmeyen malzemeler taşınıyor. Üslerin geliştirildiği muhakkak ama Avustralya halkı başna örülen beladan habersiz bırakılıyor. Üslerin tümü kiralık toprak. Pine Gap'ın 10 yılda bir kontratı yenileniyor. Bu yılın Ekim ayında, eğer önlenemezse Pine Gap anlaşması 10 yılına uzatılacak. Diğer üslerin kontrat yenileme süreleri de önümüzdeki birkaç yıl içinde yapılacak.

Avustralya'da nükleer silahların kaldırılması için yapılan bir protesto.

zelerin de yeni belirlenmiş ebil-
leri için imha edilmeyen nükleer
füzelerin uçuş yolu da bu üsse
toplana bilgililerle septanarak,
bu füzelerin havada tazer ışınlı-
nyla yokedilmesinde kullanıla-
cak.

Australya'da yapılan çokkulu bir barış eyleminden

tamurcuk
postası

Sopa çat diye kırıldı

Sevgili çocuklar,
Arkadaşınız Derya arkadaşları Orhan ile bir röportaj yaparak bize göndermiş. Bu röportajı yayımlıyoruz.

Ben ve Orhan eskiden komşuyduk. 1985 tatilinde ailesiyle beraber izine gitti. Annesi babası onu Türkiye'de yatılı okula vermeye karar vermişlerdi. Orhan'ın okuduğu okul Özel Işın İlkokulu Emirgan-İstanbul. Burada okuyanların çoğunun anneleri babaları Almanya'daymış. Ne kadar para olduğunu Orhan da biliyordu. Fakat bir sene için çok para yatırılması lazım. Ben Orhan'ın annesine sorardım Orhan'ın Türkiye'de durumu nasıl diye. "İyi olmaz, çünkü çok para yatırıyoruz" diyor. Fakat ertesi sene izinde Or-

han'ı geri getirdiler. Orhan şimdi 5. sınıfa gidiyor.

Derya: Türkiye'de okulda arkadaşların oldu mu?

Orhan: Çok arkadaşlarım vardı. Onları seviyordum.

Derya: Orhan en çok ne öğreniyordunuz? Bir de izinde çocuklardan öğretmenlerin döşüklerini duydum. Gerçek mi?

Orhan: Coğrafya, fen, din dersi. Her cumayı istiklal marşını okumaya mecburduk. Dayak doğurdur. En çok din dersi için bizi cezalandırıyorlardı. O kadar çok yazı veriyorlardı ki çoğu zaman hepsini yeti-

Derya 11 yaşında

Orhan 11 yaşında

tiremiyorduk. Ceza olarak ya dayak sırasına dizerlerdi, ya da sınıftan dışarı bıkarakdan bir dilim kuru ekmeğe verilerdi. Bir kere sine hiç unutmayaacağım yemeklerin güzel olmadığı arkadaşlarla gizli konuşuyorduk. Bir öğretmen duymuş. Sınıfa girdiğimizde yine dayak sırasına dizi. Bana sıra gelince sopa çat diye kırıldı. Elimin izi haftalarca gitmedi. Bunun yanında döverlerken ağlamak yasak.

Derya: Buradaki arkadaşlarını, anneni babanı öledin mi? Tekrar buraya gelmek istedin mi?

Orhan: Oraya gittiğime pişman oldum. Zaten okul 2 ay önce kapandı. Çünkü velilerin senelik yatırdığı parayı okul müdürü çalıp hanımıyla beraber kaçmışlar. Ben İstanbul'da

oturan halamlara gittim. Diğer çocukların ne olduklarını bilmiyorum. Zaten bütün çocuklar bitlen mislerdi. Halam benim durumuma çok üzülür. Hemen beni banyo yaptırıp camışlarını kaynattı. Annemgil izine gelince ben "Türkiye'de durmaya-
cağım" dedim. Onlar da beni getirdiler. Derya: Başka anlatacağın bir şey var mı? Orhan: Evet. Hep üzüldüğüm bir şey var. Türkiye'de 5. sınıf okuduğum halde ilkökul diploması vermediler. Güya ben kapı pencere kırmışım. Annemgil den çok para istediler. Ben hiçbir şey kırmadığımı söyledim. Babamgil de bu parayı ödemediler. Onlar da ilkökul diploması vermediler. Bunun için şimdi 6. sınıfa gideceğim 5. sınıfa gidiyorum.

GÜLDÜŞÜN

Zonguldak mı büyük Türkiye mi?

Herten bir maden şehri. Burada çalışanların büyük çoğunluğu Zonguldaklıdır. İşçiler işyerine gelir:

– Neresisiniz? diye sorarlar.
– Zonguldaklı.
Yabancılar polisine giderler:
– Neresisiniz?
– Zonguldaklı.
Doktora giderler:

Neresisiniz?
– Zonguldaklı.
Artık memurlar dayanamayıp Türk-Danışa sorarlar:

– Yahu Türkiye mi büyük Zonguldak mı?

Türk-Danış memuru da Temel dir. Fırsatı yakalamıştır:
– Yazık sizin cahilliğinize, der, pilmeyor musunuz? Zonguldak süüyle kocaman bir teveltir, Türkiye onun içinde ha pu parmağım kadar bir muhtar bölgedir. Birgün yolunuz Herten'e düşerse, belediyeve uğrayıp işçilerimizin kayıt dosyalarına bir bakın. Orada hâlâ "Geldikleri devlet: Zonguldak" diye geçtiğini göreceksiniz.

Baştan desene

Kars'ta yaşlı bir kadına postacı mektup getirmişti.

– Hele bunu bir okusana ay bala, dedi kadıncağız.

Postacı mektubu açtı. Okumaya başladı:

– Vallaa yazır ki ev vergisi, yol vergisi, dam vergisi gecikti. Eğer bir an önce ödemersen...

Kadıncağın heyecandan gözleri büyümüştü:

– Ay bala benim vergiyen ne isim var. Men kızımın yanına otururam. Oğlum eskerdir.

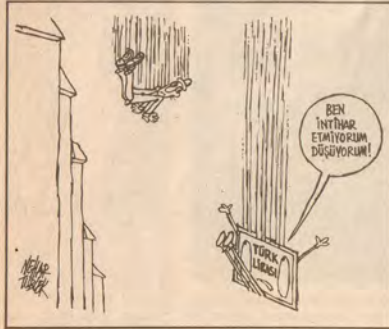
Postacı mektubun izini yakalamıştı:

– Baştan desene ay anacan, esker mektubu kimi okuyum.

Mahkemede

Diyarbakır mahkemesine iki Kürt gelmişti. Biri yoksul, öteki zengin. Yoksul hakkı-öldüğü halde zengine karşı şahit bulamıyordu. Dayanamayıp hakime şikâyet etti:

– Hakim bey benim senden başka güvencem yoktur. Say ki aha sen bir katar, ben bir sinek. Sen kuyruğun sıkırsın, benim canım çıkırsın. Sen kuyruğun kaldırırsın, benim canım kurtulduu...

Çiğdem Tekan / 5 yaşında

Mehmet Bozşık 21 Eylül 1906'da, Kavala'da yoksul bir işçi ailesinin çocuğu olarak dünyaya gözlerini açtı. Babadan oğula işçiliği devralarak uzun yıllar tütün işçiliği yaptı. Genç yaşlarda, sömürücü, ezgici, emperyalist bağımlılığa karşı savaşında yerini aldı. 17 Ekim 1927'de Türkiye Komünist Partisi'ne üye olan Bozşık, TKP'nin temel örgütlerinden, en üst organlarına kadar her düzeyde ateşli bir yurtsever, şaşmaz bir enternasyonalist olarak örnek bir savaşım verdi. 1983'de yapılan 5. Kongre'de de delege olan Bozşık, yeniden Merkez Komitesi üyeliğine seçildi. 59 yıllık parti yaşamında 11 kez tutuklanan Bozşık 14 yıl hapis yattı, 5 kez sürgüne gönderildi.

85. doğum yıldönümünü kutladığımız büyük olan Nazım Hikmet'in yakın savaş arkadaşı olan ve onunla İstanbul Sultanahmet Cezaevi'nde birkaç kez birlikte hapis yatan Mehmet Bozşık (parti adı İsa Acar) geçtiğimiz günlerde TKP'nin Sesi Radyosuna anılarını anlattı. Bu söyleşiyi aynen yayınıyoruz.

80 yaşında bir komünist Nazım Hikmet'i anlatıyor

İsa yoldaş, Nazım Hikmet'i hangi yıl nerede tanıştınız? Tanımanız nasıl oldu? O günü bize anlatır mısınız?

--- Tüm hayatı Türkiye işçi sınıfımın, emekçi halkımızın, ve fakir köylülerimizin sömürden kurtulmasına, bağımsız sömürsüz bir Türkiye savaşına baş koymuş, gözü pek, mert, büyük bir yurtsever olarak tanıyorum ben şair Nazım Hikmet'i. Halkımızın kendisiyle iftihar etmekle hakkı olduğu bu büyük, yurtsever, komünist şairi ilk olarak nerede, nasıl gördüğümü, nasıl tanıştığımı size anlatayım.

59 yıl önce, yani 1923 senesinin Ekim ayının ilk haftasında İstanbul Sultanahmet Hapishanesi'nin demir pamakkıranı arasında el sıkışarak, öpüşerek birbirimizle tanışmıştık.

Biliyorum Nazım Hikmet 1928 yılında Sovyetler Birliği'nden dönerken tutuklanmıştı. Siz neden tutuklanmıştınız İsa yoldaş?

İstanbul'da kaçışın fabrikalarda, işyerlerinde işçilerin tati gününde çalışmalardan elde edilecek gelirin hükümete aktarılması için patronlar işçilere baskı yapıyorlardı. Patronların işçilere yapkılan baskı uygulamaları haberi olan TKP İstanbul İl Komitesi bir bildiri yayınladı. Bu bildiride işçiler tati günü çalışmaması çağınıyordu. Tüm fabrika ve işyerlerindeki işçiler TKP'nin bu çağrısına uyararak tati gününde çalışmadılar. Ve bu suretle işçiler patronların baskısına güzel bir cevap vermiş oldular.

Bu bildiriyi dağıtılardan birisi de

İçtenlikle, yoldaşça boyuma sarılması am, yaşamının unutulmaz, heyecanlı dakikalarından biriydi. Aynı samimiyetle Bilen yoldaşla da tekrarland. Üçümüz de gençtik. Nazım 26, Bilen yoldaş da 26, ben ise 22 yaşındaydım. Genç bir partili olduğum için bana çok iltifat ettiler. Beni çok sevdi. Hayatım sonuna kadar işçi sınıfının davasını, bir komünist olarak sürdüreceğime dair Bilen yoldaş bana and içirdi. Daha sonra, hayatımın

küsünün yurdumuzda, halk arasında yayılması için faal olarak çalışan bir insandı. Ve buna da şunu ekleyebilirim, O çok mert, dürüst, korku edilemez bir şairdi. Şiirlerinin bütün hedefi, halkımızı uyandırmak, partimizin etkinliğinin artmasını sağlamak esasına dayanıyordu.

O çok mütevazı bir insandı. Çok sade bir yaşamı, haktan ayrılmayan bir yaşamı vardı. Halkın arasından bir bütünlük taslamadan kendi plâncı

lan'ndan tutuklanışlar ve aynı gemide işkence gömüşlerdi. Bahriye askeri mahkemesinde yargılanarak her biri ağır cezalar çarptırılmış. Anadolu hapishanelerine gönderilmek için İstanbul Sultanahmet zindanında muvakkaten tutuluyorlardı.

Ben ise 23 Ekim 1938'de Samsun hapishanesinde cezamı tamamlamış, çıkmış İstanbul'a gelip işçiyi yapmıştım. Hapishaneden çıktktan 17 gün sonra yeniden tutuklandım. Supçum, Samsun Ağır Ceza Mahkemesi'nde hakmda verilen 4 yıl ceza ya karşı mahkeme salonundaki bütün işçilerin dönuş, "işçi halkınan, komünizm ideali uğruna 4 sene değil, idam ver-seniz vız gelir" diye bağırmış olma-dı. Bu hareketin mahkeme heyeti ta-rafından, "mahkemeyi tahkir" sayılmış ve Amasya Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanmak için tutuklan-mıştım. İste bu vesileyle Nazım'la tanış bulduğum yere gönderilmişim.

Size burada bulunduğum sırada unutamadığım bir olayı da naklede-yim. Bir gün sabah saatlerinde Nazım yoldaşla beraber hapishanenin ter-sanesine, yani avlusuna çıkmıştık. Bir aralık benden müsaade isteyerek, bir şiirini tamamlayacağını söyledi. Na-zım yoldaş biraz uzatmış, sağ elini havaya kaldırıp indiriyor, elindeki not defterine bir şeyler yazıyordu. Şiirini yazarken yanına yaklaşıp almak isteme-dim. Kâğıt kağıdı, yüzü sert, adeta insani yaklaşımları kaldırıyor. Na-zım elindeki kâğıdıya kaldırıyor, indir-iyor, insanın tuluftına gidecek bir du-

Mehmet Bozşık 1930'da Doğu Emekçileri Komünist Üniversitesin'de iki yıl politik eğitim gördü

Nazım yoldaş" dedim, "tarırlacak şeyler tarlır. Bu kelimeler, bunlar nasıl tarılır?" diye sordum. O zaman "Sen bunları bilemezsin yoldaşım. Şairler ancak bilir" dedi. Ve böyle gülmüştük.

1950'li yılların başında Na-zım'ın zindandan kurtarmak için ülke içinde ve tüm dünyada bir kampanya yürütüldü. Yanış ha-bırlıyorsam yoldaş, siz de aynı yıllarda, bu kez Türkiye Sos-yalist Emekçi ve Köylü Partisi tutuklaması nedeniyle İstanbul Sultanahmet Cezaevindeydiniz. Ve tutuklu komünistler olarak açık grevini sürdürmekte olan Nazım'ı desteklemek üzere bir açık grevine başlamıştınız. O günlerden biraz sözeder misiniz?

Nazım Hikmet'in hapishaneden kurtulması için dünya mikyasında yürütülen kampanyayı iyi biliyorum. Yalnız dünya mikyasında değil aynı zamanda memleket içinde de büyük bir kam-panyayı yürütüyordu. Bu sırada kam-panyayı yürütüldüğü halde, Nazım Hik-met açık grevi yapmaya karar ver-miş, bu kararını da Bursa'da uygu-lanmaya başlanmış. Bir müddet sonra Nazım'ı İstanbul'a gönderiyorlar, Sul-

dunya eflânı umumiyesinin onu desteklediğini, bizim de onun tahliyesine kadar açık grevi yapmaya karar verdiğimiz" belirttik.

Bir müddet sonra müdürün o desna çıkartıldı. Bizli tehdit etmeye başladılar. "Bu açık grevi sizi alacaklar etmez. Siz Nazım'ın açık grevinde ol-duğunu nereden izittiniz? Nazım size

Söylemek istediğin şu: yurdunu gerçekten sevmelerini, gerçek bir yurtsever olmalarını istiyordum. Nazım gerçek bir yurtseverdi. Ve yurdumuzun bağımsızlığı için ömrü boyunca savaş verdi. Türkiye sol hareketinin tüm genç militanlarına sesleniyorum: solun yeterince birlik olmasından her zaman düşman yarar sağlıyor. Sol birleşmelidir! Türk-Kürt sol hare-ketinin tüm genç militanları kendi ara-larında birleşmeli, başdüşmana karşı ortak mücadele yürütmelidir.

Partimizin gerek kupa-kana gelin-cel Nazım gibi üstün karaktere sahip olmalarını, TKP etrafında kenetlen-melerini, Marksizm-Leninizmi iyi öğ-renmelerini, SBKP tahrifi dikkati okumalarını öğrenmelerini onlardan bekliyorum. Aynı zamanda onlardan Nazım gibi mert, özvenli, dürüst, par-tiye sadık birer eleman olarak, parti-nin aldığı bütün kararlara yerine getir-melerini bekliyorum.

Genç kupa-kar, komünistler, Na-zım'ın bir şiiriyile seslenmek istiyorum sizlere:

Komünistler bir çift sözüm var size ister devlet başında olsun ister zindanda ister sıra nefesi, ister parti kabizi Lenin, Stalin gibi bir yoldaşın

Engin deneyimlerle dolu 59 yıl geride bıraktı Mehmet Bozşık

...nu tamamladı ve siyasetimizde ilk kez TKP'nin bu başkanı olarak tarih gününde karşıladık. Ev bu suretle işçiler patronların baskısına güzel bir cevap vermiş olduklar.

Bu bildiriyi dağıtılardan birisi de ben olduğum iddiasına İstanbul Siyasi polisi tarafından tutuklanmışım.

Ö günlerde zindana atılan başka komünistler var mıydı? Nazım'la ilk tanışmanızdan biraz daha ayrıntılı söz eder misiniz?

Benimle beraber tutuklanarlardan biri de Buharalı Salih Şerif isimli bir yoldaş. Verilen cezaları bitirime bir kaç gün kala hapishaneyi Bilen yoldaşla, Nazım yoldaşın getirildiğini öğrendik. Tekvifhanein birinci katındaki koğuşlarda yatıyorduk. Koğuşumuzda daha önceden 1 Mayıs nedeniyle tutuklanan Hüsamettin Özdoğu, Doktor Hikmet Kivılcık, Mustafa Bökürece de bulunuyordu. Hüsamettin hem Bilen yoldaşı, hem de Nazım Hikmet'i daha öncelerden tanıdık. Bu arada Doktor Şefik Hüsnü de aynı hapishanede bulunuyordu.

Bütün komünistler birarada mı kalyordu?

Yalnız Doktor Şefik Hüsnü yoldaş hapishanein aynı bir bölümüne kapatılmışlardı. Nazım'la Bilen yoldaş, hapishanein en kötü yeri olan ve ismine de "Frengi Koğuşu" denen kısma konmuşlardı.

Nazım Hikmet ve Bilen yoldaşlarla tanışmak için can atıyordum. Bir sabah bizi on ay olarak bulundukları yerde pamakkıların arasında onları gördüm, gardiyanları galletinden yararlanarak demir pamakkıllara koştum. Onlar da kendilerinden aynı komünistlerin arada bulunduğunu daha evvelken öğrenmişlerdi.

Demir pamakkıllara yaptım. Elimi Nazım'a uzattım ismini söyledim. Komünistlikten üç ay mahkum olduğumu da ilave ettim. Nazım demir pamakkılları arasından elimi sıkı sıkı tuttu. Arada demir pamakkıllık olduğuna halde gene de kuraklaştık.

Nazım dinamik, hareketli, ateş gibi bir insan. Uzun boylu, güç saçları ile, kovveti geniş göğsünün üstündeki başının pırpırak gibi alev saçan mavi zıncıların etkisine kapılmamak olanağı, insanı bilmiyemey bir kuvvete kendisine çekiyordu Nazım Hikmet'in başını yakaladığı kollanının sıcaklığı,

...nün tamamladı ve siyasetimizde ilk kez TKP'nin bu başkanı olarak tarih gününde karşıladık. Ev bu suretle işçiler patronların baskısına güzel bir cevap vermiş olduklar.

Bu bildiriyi dağıtılardan birisi de ben olduğum iddiasına İstanbul Siyasi polisi tarafından tutuklanmışım.

Ö günlerde zindana atılan başka komünistler var mıydı? Nazım'la ilk tanışmanızdan biraz daha ayrıntılı söz eder misiniz?

Benimle beraber tutuklanarlardan biri de Buharalı Salih Şerif isimli bir yoldaş. Verilen cezaları bitirime bir kaç gün kala hapishaneyi Bilen yoldaşla, Nazım yoldaşın getirildiğini öğrendik. Tekvifhanein birinci katındaki koğuşlarda yatıyorduk. Koğuşumuzda daha önceden 1 Mayıs nedeniyle tutuklanan Hüsamettin Özdoğu, Doktor Hikmet Kivılcık, Mustafa Bökürece de bulunuyordu. Hüsamettin hem Bilen yoldaşı, hem de Nazım Hikmet'i daha öncelerden tanıdık. Bu arada Doktor Şefik Hüsnü de aynı hapishanede bulunuyordu.

Bütün komünistler birarada mı kalyordu?

Yalnız Doktor Şefik Hüsnü yoldaş hapishanein aynı bir bölümüne kapatılmışlardı. Nazım'la Bilen yoldaş, hapishanein en kötü yeri olan ve ismine de "Frengi Koğuşu" denen kısma konmuşlardı.

Nazım Hikmet ve Bilen yoldaşlarla tanışmak için can atıyordum. Bir sabah bizi on ay olarak bulundukları yerde pamakkıların arasında onları gördüm, gardiyanları galletinden yararlanarak demir pamakkıllara koştum. Onlar da kendilerinden aynı komünistlerin arada bulunduğunu daha evvelken öğrenmişlerdi.

Demir pamakkıllara yaptım. Elimi Nazım'a uzattım ismini söyledim. Komünistlikten üç ay mahkum olduğumu da ilave ettim. Nazım demir pamakkılları arasından elimi sıkı sıkı tuttu. Arada demir pamakkıllık olduğuna halde gene de kuraklaştık.

Nazım dinamik, hareketli, ateş gibi bir insan. Uzun boylu, güç saçları ile, kovveti geniş göğsünün üstündeki başının pırpırak gibi alev saçan mavi zıncıların etkisine kapılmamak olanağı, insanı bilmiyemey bir kuvvete kendisine çekiyordu Nazım Hikmet'in başını yakaladığı kollanının sıcaklığı,

Bana gelince yoldaşım, yaşım 80. TKP'nin 59 senelik üyesi olduğum, 60'ına basmış bulunuyorum. Nazım'la Bilen yoldaşa vermiş olduğum sözleri, yerine getirmeye çalışıyorum. Sizlerle yurdumda, güzel Türkiye'mde aynı saflarda omuz omuza sınıfı savaş, demokrasi için mücadele verecek kuvveti henüz yitirmiş değiliz.

İsa yoldaş bize Nazım Hikmet'in kişiliğinden, özelliklerinden söz ederler misiniz?

Nazım Hikmet'in kişiliğini ortaya koyan en mühim özelliğinin su olduğuna düşünüyorum. Ö yalnız bir şair, ilenci bir şair, komünist bir şair olmakla kalmamıştı. Bir örgüt adamıydı. Örgütünün ilerlemesi için, örgütünün gelişmesi için, komünizmin il-

...nün tamamladı ve siyasetimizde ilk kez TKP'nin bu başkanı olarak tarih gününde karşıladık. Ev bu suretle işçiler patronların baskısına güzel bir cevap vermiş olduklar.

Bu bildiriyi dağıtılardan birisi de ben olduğum iddiasına İstanbul Siyasi polisi tarafından tutuklanmışım.

Ö günlerde zindana atılan başka komünistler var mıydı? Nazım'la ilk tanışmanızdan biraz daha ayrıntılı söz eder misiniz?

Benimle beraber tutuklanarlardan biri de Buharalı Salih Şerif isimli bir yoldaş. Verilen cezaları bitirime bir kaç gün kala hapishaneyi Bilen yoldaşla, Nazım yoldaşın getirildiğini öğrendik. Tekvifhanein birinci katındaki koğuşlarda yatıyorduk. Koğuşumuzda daha önceden 1 Mayıs nedeniyle tutuklanan Hüsamettin Özdoğu, Doktor Hikmet Kivılcık, Mustafa Bökürece de bulunuyordu. Hüsamettin hem Bilen yoldaşı, hem de Nazım Hikmet'i daha öncelerden tanıdık. Bu arada Doktor Şefik Hüsnü de aynı hapishanede bulunuyordu.

...nün tamamladı ve siyasetimizde ilk kez TKP'nin bu başkanı olarak tarih gününde karşıladık. Ev bu suretle işçiler patronların baskısına güzel bir cevap vermiş olduklar.

Bu bildiriyi dağıtılardan birisi de ben olduğum iddiasına İstanbul Siyasi polisi tarafından tutuklanmışım.

Ö günlerde zindana atılan başka komünistler var mıydı? Nazım'la ilk tanışmanızdan biraz daha ayrıntılı söz eder misiniz?

Benimle beraber tutuklanarlardan biri de Buharalı Salih Şerif isimli bir yoldaş. Verilen cezaları bitirime bir kaç gün kala hapishaneyi Bilen yoldaşla, Nazım yoldaşın getirildiğini öğrendik. Tekvifhanein birinci katındaki koğuşlarda yatıyorduk. Koğuşumuzda daha önceden 1 Mayıs nedeniyle tutuklanan Hüsamettin Özdoğu, Doktor Hikmet Kivılcık, Mustafa Bökürece de bulunuyordu. Hüsamettin hem Bilen yoldaşı, hem de Nazım Hikmet'i daha öncelerden tanıdık. Bu arada Doktor Şefik Hüsnü de aynı hapishanede bulunuyordu.

Ünlü heykeltıraş İlhan Koman 63 yaşında aramızdan ayrıldı

/ Mazlum KİPER

Edirne'den Stockholm'e bir yıldız kaydı

Yine işveç'te yaşayan değerli ressamlarımızdan **İlhan Aydın** (çoğul isimden İsan abısı) onunla ilgili ilk anısını şöyle anlatıyor: "Yıl ya 49, ya da 50 idi. Nuri İyem'in İstanbul'daki atölyesinde karşılaştık. Paris'ten gelmişti. Bize heykel atölyasını anlatıyordu. Ö zamanları heykel çok fazla bilinen, üstünde konuşulan bir şey değildi. Onunla gözlerimiz açıldı diyebilirim. Giacometti'yi, metalden heykellerini büyük bir ıstıhl ile anlatıyordu. İşveç'e geldiğinde ona yardımcı oldum. Evlendiğinde yanımızdaydı. 53'de Nazım Stockholm'deyken birlikteydi. Nazım'la Mayakovski üzerine tartıştı. Nazım ona, bize Moskova'nın kapılarını açmaya hazır. Biz şeykendirirdik. Baska ne diyeyim bilmem ki... Son, 35 kuron borcum vardı, ödeyemedim öldü."

İlhan Koman 63 yaşında öldü. Edirne doğumlu idi. İstanbul Güzel Sanatlar Akademisini bitirmiş, 1947-50 yılları arasında Paris'te Académie Julien ve Ekol de Louvre'da eğitim görmüştü. 1951-58 yılları arasında İstanbul'da, Güzel Sanatlar Akademisi'nde öğretmen yapmıştı. Pol-

İlhan Koman masasının başında

tik durumun istikrarsızlığı onu birçokları gibi yurdunu terk zorlamıştı. İşveç'e gelip yerleşmişti. Daha 1962 yılında yeni ülkesinde ilk sergisini açmıştı. Ondan önce de Brezilya'dan İtalya'ya dek bir çok uluslararası biyenaile katılmıştı. Süreklî ödünüsü bir arayış içerisindeydi. Bitimadamları, mimarlarla işbirliği yapıyordu. İşveç'te yaşayan bir Türk mimar **Cetin Karan** ile birlikte Stockholm Teknik Üniversitesi'ni onünde metalden dev heykeller yapıyordu. Metrolarda, hastahanelerde onun yapıtlarına yer veriliyordu. Stockholm'de Modern Müze, New York Modern Sanat Müzesi, İstanbul Devlet Resim ve Heykel Müzesi, Brüksel Güzel Sanatlar Müzesi onun yapıtlarını barındırıyordu. Emeginin son enerji damlasına dek sakınmayan bir yapıyla çirsel, mızah oldu ve sürekli yenilikler içeren yapıtlar verdi. Heykel sanatının geleceğini katkılıda bulmuş. Yeldestirmesi ve Bruncusini'nin sonuza dek devinen modellerini geliştirdi, tahta ve çeliktin yay biçimlerine uyguladı. Vasiyeti üzerine yakılarak Batık denizine serpiLEN külleli, tıpkı ulaşmak istediği sonuza dek devrim içinden Okyanus'tan aşacak ve asla unutulmadığı ükelsenin hayatı kollarını okşayıp, yumuşatacaktır. Ars longa, vita brevis!

"Yaşam kısa, sanat sonsuzdur."

SİZİN İÇİN GÖRDÜK, DUYDUK, OKUDUK

DEDİLER Kİ...

"İşçilerle görüşmeyi çok istiyorum. Ama her dakika doktorlardayım. İsviçre bankalarında da birkaç bin dolardan fazla param yok." İflas eden işadamlarından Mehmet Okumuş.

"Biz kolay kolay batmayız. Bugün herkesin birlerince borcu var, benîmkiler en çok göze batıyor." Hakkında ıcr davası açılan işadamlarından Erdoğan Demirören.

"Özel iyi dostumdur." Fransız Başbakanı Jacques Chirac.

"Evlere, tarlalara, aileyelere, işyerlerine gireceğiz." Milli Eğitim Bakanı Metin Emiroğlu.

"Evlerimizde misafir odası olmaması." Başbakanlık Başdaşını Anan Kahveci namı diğer Abdullmucit Keshbier.

"Gönüllü istiyor ki bütün yasakları kalsın." Yasaklı şarkılardan Bülent Ersoy.

"Savaş öncesi iki memleketi de tatmin edecek şekilde bitebilir." İşadamlarından Şark Tara.

"Adam nasıl Ono tanıtıyorsa, biz de siyasi propagandayı o şekilde yaptık." Başbakanın danışmanı Erkal Zenger.

● Konut yılında sayın cumhurbaşkanımız ve başbakanımız tüm yurttaşları birer konuta kavuşturmak için kolları sıvadılar ve ilk adım olarak kendi kızlarına birer daire "temin ettiler".

Babasına bak, kızını al

1987 yılı Dünya Konut Yılı ilan edildi. Devletin ve hükümetin başları Evren ve Özal'ın kızları, yılın manna ve önemine uygun faaliyetler yürütüyorlar. Nasıl mı?

Örneğin, Evren'in kızları Senay Günt, Miray Gökse, Gülay Alpaslan ve damadı Mehmet Ali Alpaslan adına İstanbul'da Ulus mahallesinde boğaza nazır 8 odalı, dubleks süper lüks iki daire 2 milyona alınıyor. Bu dairelerin bir tanesinin aylık kirası 2 milyon, aynı semtteki benzer

dairelerin fiyatı 400 milyon iken, her zanyor. Şimdi de 250 milyona İstanbul Erenköy'den denize nazır birkat iki milyon ödemisler! Üstelik evleri alını. Evin içine özellikleri var. İstiyaret eden Evren, balkona çıktığı ması tabandan, 74 metrekareslik sağında boğazı seyrederken, Robert ton pirinçli mermerle kaplı, şömine-köleji futbol sahasının zemini gözüne rahatsız etmiş ve derhal bu sahanın çimlendirilmesini emretmiş. Özal'ın kızı Zeynep Özal Eksen ise, bildiği gibi ugarie atıldı. Küçük butikten maşallah milyolar, milyalar kazanıyor. Nasıl oluyor bu is, fazla karıştırmayın. Çalışıyor, ka-

konut alanındaki durum ne boğazu ne de Marmara sularına nazır bir manzara arz ediyor. Ülkemizde 2 milyon konut açığına her yıl 300 bin açık daha ekleniyor. Üstüne üstlük varolan binaların da çoğunluğu çürük ve sağlıksız durumda.

Boğaz, deniz manzaralı lüks katlar dururken, bu gerçek manzaralar kimin umurunda? Evren ve Özal'ın kızları da babalarından aşağı kalmıyorlar. Ehh ne de olsa babalarının kızları...

Dam üstünde saksıyağan

Türkiye'de üretilen deterjanın içindeki zararlı maddeler halkın sağlığını tehdit ediyor. Ellerde egzema, mantar ve lenf yolu hastalıklarına neden olan deterjandaki zararlı maddeler ayrıca solunum allerjisi yapıyor, kansorejen etkisi var, el derisini inceltmek mikropoların vücuda daha kolay girmesine neden oluyor.

Deterjanın bu zararlı etkilerini azaltabilmek hatta tümüyle gidermek mümkün. Bir devlet kuruluşu olan Petkim DDB maddesinin yerine, tüm dünyada kullanılan LAB maddesini üretmeye ikna olursa sorun kalacak.

Bu konuda girişimde bulunacağı yerde, sayın bakan ev hanımlarına sabun veya sabun tozu kullanmalarını ve bulaşıkları 7 litre suyla durulmalarını tavsiye ediyor.

Peki, muslukları açtığında 'tıss' sesiyel karşılaşılan, yüzünü musluktan akan suyla yıkamaya hasret kalan vatandaş, her bulaşıktaki 7 litre suyu nereden bulsun. Hadi diyelim suyu buldu, bu kadar çok su kullandıktan sonra kabaran su faturalarını bakan cebinden mi ödeyecek?

İntiharlara karşı

Çarıklı devrine dönüş

Avaklıbı vürümleğin 150 bin liralık ihmal avak.

"Adam nası Omo tınıyorsa, biz de siyasi propagandayı o şekilde yaptık." Başbakanın danışmanı Erkal Zenger.

"Dinime dahleden müstüman olsa." Rüyet almakta hüküm giyen eski Devlet Bakanı İsmail Özdağlar.

"Benden başkası öölür alırsa uyuz olurum." Türküdü İbrahim Tatlıses.

"Çirkin sesime rağmen gazinocular yıllarca beni cazip tekliflerle sahneye çıkartıyorlar." Şarkıcı Suna Yıldızoglu.

"Sosyal dergenin korunması için her türlü fedakarlığa ve işbirliğine hazırız. İstikrara ihtiyaç olan dönemde iş barışının sağlanması gerekli." Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı Ali Coşkun.

"Bekara kan boşamak kolay. Ama tabii muhalefet yapmak da kolaydır." Asgari ücretin 90 bin lira olmasını isteyen Cindoruk'a Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mükerrrem Taşoğlu'nun cevabı.

"Gördüğün gibi bütün bunlar senin güvenliğin için..."

Her şey güvenlik için

Tüm dünyada atom denemeleri durdurulsun diye koro yükselirken, Reagan Nevada çölünde 25. atom denemesini yaptırdı. Öte yandan atom denemelerine karşı çıkan Amerikalılar tutuklanıyor.

Reagan ise, her zamanki pişkinliğiyle güvenlikten söz ediyor. Ah, şu güvenlik, ne geliyorsa insanlığın başına bu güvenlikten geliyor!

İntiharlara karşı kurtarma timleri

Karnesinde kırık getiren, yurtdışından Türkiye'ye kesin dönüş yapıp uyumsuzluk çeken, hayat pahalılığından, işsizlikten bunalmış intihar eden genç-yaşlı vatandaşların sayısı son günlerde hissedilir derecede arttı. Bir TV dizisinden esinlenerek kendini damdan atarak intihar şekli ise, sık sık gazetelerin birinci sayfalarında yer alıyor. Babalı'nın muhabirleri olayı anında resimleyebilmek için adeta birbirleriyle yarışıyor.

İnsanlarımızı saran umutsuzluk ve yılgınlık dalgasının varlığı boyutlar karşısında alınan önlem de, intiharlara karşı kurulan timler. Bu timlerden ilki İstanbul İtfaiyesi'nin kurduğu 6 kişilik ekip. Günde 8 saat aralıksız çalışan bir yandan atlayanın düşeceği brandayı tutmayı öğrenirken, diğer yandan da uzmanlardan psikoloji dersi alıyorlar.

Derslerini iyi belleyip bellediklerini anlamak için

Kenan Evren'in huzurunda bir gösteri yapan tim ne yazık ki başarısız oldu. Zira brandayı iyi tutamadıkları için atlayan itfaiyeci belinden yaralandı.

Artan intiharlar karşısında timler kurarak önlemler almırken, SHP milletvekili Fikri Sağlar 1983'den bu yana ANAP döneminde 3460 intihar olayının olduğunu, ortalama yılda 1000 kişinin intihar ettiğini, 12 Eylül öncesi terör olaylarında ölenlerin sayısının ise 5500 olduğunu terörü önlemek için iktidara elkoyduklarını, binlerce insanı sırf bu yüzden zindana attıklarını ileri sürerler, devlet terörü uygulayanlar, yarattıkları ortamda vatandaşların arasından emdiği süti burnundan getiriyorlar. Sonra da yaşama sevincini yitirenlerle alay eder gibi timler kuruyorlar.

Çarıklı devrine dönüş

Ayakkabı vitrinlerinin 150 bin liralık ithal ayakkabılar doldurmaya başlayınca, vatandaşların eskiye nücü ederek kara lastik ayakkabılara rağbeti arttı. Kara lastik ayakkabı üreten fabrikalarda üretim rekor düzeyde artmış. Örneğin Samsun'da kara lastik üreten 6 fabrika çift vardiya çalışmasına rağmen talche yetiştirmiyor. 13 yıllık ayakkabı satıcısı 'şimdiye dek hiç bu kadar lastik ayakkabı satmadım' diyor.

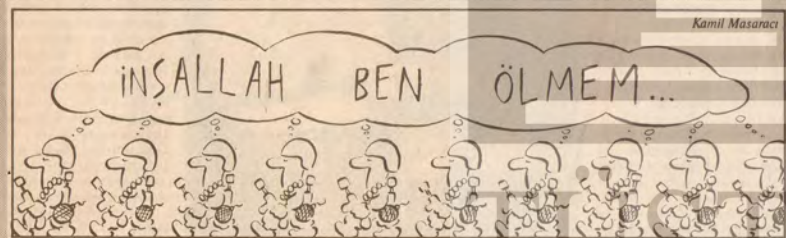
Seçim meydanlarında 'köylüyü kara lastikten kurtaracağız' diyenler yakında vatandaş 'çarığa' muhtaç edecekler.

Stern'den

"Flick firmasından aldığım birazcık rüşvet, haftada üç kez mahkemeye gitmeye değer mi yani?"

Flick rüşvet olaylarında hakkında 15 ay hapis istenen Federal Almanya eski Ekonomi Bakanı Lambdorff.

Kamil Masaracı